

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်
ပထမအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် နဝမပုံမှန်အစည်းအဝေး
တတိယနေ့မှတ်တမ်း

၁၃၇၅ ခုနှစ်၊ ပြာသိုလပြည့်ကျော် ၅ ရက်
(၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၀ ရက်)
[တနင်္လာနေ့]

အချိန်၊ ၁၀:၀၀။

နေပြည်တော်ရှိ အမျိုးသားလွှတ်တော် အစည်းအဝေးခန်းမတွင် ပထမအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် နဝမပုံမှန်အစည်းအဝေး တတိယနေ့ အစီအစဉ်ကို နံနက် ၁၀:၀၀ နာရီအချိန်၌ စတင်ကျင်းပပါသည်။

[အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဦးခင်အောင်မြင့် က ဆောင်ရွက်ပြီး၊ အခမ်းအနားမှူးအဖြစ် ဦးကြည်မင်း၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် အမျိုးသားလွှတ်တော်ရုံးက ဆောင်ရွက်ပါသည်။]

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ နေရာယူခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၀၀။

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ ယခုအချိန်ကစပြီး ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ပထမအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် နဝမပုံမှန်အစည်းအဝေးရဲ့ တတိယနေ့ အစီအစဉ် စတင်ပါ တော့မယ်ခင်ဗျား။

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီး ကြွရောက်လာပါပြီခင်ဗျား။

[အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌသည် ဥက္ကဋ္ဌ အတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် စင်မြင့်ပေါ်သို့ ကြွရောက်နေရာယူပါသည်။]

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အားလုံးထိုင်နိုင်ကြပါပြီခင်ဗျား။

အမျိုးသားလွှတ်တော် အစည်းအဝေး အထမြောက်ကြောင်းနှင့် စတင်ကျင်းပကြောင်း ကြေညာခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၀၂။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ ဒီကနေ့ ကျင်းပတဲ့ ပထမအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် နဝမပုံမှန်အစည်းအဝေး တတိယနေ့မှာ လွှတ်တော် အခွင့်အရေးကော်မတီရဲ့ တင်ပြချက်အရ အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ခွင့်ရှိတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ စုစုပေါင်း (၂၂၀)ဦးရှိပြီး ဒီကနေ့ အစည်းအဝေးကို (၁၇၈)ဦး တက်ရောက်ပါတယ်။

အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ခွင့်ရှိတဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ စုစုပေါင်း၏ (၈၀.၉၁)ရာခိုင်နှုန်းရှိပြီး တက်ရောက်တဲ့ ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေဟာ အစည်းအဝေး အထမြောက်ရန် လိုအပ်တဲ့ ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ သုံးပုံ တစ်ပုံထက် ကျော်လွန်တဲ့အတွက် အမျိုးသား လွှတ်တော်ဆိုင်ရာဥပဒေပုဒ်မ ၄၂ နဲ့ နည်းဥပဒေ ၂၀၊ နည်းဥပဒေခွဲ(ခ)တို့အရ အစည်းအဝေး အထမြောက်ကြောင်းနှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေ ၂၀၊ နည်းဥပဒေခွဲ (က)နဲ့ (ဂ) တို့ အရ အစည်းအဝေး စတင် ကျင်းပကြောင်း ကြေညာပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

အစည်းအဝေးအစီအစဉ် ဖြန့်ဝေထားကြောင်းတင်ပြခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၀၃။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေ ၄၊ နည်းဥပဒေခွဲ(ခ)အရ ပထမအကြိမ် အမျိုးသား လွှတ်တော် နဝမပုံမှန်အစည်းအဝေးရဲ့ တတိယနေ့ အစီအစဉ်ကို အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များထံ ကြိုတင်ဖြန့်ဝေထားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခွင့်ပန်ကြားခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၀၄။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ဒီကနေ့ ခွင့်ပန်ကြားထားတဲ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များရဲ့ စာရင်းကို ဖတ်ကြားတင်ပြပါမယ်။

ဦးဂျေယောဂူ၊ ကချင်(၁၂)၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း။ ဦးကျော်ထွန်းအောင်၊ ရခိုင်(၅)၊ ပြည်ပဆေးကု။ ဦးသိန်းလှိုင်၊ စစ်ကိုင်း(၈)၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး။ ဒေါက်တာ စိုးထွန်း၊ မန္တလေး(၁)၊ ကျန်းမာရေး။ ဦးတင်မောင်ဝင်း၊ မန္တလေး(၃)၊ ကျန်းမာရေး။ ဦးစိုးမြင့်၊ မကွေး(၆)၊ ကိုယ်တိုင် ဆောင်ရွက်ရန်။ ဦးညီညီထွန်း၊ မွန်(၁၁)၊ ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေး။ ဦးစိုးအောင်၊ မန္တလေး(၁၁)၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး။ ဦးစောအောင်ကျော်နိုင်၊ ကရင်(၁)၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး။ ဦးစောငြိမ်းသင်၊ ကရင်(၃)၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး။ ဦးစောသန်းထွန်း၊ ကရင်(၄)၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး။ ဦးလှအေး၊ တနင်္သာရီ(၁၁)၊ ကျန်းမာရေး။ ဦးဇော်ဝင်း၊ မွန်(၁၀)၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး။ ဦးမြင့်လှိုင်၊ ရခိုင်(၁၂)၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး။ ဦးဖိုးဇော်၊ ပဲခူး(၂)၊ ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေး။ ဦးကော်ရိုင်း၊ ကယား(၉)၊ ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေး။ ဒေါက်တာဌေးဝင်း၊ ဧရာဝတီ(၅)၊ ဆေးရုံတက်။ ဦးညွန့်လှိုင်၊ ဧရာဝတီ(၄)၊ ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ရန်။ ဦးမနားနိုင်၊ ချင်း(၁၀)၊ ကိုယ်တိုင် ဆောင်ရွက် ရန်။ ဦးမောင်သာခင်၊ ရခိုင်(၈)၊ ဆေးကုသ။ ဦးဆိုင်ပေါင်းနပ်၊ ရှမ်း(၁၂)၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး။ ဦးထွန်းဇော်(ခ)ကိုပေါက်၊ ပဲခူး(၁၂)၊ ကိုယ်တိုင် ဆောင်ရွက်ရန်။ ဦးလှသိန်း၊ မကွေး(၃)၊ ကျန်းမာရေး။ ဦးလှဆွေ၊ မကွေး(၁၂)၊ ကိုယ်တိုင် ဆောင်ရွက်ရန်။ ဦးနေဝင်းထွန်း၊ ရှမ်း(၉)၊ ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ရန်။ ဦးဝီလ်ဆင်မိုး၊ ရှမ်း(၇)၊ ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ရန်။ ဦးဌေးဝင်း၊ ရခိုင်(၇)၊ ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ရန်။ ဦးစိုင်းမြမောင်၊ ကချင်(၁၀)၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး။ ဒေါက်တာအေးမောင်၊ ရခိုင်(၁)၊ ကိုယ်တိုင် ဆောင်ရွက်ရန်။ ဦးခင်မောင်(ခ) ဦးအောင်ကျော်ဦး၊ ရခိုင်(၃)၊ ကိုယ်တိုင် ဆောင်ရွက်ရန်။ ဦးကျော်ကျော်၊ ရခိုင်(၂)၊ ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ရန်။ ဦးအောင်ဝင်း၊ တနင်္သာရီ(၄)၊ ကိုယ်တိုင် ဆောင်ရွက်ရန်။ ဦးစခန်တိန်ယိန်း၊ ကချင်(၄)၊ ကိုယ်တိုင် ဆောင်ရွက်ရန်။ ဦးစောထွန်းမြအောင်၊

ကရင်(၅)၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး။ ဦးဘိုးရယ်၊ ကယား(၃)၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး။ ဦးစိုးဟန်လင်း၊ ဧရာဝတီ(၁)၊ မိခင်ဆေးရုံတင် ဖြစ်ပါတယ်။

ယခု တင်ပြခဲ့တဲ့ ခွင့်ပန်ကြားချက်များအပေါ် ခွင့်ပြုဖို့ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလား ခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောတူတဲ့အတွက် ခွင့်ပန်ကြားချက်များကို လွှတ်တော်က ခွင့်ပြုကြောင်း ကြေညာပါတယ်။

အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ အစည်းအဝေး တက်ရောက်မှု အခြေအနေကို မှတ်တမ်းတင်ခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၀၅။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ ဒီကနေ့ ပထမအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် နဝမပုံမှန်အစည်းအဝေး တတိယနေ့ကို တက်ရောက်ခွင့်ရှိတဲ့ အမျိုးသား လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေမှာ (၂၂၀)ဦး၊ ယခင်က ခွင့်ပန်ကြားသဖြင့် ခွင့်ပြုထားသူ(၆)ဦး၊ ယနေ့ခွင့်ပန်ကြားသဖြင့် ခွင့်ပြုထား သူ (၃၆)ဦး ဖြစ်၍ အမျိုးသားလွှတ်တော်က စုစုပေါင်း ခွင့်ပြုထားသူ (၄၂)ဦးဖြစ်ပြီး ခွင့်မဲ့ပျက်ကွက်သူ မရှိပါ။

အမျိုးသားလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေ ၄၊ နည်းဥပဒေခွဲ(၈)၊ နည်းဥပဒေခွဲငယ်(၂) အရ ယခု လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ အစည်းအဝေး တက်ရောက်မှုအခြေအနေတင်ပြချက်ကို လွှတ်တော်ရဲ့အတည်ပြုချက် ရယူပါမယ်။

အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ အစည်းအဝေး တက်ရောက်မှု အခြေအနေ တင်ပြချက်ကို လွှတ်တော်က အတည်ပြုပါသလား ခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က အတည်ပြုပါသည်။]

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ လွှတ်တော်က အတည်ပြုတဲ့အတွက် အမျိုးသား လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် များ အစည်းအဝေးတက်ရောက်မှု အခြေအနေကို အမျိုးသားလွှတ်တော်က အတည်ပြုမှတ်တမ်း တင်ကြောင်း ကြေညာပါတယ်။

ကြယ်ပွင့်ပြုထားသည့် မေးခွန်းများကို သက်ဆိုင်ရာ အမျိုးသား လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များက မေးမြန်းခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အဖွဲ့အစည်းဝင်များက ဖြေကြားခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၀၈။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အစီအစဉ်(၅)ဖြစ်ပါတယ်။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ လွှတ်တော်သို့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ မေးမြန်းထားတဲ့ ကြယ်ပွင့်ပြုထားတဲ့မေးခွန်းတွေကို မေးမြန်းခြင်းနဲ့ ဖြေကြားခြင်း အစီအစဉ် ကို ဆောင်ရွက်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အိန္ဒိယ-မြန်မာနိုင်ငံ နယ်စပ်ဒေသမှတစ်ဆင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ လူမျိုးခြား စိမ့် ဝင်ရောက်ရှိနေခြင်း၊ မသမာသောနည်းဖြင့် နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးကတ်ပြား ကိုင်ဆောင် ထားခြင်းများကို ဥပဒေစိုးမိုးရေးအတွက် အမျိုးသားရေးတာဝန်အဖြစ် အထူးစီမံချက် တစ်ရပ်ချမှတ်၍ တားဆီးဟန့်တားဆောင်ရွက်ရန် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိ နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် မေးခွန်း

အချိန်၊ ၁၀:၀၈။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ယခု ချင်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၇)မှ ဦးနိန်းခင်းပေါင် က အိန္ဒိယ-မြန်မာနိုင်ငံ နယ်စပ်ဒေသမှတစ်ဆင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ လူမျိုးခြား စိမ့်ဝင်ရောက်ရှိနေခြင်း၊ မသမာသောနည်းဖြင့် နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးကတ်ပြား ကိုင်ဆောင်ထားခြင်းများကို ဥပဒေစိုးမိုးရေး အတွက် အမျိုးသားရေးတာဝန်အဖြစ် အထူးစီမံချက်တစ်ရပ် ချမှတ်၍ တားဆီးဟန့်တား ဆောင်ရွက် ရန် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိ နှင့် စပ်လျဉ်းတဲ့မေးခွန်း မေးမြန်းဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၀:၀၈။

ဦးနိန်းခင်းပေါင်၊ ချင်းပြည်နယ်မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၇)။ ။ လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တကွ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ၊ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးများနဲ့ ဖိတ်ကြားထားသော ဧည့်သည်တော်ကြီးများအားလုံးကို မင်္ဂလာပါလို့ ဂါရဝပြုနှုတ်ခွန်းဆက်သအပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ချင်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၇)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးနိန်းခင်းပေါင် ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ အိန္ဒိယ-မြန်မာနိုင်ငံ နယ်စပ်ဒေသမှတစ်ဆင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ လူမျိုးခြားစိမ့်ဝင်ရောက်မှု ရှိနေခြင်း၊ မသမာသောနည်းဖြင့် နိုင်ငံသားစိစစ်ရေး ကတ်ပြား ကိုင်ဆောင်ထားခြင်းများကို ဥပဒေစိုးမိုးရေး အတွက် အမျိုးသားရေးတာဝန်အဖြစ် အထူးစီမံချက်တစ်ရပ် ချမှတ်၍ တားဆီးဟန့်တား ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အစီအစဉ် ရှိ မရှိမေးခွန်းကို မေးမြန်း သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီး ခင်ဗျား။ ယနေ့ အရှိန်အဟုန်ပြင်းစွာ တိုးတက်နေသော Globalization ဖြစ်စဉ်အရ တစ်နိုင်ငံချင်း သီးခြားရပ်တည်၍ မရတော့ဘဲ နိုင်ငံအချင်းချင်း ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုများ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများကို ပိုမိုပြုလုပ်ရပါတယ်။ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနဲ့ အချင်းချင်းဆက်ဆံရေး ကောင်းမွန် လာသည်နှင့်အမျှ နိုင်ငံရေးလုံခြုံရေးနဲ့ အမျိုးသားစီးပွားရေးကို အထောက်အကူ ပြုသော ရလဒ်ကောင်းများ ရရှိစေနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အိမ်နီးချင်းကို ရွေးချယ်၍ မရ။ မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်းကို ရွေးချယ်၍ရသည် ဆိုတဲ့ စကားရပ်အတိုင်း မြန်မာနိုင်ငံအနေနဲ့ ပကတိ အခြေအနေကို နားလည်လက်ခံပြီး မိမိနိုင်ငံနဲ့ နယ်နိမိတ်ချင်းထိစပ်လျက်ရှိသော အိမ်နီးချင်း နိုင်ငံများနဲ့ ဆက်ဆံရေး ကောင်းမွန်မှု ကို အစဉ်အမြဲ ရှေးရှုဆောင်ရွက်လျက် ရှိနေပါတယ်။

အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများအပေါ် ငြိမ်းချမ်းမှုကို အခြေခံ၍ ချစ်ကြည် ရင်းနှီးစွာ နေထိုင်ဆက်ဆံ ခဲ့ပါတယ်။ အစဉ်အလာကောင်းများရှိသော နိုင်ငံအပြင် ယဉ်ကျေးသောနိုင်ငံတစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။ ဖြစ်ပေါ်လာသော ပြဿနာ အသေးအဖွဲ များကိုလည်း ငြိမ်းချမ်းစွာပြေလည်နိုင်သည့် အပြုသဘော ဆောင်သော ဆက်ဆံရေး ဖြင့် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီး ခင်ဗျား။ ၁၇-၁-၂၀၁၄ သောကြာနေ့၊ ပထမအကြိမ် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် နဝမပုံမှန်အစည်းအဝေးရဲ့ စတုတ္ထနေ့အစီအစဉ်မှာ နိုင်ငံတော်သမ္မတကြီးထံမှ သဝဏ်လွှာဖြင့် ပေးပို့လာသော ပြည်ထောင်စု သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရနဲ့ အိန္ဒိယနိုင်ငံသမ္မတအစိုးရတို့အကြား နယ်စပ် ဒေသပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးဆိုင်ရာ နားလည်မှုစာချွန်လွှာ လက်မှတ်ရေးထိုးရေး နဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ များစွာဝမ်းသာ ပီတိမဆုံး ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် များမှ နှစ်နိုင်ငံဒေသကိစ္စများကို အကျေအလည် ထောက်ခံဆွေးနွေး သွားခဲ့ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီး ခင်ဗျား။ ကျွန်တော့်ရဲ့ မဲဆန္ဒနယ်ဖြစ်သော ချင်းပြည်နယ် မြောက်ပိုင်း တွန်းဇံမြို့နယ်၏ တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနဲ့ပတ်သက်၍ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ မဏိပူရပြည်နယ်မှ ကသည်း လက်နက်ကိုင် သူပုန်တွေကို ချင်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း နယ်စပ်ဒေသဖြစ်တဲ့ ကဘော်ချိုင့်ဝှမ်း တမူး ဒေသမှာ လွန်ခဲ့တဲ့ (၁၃)နှစ်က ခိုးဝင်လာခြင်း သိရှိရပါတယ်။ ယခုအခါဆိုရင် တမူးနယ်၊ ကဘော်ဒေသ တွေမှာ မြေယာတွေဝယ်ယူထားပြီး လူနေအိမ်တွေ၊ စခန်းတွေဆောက်လုပ်ပြီး ဒေသခံ ချင်းတိုင်းရင်းသား/ သူတွေနဲ့ ထိမ်းမြားလက်ထပ်ခဲ့ ကြပါတယ်။ သူတို့တွေရဲ့လုပ်ငန်းဟာ လက်နက်တွေ ရောင်းဝယ်ခြင်း လုပ်ငန်း၊ မူးယစ်ဆေးဝါးတွေ ရောင်းဝယ်ခြင်းကြောင့် ချမ်းသာနေကြပါတယ်။ တစ်ခါတလေ သူတို့ အချင်းချင်းပင် ပြဿနာဖြစ်လို့ လူနေအိမ်နဲ့ ရပ်ကွက်ထဲမှာ သေနတ်ပစ်ဖောက်တဲ့အခါ ပတ်ဝန်းကျင် ပြည်သူတွေရဲ့ လုံခြုံမှု မအေးမချမ်း ဖြစ်စေခဲ့ပါတယ်။

အထူးသဖြင့် တွန်းဇံမြို့နယ်မြောက်ပိုင်း အိန္ဒိယ-မြန်မာနိုင်ငံ နယ်နိမိတ် တစ်လျှောက်မှာ ဗုံးတွေထောင်ထားလို့ ပြည်သူတွေ အသက်ဆုံးရှုံးခဲ့ရပါတယ်။ ကျီခါးမြို့နယ်ခွဲရှိ ခင်မန်းဒေသ ဈေးဝယ် သူများအတွက် အသက်အန္တရာယ် စိုးရိမ်မကင်း ဖြစ်ခဲ့ပါကြောင်း၊ တဖန် ကသည်း လက်နက်ကိုင် သူပုန်တွေရဲ့ ပစ်ခတ်မှုကြောင့် တစ်ဖက်အိန္ဒိယနိုင်ငံအစိုးရအား တော်လှန်ဆန့်ကျင်မှုများ ပြုလုပ်ခြင်း အသွင်သဏ္ဍာန်ဆောင်သလို ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ တစ်ဖက်နိုင်ငံသို့ ဈေးဝယ်သူများအား တင်းကျပ်စွာ စစ်ဆေးမှုများ အကြိမ်ကြိမ် အစစ်ခံနေရပါတယ်။ ၎င်းကိစ္စတွေကို သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်တွေကို အကြောင်းကြားပေးမယ့် မည်သို့မျှ အကြောင်းမထူး ခဲ့ပါဘူး။ တိုင်းရင်းသားများကို မူးယစ်ဆေးဝါး အန္တရာယ်တွင်းထဲသို့ အဆုံးအထိ ရောက်အောင် ၂၀၀၅ ခုနှစ်မှာ ကသည်း လက်နက်ကိုင်တွေက တွန်းဇံမြို့နယ်ရဲ့ လေသာတောင်အရှေ့မြောက်ခြမ်း ထန်ကိုင်ဒေသမှာ နေထိုင်ကြတဲ့ ထာဒို ချင်းတိုင်းရင်းသား တွေကို ဘိန်းစိုက်ဖို့ ငွေချေးပြီး ဘိန်းစိုက်ခိုင်းပါတယ်။ ဘိန်းခင်းတွေကလည်း တွန်းဇံမြို့နယ် ဒေသ တစ်ခုလုံး ပျံ့နှံ့ကာ တစ်နှစ်ပြီး တစ်နှစ် တိုးချဲ့ စိုက်လာတာ သိရှိရပါတယ်။

ဘိန်းစိုက်မည်ဆိုမှတော့ ဘိန်းစားတဲ့သူ၊ ဘိန်းစွဲလာသူ နှစ်စဉ် များပြားလာတာတွေကို အမှန်အတိုင်း ဝန်ခံရပါမည်။ တချို့ဆိုရင် ဘိန်းခင်းထဲပါသွားတဲ့ နို့စို့ကလေးတွေကစပြီး မိဘတွေ အထိစွဲပြီး အခြေအနေပို၍ ဆိုးရွားလာပါတယ်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ အများအားဖြင့် ဆင်းရဲချွတ်ခြုံသော ထာဒို ချင်းတိုင်းရင်းသား လူမျိုးနွယ်စုများဟာ တွန်းဇံမြို့ရဲ့ အရှေ့မြောက်ပိုင်း ထန်ကိုင်ဒေသရဲ့ စစ်ကိုင်းတိုင်း တမူးခရိုင် ကဘော်ချိုင့်ဝှမ်းဒေသတွေမှာ အများအားဖြင့် နေထိုင်ကြပါတယ်။ တွန်းဇံမြို့နယ် အတွင်းမှာ နေထိုင်သော်လည်း တွန်းဇံမြို့ကို ဆက်သွယ်လိုပါက တောင်တန်းကြီး ကာရံခြားထားပြီး လူသွားလမ်း တစ်ခုတည်း ရှိပါတယ်။ ကုန်းလမ်းဖြင့်သွားရင် စစ်ကိုင်းတိုင်း ခမ်းပတ်မြို့နယ်ခွဲကို ကွေ့ပတ်ပြီးမှ တမူး-ကလေးလမ်းမှတစ်ဆင့် တွန်းဇံမြို့ကို သွားရပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီး ခင်ဗျား။ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများရဲ့ လုံခြုံရေးစနစ် ဖော်ဆောင်မှုမှာ မူးယစ်ဆေးဝါး ရောင်းဝယ်မှု တိုက်ဖျက်ရေး၊ မြန်မာအလုပ်သမားများကိစ္စ၊ လူကုန်ကူးမှုတိုက်ဖျက်ရေး၊ အကြမ်းဖက် တိုက်ခိုက်မှု ပပျောက်ရေး၊ တရားမဝင် လက်နက်ကိုင်ဆောင်မှုနဲ့ ရောင်းဝယ်မှု ဟန့်တားပိတ်ပင်ရေး၊ နယ်စပ်ဒေသ သောင်းကျန်းမှု ချုပ်ငြိမ်းရေးကိစ္စရပ်များကို ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်လျက် ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါတယ်။ နိုင်ငံကြီးများရဲ့အင်အားဟာ ချိန်ခွင်လျှာညှိမှု၊ အားပြိုင်မှုများကြောင့် အိမ်နီးချင်း နိုင်ငံများနဲ့ ဆက်ဆံရေးမှာ စိန်ခေါ်မှုများ ရှိခဲ့သော်လည်း အချင်းချင်း ညှိနှိုင်း၍ ငြိမ်းချမ်းစွာ ကျော်ဖြတ်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ လက်ရှိနိုင်ငံတော် အစိုးရ လက်ထက်တွင် မကြုံစဖူးလောက်အောင် ထူးခြား ကောင်းမွန်လျက်ရှိပြီး ပိုမိုတိုးတက်ခိုင်မာစေရေး ပူးပေါင်းကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်သွားရမှာ ဖြစ်ကြောင်း ထင်မြင်ယူဆ သုံးသပ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်အနေဖြင့် ငြိမ်းချမ်းစွာ အတူယှဉ်တွဲနေထိုင်ရေး မူကြီး(၅)ရပ်နဲ့အညီ ရပ်တည်ခဲ့တဲ့ အတွက်လည်း အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနဲ့ ရင်းနှီး နွေးထွေးသောဆက်ဆံမှုများ တည်ဆောက်နိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ယင်းအခြေအနေဟာ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများအတွက် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လုံခြုံရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုနဲ့ သိပ္ပံနည်းပညာ အစရှိသော နယ်ပယ်များတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ ကျယ်ပြန့် အောင်မြင်လာအောင် အတိတ်ကောင်း၊ နိမိတ်ကောင်းများပင် ဖြစ်ပါတယ်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ အိမ်နီးချင်းကောင်း ဆက်ဆံရေးမှသည် နိုင်ငံအချင်းချင်း ရေရှည်အကျိုးစီးပွားရေး ရည်မှန်းချက်များနဲ့ တည်ငြိမ်အေးချမ်း စေဖို့ ဦးတည်လျက် ရှိနေပြီဖြစ်ကြောင်း ရှုမြင်သုံးသပ်ပါတယ်။

ဤသို့ဖြင့် သန်းခေါင်စာရင်း ကောက်ယူရာမှာ သက်ဆိုင်ရာဌာနနဲ့ ပြည်သူ့တွေ့ပူပေါင်း အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် မိမိတိုင်းရင်းသားစစ်စစ် လူမျိုးအမှန်ကို အမိအရ ကိုင်ဆောင်ထားသင့်စေဖို့ လိုအပ်ပါကြောင်း၊ နယ်စပ်ဒေသမှတစ်ဆင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ စိမ့်ဝင်ကြီးထွားလာမည်ကို အချိန်မီကာကွယ်နိုင်မယ့် အထူးစီမံချက်တစ်ရပ် ကြိုတင်ကာကွယ် ဟန့်တားနိုင်ရန် အစီအစဉ်ရှိ/မရှိကို ဥက္ကဋ္ဌကြီးမှတစ်ဆင့် ပြည်သူများရဲ့ကိုယ်စား ရှိသောစွာဖြင့် မေးမြန်း တင်ပြအပ်ပါတယ် ခင်ဗျား။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၀:၁၆။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။မေးခွန်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အား ဝန်ကြီး ဌာန၊ ဒုတိယဝန်ကြီးက ဖြေကြားပေးဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ဖြေကြားချက်

အချိန်၊ ၁၀:၁၇။

ဦးကျော်ကျော်ဝင်း (ဒုတိယဝန်ကြီး၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့ အင်အားဝန်ကြီးဌာန)။ ။ လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ကြီး များခင်ဗျား။ စိတ်၏ချမ်းသာခြင်း၊ ကိုယ်၏ကျန်းမာခြင်းနဲ့ ပြည့်စုံပါစေကြောင်း ဦးစွာဆုတောင်း နှုတ်ခွန်းဆက်သ အပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ ချင်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၇)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးနန်းခင်းပေါင် ၏ အိန္ဒိယ-မြန်မာနိုင်ငံ နယ်စပ်ဒေသမှ တစ်ဆင့် မြန်မာနိုင်ငံ အတွင်းသို့ လူမျိုးခြားစိမ့်ဝင် ရောက်ရှိနေခြင်း၊ မသမာသောနည်းဖြင့် နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးကတ်ပြား

ကိုင်ဆောင်ထားခြင်းများကို ဥပဒေစိုးမိုးရေးအတွက် အမျိုးသားရေး တာဝန်အဖြစ် အထူးစီမံချက် တစ်ရပ် ချမှတ်၍ တားဆီးဟန့်တား ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် မေးခွန်းနှင့်ပတ်သက်၍ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အားဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးကိုယ်စား ကျွန်တော် ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးကျော်ကျော်ဝင်း က ပြန်လည်ရှင်းလင်း ဖြေကြားသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ ခွင့်ပြုပါရန်လည်း ဥက္ကဋ္ဌကြီးထံ ပန်ကြားအပ်ပါတယ် ခင်ဗျား။

လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တော် ကြီးများခင်ဗျား။ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အား ဝန်ကြီးဌာနဟာ အဓိကလုပ်ငန်းတာဝန်ကြီး (၃)ရပ်ဖြစ်တဲ့ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးလုပ်ငန်း၊ အမျိုးသားမှတ်ပုံတင်ရေးနှင့် နိုင်ငံသားမှတ်ပုံတင်ရေး လုပ်ငန်း၊ ပြည်သူ့ အင်အားစာရင်း ကောက်ယူထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းတို့ကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါတယ်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် နယ်စပ်ဒေသများမှ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ နိုင်ငံခြားသားများ ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်မှု မရှိစေရန်အတွက် နိုင်ငံခြားသားများ မတရား ဝင်ရောက်မှု ကာကွယ်ရေးအဖွဲ့ မ.က.ဖများ ဖွဲ့စည်း၍ တားဆီးဆောင်ရွက် အရေးယူလျက် ရှိပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံ နယ်စပ် တစ်လျှောက် ကချင်ပြည်နယ်မှစ၍ ရှမ်းပြည်နယ် မြောက်ပိုင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ် အရှေ့ပိုင်း၊ ကယားပြည်နယ်၊ ကရင်ပြည်နယ်၊ မွန်ပြည်နယ်၊ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး၊ ရခိုင်ပြည်နယ်၊ စစ်ကိုင်း တိုင်းဒေသကြီး၊ ချင်းပြည်နယ်တို့တွင် မ.က.ဖ အဖွဲ့ (၂၃)ဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းတာဝန် ထမ်းဆောင်လျက် ရှိပါတယ်။

၎င်းအဖွဲ့များ၏တာဝန်မှာ နိုင်ငံခြားသားများ မတရားဝင်ရောက်မှု မရှိစေရန် တရားဝင် ဝင်ရောက်လာသော နိုင်ငံခြားသားများအား ဥပဒေနဲ့အညီ နေထိုင်စေရန် နယ်စပ်ဒေသများတွင် တာဝန်ချထား ဆောင်ရွက်စေလျက် ရှိပါတယ်။ ၎င်းအဖွဲ့များမှ ဖမ်းဆီးအရေးယူမှု၊ ပြည်နှင့်မှ စသည့်လုပ်ငန်းများအား စဉ်ဆက်မပြတ် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါတယ်။ ချင်းပြည်နယ်၊ တွန်းဇံမြို့နယ် အိန္ဒိယနယ်စပ်တွင် တရားမဝင် လူမျိုးခြား ဝင်ရောက်မှုနဲ့ ပတ်သက်၍ လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေးနှင့် အမျိုးသားမှတ်ပုံတင်ရေးဦးစီးဌာနအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ ရဲတပ်ဖွဲ့ နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် (၃)မှု၊ အိန္ဒိယလူမျိုး(၁၃)ဦး၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် (၁)မှု၊ ဘင်္ဂါလီလူမျိုး(၈)ဦး၊ ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် (၂)မှု၊ ဘင်္ဂါလီ လူမျိုး(၂)ဦး တို့အား ဥပဒေနှင့်အညီ အရေးယူဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ကြီးများခင်ဗျား။ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ပေးပို့ချက်အရ လွန်ခဲ့သော (၅)နှစ်ခန့်က မြန်မာနိုင်ငံ ဖက်တွင် အခြေစိုက်လှုပ်ရှားသော ကသည်း လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အား အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ ရှင်းလင်းစဉ် မြန်မာနိုင်ငံ ချင်းပြည်နယ် တွန်းဇံမြို့နယ်ထဲသို့ ဝင်ရောက်ခဲ့အောင်းကြောင်း သတင်းအရ မိမိ၏ တပ်မတော်စစ်ကြောင်းများမှ သွားရောက်ရှင်းလင်းစဉ် အိန္ဒိယနိုင်ငံဘက်သို့ ပြန်လည်ဝင်ရောက်သွား ခဲ့ကြောင်းနှင့် မြန်မာနိုင်ငံဘက်ရှိ ဒေသအာဏာပိုင်များမှ ကသည်းလက်နက်ကိုင်များအား ခိုလှုံခွင့် ပေးထားခြင်းမရှိဟု သိရပါတယ်။ တွန်းဇံမြို့ မြောက်ပိုင်းသည် ဝေးလံခေါင်းပါးပြီး လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေး အခြေအနေအရ နယ်စပ်လုံခြုံရေးများအား လုံခြုံရေး အဖွဲ့အစည်းများမှ စနစ်တကျ ဂရုပြုထိန်းသိမ်း ဆောင်ရွက်နေရသော ဒေသတစ်ခုလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

နိုင်ငံတော်အနေဖြင့် မူးယစ်ဆေးဝါးတားဆီးနှိမ်နင်းရေးအား အမျိုးသားရေး တာဝန်အဖြစ် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ ၂၀၁၁-၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ချင်းပြည်နယ်၊ တွန်းဇံမြို့နယ်၊ ဘဲနမ်းကျေးရွာ၊ လင်နကွတ်ကျေးရွာနှင့် မွာလ်ပီး ကျေးရွာများတစ်ဝိုက်တွင် ဘိန်းစိုက်ဧက (၂၉၁.၆)ဧက၊ ၂၀၁၂-၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် တွန်းဇံ မြို့နယ်အတွင်း(၇၈)ဧက ဖျက်ဆီးနိုင်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၃-၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် ဘိန်း စိုက်ပျိုးမှု မရှိစေရေး အစားထိုးသီးနှံ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ပညာပေးဟောပြောမှုများ ဆောင်ရွက် လျက်ရှိပါတယ်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် မူးယစ်ဆေးဝါး(၅)မှု၊ တရားခံ ကျား(၅)ဦး၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင်မူးယစ်ဆေးဝါး(၁၃)မှု၊ တရားခံကျား(၄၁)ဦး၊ ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် (၁၉)မှု၊ တရားခံကျား(၆၂)ဦး တို့အား အရေးယူနိုင်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၃ ခုနှစ်မှ စ၍ ချင်း ပြည်နယ်အတွင်း မူးယစ်(အထူး)တပ်ဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းတာဝန်ချထားလျက်ရှိပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် တော်ကြီးများ ခင်ဗျား။ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ကမကထပြု ဆောင်ရွက် လျက်ရှိသော လူကုန်ကူးမှု တိုက်ဖျက်ရေး အနေဖြင့် ချင်းပြည်နယ် လူကုန်ကူးမှု တားဆီးနှိမ်နင်းရေးအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းကာ ရိုးသားသော ချင်းတိုင်းရင်းသူ/သား လူကုန်ကူးမခံရစေရေးအတွက် ကြိုတင်ကာကွယ်ရေးနည်းလမ်းများအဖြစ် ဗီဒီယိုမှတ်တမ်းများပြသခြင်း၊ ပညာပေးဟောပြောခြင်းနှင့် ပညာပေးလက်ကမ်းစာစောင်များ ဖြန့်ဝေ ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ကို အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ လက်နက် မှောင်ခိုရောင်းဝယ်မှုများ အတွက် သတင်းများစုံစမ်း ဖော်ထုတ်၍ ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် (၁)မှု၊ တရားခံ(၂)ဦး၊ ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင်(၂)မှု၊ တရားခံကျား(၃)ဦးတို့အား အရေးယူနိုင်ခဲ့ကြောင်း သိရှိရပါတယ်။

၎င်းအပြင် မြန်မာ-အိန္ဒိယ နယ်စပ်၊ ချင်းပြည်နယ်၊ ရိခေါဒါမြို့နယ်ခွဲတွင် နယ်စပ် ကုန်သွယ်ရေးဂိတ်နှင့် ထန်တလန်မြို့နယ်၊ ဆိုင်ဆီခြောက်ရွာတွင် နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေး ဂိတ်များ ဖွင့်လှစ်ပြီး တရားမဝင် လူဝင်/ ထွက်မှု၊ ကုန်ပစ္စည်း ဝင်/ထွက်မှုများ မရှိစေရေးအတွက် စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် အမျိုးသားမှတ်ပုံတင်ရေး ဦးစီးဌာန၊ မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့နှင့် အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာနတို့ ပူးပေါင်း၍ စီမံချက်များရေးဆွဲဆောင်ရွက် စစ်ဆေးလျက်ရှိပါကြောင်း၊ နယ်စပ်တစ်လျှောက်ရှိ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများနှင့် ပူးပေါင်း၍ စုံစမ်း ထောက်လှမ်းအရေးယူဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါကြောင်းနှင့် နယ်စပ်ဒေသလုံခြုံရေးအား ပိုမိုထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရေးအတွက် နည်းပညာ ပေါင်းစပ်ပါဝင်သော စနစ်တစ်ရပ်ကိုပါ တိုးချဲ့ ပြုလုပ်သွားရန် အစီအစဉ်များလည်း ချမှတ်ဆောင်ရွက်နေဆဲ ဖြစ်ပါကြောင်း ရှင်းလင်းဖြေကြား အပ်ပါတယ် ခင်ဗျား။ အားလုံးကိုကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် အဖွဲ့ခွဲအဆင့်ဆင့်တွင် ပါဝင်သည့် အများပြည်သူ ကြည်ညို လေးစားခြင်းခံရသည့် ကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲဝင်များအတွက် လုံလောက်သောလစာ သို့မဟုတ် ထောက်ပံ့ကြေးငွေများ ချထား ပေးရန် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် မေးခွန်း

အချိန်၊ ၁၀:၂၃။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဆက်လက်ပြီး ရှမ်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၃) မှ ဦးစိုင်းစံမင်း က ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် အဖွဲ့ခွဲအဆင့်ဆင့်တွင် ပါဝင်သည့် အများပြည်သူ ကြည်ညိုလေးစားခြင်း ခံရသည့် ကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲဝင်များအတွက် လုံလောက်သောလစာ သို့မဟုတ် ထောက်ပံ့ကြေးငွေများ ချထားပေးရန် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိ နှင့် စပ်လျဉ်းတဲ့ မေးခွန်း မေးမြန်းဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၀:၂၃။

ဦးစိုင်းစံမင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၃)။ ။ လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသား လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနဲ့တကွ ပြည်ထောင်စုအဆင့်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ဖိတ်ကြားထားသောဧည့်သည်များ၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ အားလုံး ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ကျန်းမာချမ်းသာပါစေကြောင်း ဆုတောင်းမေတ္တာ ပို့သရင်းနဲ့ ဂါရဝပြု နှုတ်ခွန်းဆက်သပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ရှမ်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၃) လားရှိုးမြို့က အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးစိုင်းစံမင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးရဲ့ ခွင့်ပြုချက်အရ မေးမြန်းလိုတဲ့ မေးခွန်းကတော့ ရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင် အဖွဲ့ခွဲ အဆင့်ဆင့်တွင် ပါဝင်သည့် အများပြည်သူ ကြည်ညိုလေးစားခြင်း ခံရသည့် ကော်မရှင် အဖွဲ့ခွဲဝင်များ အတွက် လုံလောက်သောလစာ သို့မဟုတ် ထောက်ပံ့ကြေးငွေများ ချထားပေးရန် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိ ဆိုတဲ့ မေးခွန်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ကျွန်တော်တို့ ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်ဟာ ၂၀၁၀ ခုနှစ်မှ စတင်ပြီး ပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ်ကို စတင်ပြောင်းလဲကျင့်သုံး လာခဲ့ပါတယ်။ ထို့အတူ လွတ်လပ်ပြီး တရားမျှတသော ပါတီစုံဒီမိုကရေစီ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲကြီး အောင်မြင်နိုင်ရန်အတွက် ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်နှင့် အဆင့်ဆင့် ကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲများ၏ အခန်းကဏ္ဍသည် အလွန် အရေးပါလှပါတယ်။ ကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲအဆင့်ဆင့်၏ ၂၀၁၀ ခုနှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲနှင့် ၂၀၁၂ ခုနှစ် ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတို့တွင် နေ့မအား၊ ညမအား ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါတယ်။ ရွေးကောက်ပွဲများရဲ့ အတွေ့အကြုံအရ မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝှမ်းလုံးတွင် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးနဲ့ လုံခြုံရေးကောင်းမွန်သော မဲဆန္ဒနယ်မြေများတွင် ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်များကို စောစီးစွာ ကြေညာ ပေးနိုင်ခဲ့သော်လည်း လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ခက်ခဲသော တောင်ပေါ်ဒေသ မဲဆန္ဒနယ်များဆိုရင် (၃)(၄) ရက်ခန့် နေ့မအိပ်၊ ညမအိပ် ကြိုးစားဆောင်ရွက် လုပ်ကိုင်ပြီးမှ ရွေးကောက်ပွဲ ရလဒ်များ ရရှိပြီး ကြေညာနိုင်ခဲ့ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်များ ကြေညာပြီးသော်လည်း ကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲ အဆင့်ဆင့်၏လုပ်ငန်းများမှာ ပြီးဆုံးမှုမရှိသေးဘဲ ဆက်လက်ဆောင်ရွက် လုပ်ကိုင်နေရပါတယ်။ ကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲ အဆင့်ဆင့်တွင် အများပြည်သူကြည်ညို လေးစားခြင်းခံရသော ပုဂ္ဂိုလ်များနဲ့ ဌာနဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများ ပါဝင်ကြပါတယ်။ ဌာနဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများက လစာနဲ့ခံစားခွင့်များ ရှိကြ သော်လည်း အများပြည်သူ ကြည်ညိုလေးစားခြင်းခံရသော ပုဂ္ဂိုလ်များဟာ လစာငွေကြေးမရကြကြောင်း လေ့လာသိရှိရပါတယ်။ အနည်းငယ်မျှသော နေ့တွက်စရိတ်ငွေဖြင့် အစည်းအဝေး ထိုင်သည့်နေ့ရက်တွင် တစ်ရက်ကျပ် (၃၀၀၀)ဖြင့်သာ (၄၅)ရက် ထက်မပိုသော အစည်းအဝေးထိုင်သည့် နေ့တွက်စရိတ်သာ ရရှိခံစားရကြောင်း သိရှိရပါတယ်။ ရွေးကောက်ပွဲမရှိတဲ့ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်များတွင် (၂၀)ရက်ထက် မပိုသော နေ့တွက်စရိတ်သာ ရရှိကြောင်းသိရှိရပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ယခုအခါ ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင်ဗဟိုမှ ရုံးပိုင်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများအတွက် မဖြစ်မနေအသုံးပြုရန် လိုအပ်သော Computer (၁) လုံး၊ Printer အဖြူ၊ အမဲ(၁) လုံး၊ ရောင်စုံကာလာ Printer (၁) လုံးနဲ့ မိတ္တူကူးစက်တို့ကို ခရိုင်ကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲအဆင့်သို့ ထောက်ပံ့ပေးအပ်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ကြောင်းသိရှိရပါသဖြင့် အဆင့်ဆင့်သော ကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲများ ကိုယ်စား

အထူး ကျေးဇူးတင်ဝမ်းမြောက် ဂုဏ်ယူကြောင်း ပြောကြားလိုပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ခေတ်နှင့် နိုင်ငံတော် ပြောင်းလဲခြင်းနှင့်အတူ ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် အဖွဲ့ခွဲအဆင့်ဆင့်တွင် ပါဝင်ကြတဲ့ အများပြည်သူ ကြည်ညိုလေးစားခံရတဲ့ ကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲဝင်များအတွက် လုံလောက်သော လစာ သို့မဟုတ် ထောက်ပံ့ကြေးငွေများ ချပေးရန် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိ ဆိုတဲ့မေးခွန်းကို ဥက္ကဋ္ဌကြီးမှတစ်ဆင့် မေးမြန်း အပ်ပါတယ်။

(က) အဂတိတရားလေးပါး ကင်းရှင်းစွာဖြင့် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ပေးကြသော အများပြည်သူ ကြည်ညိုလေးစားခြင်းခံရသည့် ကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲဝင်များအတွက် လုံလောက်သော လစာ သို့မဟုတ် ထောက်ပံ့ကြေးငွေများ ချပေးပေးရန် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိ သိလိုပါတယ်။ (ခ) အများပြည်သူ ကြည်ညိုလေးစားခြင်းခံရတဲ့ ကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲဝင်များအတွက် လုံလောက်သော လစာ သို့မဟုတ် ထောက်ပံ့ကြေးငွေများ ချပေးပေးရန် အစီအစဉ်ရှိပါက မည်သည့် အချိန်ကာလတွင် စတင် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ပေးသွားမည်ကို သိရှိလိုပါတယ်။ (ဂ) လစာ သို့မဟုတ် ထောက်ပံ့ ကြေးငွေများချပေးရန် အစီအစဉ်မရှိပါက မည်သည့် အတွက်ကြောင့် ချပေးပေးရန် မရှိသည်ကိုလည်း သိရှိလိုပါတယ်ခင်ဗျား။ အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၀:၂၉။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ မေးခွန်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင်၊ အဖွဲ့ဝင် က ဖြေကြားပေးဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ဖြေကြားချက်

အချိန်၊ ၁၀:၂၉။

ဦးမြင့်နိုင် (အဖွဲ့ဝင်၊ ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်)။ ။ လေးစား အပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တကွ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးများ ခင်ဗျား။ ရှမ်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၃)မှ အမျိုးသား လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးစိုင်းစံမင်း ရဲ့ မေးခွန်းကို ကျွန်တော်ဦးမြင့်နိုင်၊ ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်က ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင်၊ ဥက္ကဋ္ဌကြီးရဲ့ကိုယ်စား ဖြေကြားမှာ ဖြစ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင်ဟာ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၇ ရက်နေ့မှာ ပါတီစုံဒီမိုကရေစီ အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲကိုလည်းကောင်း၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့မှာ ကြားဖြတ် ရွေးကောက်ပွဲကို လည်းကောင်း ကျင်းပပေးခဲ့ပါတယ်။ ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၀၊ ပုဒ်မခွဲ(ဂ)အရ အများယုံကြည် လေးစားခြင်းခံရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်(၆)ဦး၊ ဌာနဆိုင်ရာဝန်ထမ်း (၉)ဦးတို့နဲ့ ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းဒေသ၊ ခရိုင် နဲ့ မြို့နယ်ကော်မရှင် အဖွဲ့ခွဲများက ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြရပါတယ်။

အဆိုပါ ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် အဖွဲ့ခွဲအဆင့်ဆင့်ရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌအပါအဝင် အများယုံကြည် လေးစားခြင်းခံရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်(၆)ဦးတို့ဟာ စတင်တာဝန် ထမ်းဆောင်ချိန်မှစ၍ ယနေ့အထိ လစဉ် လစာ၊ စရိတ်၊ ချီးမြှင့်ငွေ ရရှိခြင်းမရှိကြပါ။ စေတနာအလျောက်သာ ဆောင်ရွက်နေကြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ပြီးစီးခဲ့တဲ့ ရွေးကောက်ပွဲများရဲ့ အတွေ့အကြုံအရ အဆိုပါ အများယုံကြည် လေးစားခြင်းခံရတဲ့

ပုဂ္ဂိုလ်များအား ထိုက်သင့်တဲ့ လစာ၊ စရိတ်များ ထောက်ပံ့ပေးသင့်တာကို တွေ့ရှိရပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ယင်းတိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်အဆင့်မှစ၍ မြို့နယ်အဆင့် ရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင် အဖွဲ့ခွဲခွဲများ အထိ လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာမှာ ဗဟိုရုံးကဲ့သို့ အမြဲတမ်းဝန်ထမ်းများ ခန့်ထားပေးရန် လိုအပ်ကြောင်း ကိုလည်းပဲ တွေ့ရှိရပါတယ်။

ဒါ့အပြင် ကျင်းပပြီးစီးခဲ့တဲ့ ရွေးကောက်ပွဲများရဲ့ အတွေ့အကြုံအရ ရွေးကောက်ပွဲများ ကျင်းပပြီးစီးသော်လည်း ကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲ အဆင့်ဆင့်ရဲ့ လုပ်ငန်းများဟာ ပြီးဆုံးမှုမရှိသေးဘဲ ဆက်လက်၍ လုပ်ကိုင်နေကြရပါတယ်။ ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် ဥက္ကဋ္ဌ နဲ့ ကော်မရှင် အဖွဲ့ဝင်များ အားလုံးအနေဖြင့်လည်း ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် အဖွဲ့ခွဲအဆင့်ဆင့်ရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ အပါအဝင် အများယုံကြည် လေးစားခြင်းခံရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်(၆)ဦးအတွက် လစာ(သို့မဟုတ်) ထောက်ပံ့ကြေးများ ချီးမြှင့်ထောက်ပံ့လိုတဲ့ ဆန္ဒရှိပါတယ်။ သို့သော်လည်း ထုတ်ပြန် ပြဋ္ဌာန်းထားတဲ့ ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများ မရှိတဲ့အတွက် လောလောဆယ်မှာ လစဉ်ထောက်ပံ့ကြေးများ ထောက်ပံ့ပေးရန်မှာ အစီအစဉ် မရှိသေး ပါကြောင်း ဖြေကြားလိုပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ထိုသို့ ထုတ်ပြန်ပြဋ္ဌာန်းထားတဲ့ ဥပဒေများ၊ နည်းဥပဒေများ မရှိတဲ့အတွက် လစဉ်ထောက်ပံ့ကြေးများ ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ခြင်း မရှိသော်လည်းပဲ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက် ရာမှာ အမှန်ကုန်ကျတဲ့ ခရီးစရိတ်ကို ထောက်ပံ့ပေးတဲ့အပြင် အစည်းအဝေးကာလများနဲ့ ကော်မရှင် အဖွဲ့ခွဲအဆင့်ဆင့်သို့ ခရီးသွားလာရတဲ့ နေ့ရက်များအတွက် ကော်မရှင်မှ သတ်မှတ်ပေးထားတဲ့ နေ့ရက်ထက်မပိုစေဘဲ အစည်းအဝေးထိုင်စရိတ်၊ နေ့တွက်စရိတ်ကို တိုင်းဒေသကြီးနဲ့ ပြည်နယ်၊ ရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးလျှင် ကျပ်ငါးထောင်၊ ခရိုင်နဲ့မြို့နယ် ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးလျှင် ကျပ်သုံးထောင်ဖြင့် ထုတ်ယူခံစားခွင့် ဆောင်ရွက်ပေးလျက် ရှိနေပါတယ်။ ရပ်ကွက်ကျေးရွာအုပ်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်များ အဖွဲ့ခွဲဝင်အတွက်ကိုမူ ဆန္ဒမဲပေးခြင်းလုပ်ငန်းကို ကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်ရတဲ့နေ့၊ မဲဆန္ဒပေးတဲ့နေ့ အတွက်သာလျှင် တစ်ဦးလျှင် သုံးထောင်ကျပ်နှုန်း ထုတ်ယူခံစားခွင့် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်တဲ့ အခြေအနေသာ ရှိပါတယ်။ သီးခြားဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခြင်း မရှိသေးပါ။ ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် အဖွဲ့ခွဲများတွင် ဖွဲ့စည်းပုံအရ ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် ရုံးဝန်ထမ်းများဖြင့် တာဝန်ပေးခန့်ထားပြီး လုပ်ငန်းများလည်ပတ် ဆောင်ရွက်နိုင်တဲ့ အခြေအနေနဲ့ ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းပြီး ဘဏ္ဍာငွေရရှိမှု အခြေအနေပေါ် မူတည်၍သာ ထောက်ပံ့ပေး နိုင်ရေး စီစဉ်ဆောင်ရွက်သွားနိုင်မယ့် အခြေအနေသာ ရှိနေပါတယ်။

ယခုအခါ သက်ဆိုင်ရာ ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲ အဆင့်ဆင့်မှာ ဗဟိုရုံးကဲ့သို့ အမြဲတမ်းဝန်ထမ်းများ ခန့်ထားနိုင်ရေးကိုလည်းပဲ ဆောင်ရွက်လျက် ရှိနေပါတယ်။ ၂၀၁၃-၂၀၁၄ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှာ ခွင့်ပြုရန်ပုံငွေ ရရှိတဲ့အတွက် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနဲ့အညီ တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ် ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် အဖွဲ့ခွဲရုံး (၉)ရုံးကို ၂၀၁၃ ခုနှစ် ဧပြီလမှာ ဌာနကူးပြောင်းတာဝန် ထမ်းဆောင်လာတဲ့ အရာထမ်းများနဲ့ စတင်ဖွဲ့စည်းပြီး လုပ်ငန်းများထမ်းဆောင်နေပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွမ်းကျင် အမှုထမ်းများရရှိရေးကိုလည်း အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်နေပါတယ်။ ခရိုင် ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် အဖွဲ့ခွဲရုံးများကိုလည်းပဲ ဖွဲ့စည်းလျက် ရှိပါတယ်။ ၂၀၁၄-၂၀၁၅

ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှာ မြို့နယ်အဆင့် ရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင် အဖွဲ့ခွဲရုံးများကို ဆက်လက် ဖွဲ့စည်း ဆောင်ရွက်သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီလို ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲ အဆင့်ဆင့်တို့မှာ ဘဏ္ဍာငွေခွင့်ပြုချက် ရရှိတဲ့ အတွက် ဝန်ထမ်းများကိုခန့်အပ်ပြီး လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့တဲ့နည်းတူ အဆင့်ဆင့်သော ကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲဥက္ကဋ္ဌအပါအဝင် အဖွဲ့ဝင်(၆)ဦးအတွက် လုံလောက်တဲ့လစာ သို့မဟုတ် ထောက်ပံ့ကြေးများ ပေးနိုင်ရေးကိုလည်း စဉ်းစားဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်အဆင့်မှ ရပ်ကွက် ကျေးရွာအုပ်စုအဆင့်ထိ ကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲအဆင့်မှာ တာဝန်ထမ်းဆောင် နေကြတဲ့ အများယုံကြည်လေးစားခြင်းခံရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များအပြင် မဲရုံများမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင် နေရတဲ့ မဲရုံဝန်ထမ်းများကိုလည်း ထိုက်သင့်တဲ့ထောက်ပံ့ကြေးများ ထောက်ပံ့ပေးသင့်တာကိုလည်းပဲ တွေ့ရှိရပါတယ်။ ထိုသို့တွေ့ရှိချက်အရ လစာ သို့မဟုတ် ထောက်ပံ့ကြေး ပေးနိုင်ရေးအတွက် တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်အဆင့်မှ မြို့နယ်အဆင့်အထိ ပထမအဆင့်အနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် စီစဉ်၍ အသုံးပြုရမည့် ဘဏ္ဍာရေး အသုံးစရိတ်ကို ခန့်မှန်းတွက်ချက် လျာထားကြည့်ခဲ့ပါတယ်။ ယင်းသို့ တွက်ချက်တဲ့ အခါမှာ တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်အဆင့်/ ခရိုင် အဆင့်နဲ့ မြို့နယ် အဆင့်များတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်လျက်ရှိကြတဲ့ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာနမှ ဝန်ထမ်းအဆင့်များကို အခြေခံပြီး တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်အဆင့်မှာ တစ်ဦးလျှင် တစ်လ နှစ်သိန်းကျပ်နှုန်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ ခရိုင်အဆင့်တွင် တစ်သိန်းငါးသောင်းကျပ်နှုန်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ မြို့နယ်အဆင့်တွင် တစ်သိန်းကျပ်နှုန်းဖြင့်လည်းကောင်း အခြေခံလျာထား၍ ခန့်မှန်းတွက်ချက် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။

ထိုသို့လျာထားတွက်ချက်မှုအရ ထောက်ပံ့ကြေးပေးမည်ဆိုပါက တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ် (၁၄)ခုမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်နေတဲ့ ကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အဖွဲ့ဝင်(၈၄)ဦးတို့အတွက် ငွေကျပ် (၁၆.၈)သန်း ကုန်ကျမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ နေပြည်တော် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း၊ ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသနဲ့ ခရိုင်(၇၃)ခုတို့မှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်နေတဲ့ ကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အဖွဲ့ဝင် (၄၃၈) ဦးအတွက် ငွေကျပ် (၆၅.၇)သန်း ကုန်ကျမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ မြို့နယ်(၃၃၀)မှာ တာဝန် ထမ်းဆောင်နေကြတဲ့ ကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အဖွဲ့ဝင်(၁၉၈၀)ဦးတို့အတွက် ငွေကျပ် (၁၉၈)သန်း ဖြစ်ပါတယ်။ လစဉ် စုစုပေါင်း (၂၈၀.၅) သန်းခန့် ကုန်ကျမှာဖြစ်ပြီး ဘဏ္ဍာနှစ် တစ်နှစ်လျှင် (၃၃၆၆)သန်းခန့် ကုန်ကျမှာ ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိ ရပါတယ်။

ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေအရ အဖွဲ့ဝင်လျော့ချသွားနိုင်ပြီး တစ်ဦးလျော့ပြီးတော့ (၅)ဦးနှင့် ဖွဲ့စည်းပါက ကျပ်(၅၆၁) သန်းလျော့နည်းသွားနိုင်ပါတယ်။ အကယ်၍ အနည်းဆုံး(၃)ယောက်နဲ့ ဖွဲ့စည်းပါက တစ်နှစ်လျှင်ကျပ် (၁၆၈၃)သန်းသာ ကုန်ကျမည် ဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံတကာ ရွေးကောက်ပွဲ များအား လေ့လာတွေ့ရှိချက်အရ ရွေးကောက်ပွဲကာလအတွင်းမှာ မဲရုံဝန်ထမ်းများကိုလည်း နေ့စဉ် ထောက်ပံ့ကြေးများ ထုတ်ပေးတာကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါတယ်။ မိမိတို့နိုင်ငံမှာ ကျင်းပပြီးစီးခဲ့တဲ့ ရွေးကောက်ပွဲများမှာ မဲရုံမှတာဝန်ထမ်းဆောင်သူများကို မဲပေးတဲ့နေ့မှာ တစ်ဦးလျှင် တစ်ထောင်ကျပ် နှုန်းသာ ထောက်ပံ့ပေးခဲ့ပါတယ်။ ပြည်ပနိုင်ငံအချို့ ဥပမာအားဖြင့် ကမ္ဘောဒီးယား နိုင်ငံမှာ မဲရုံမှူးအား

ရွေးကောက်ပွဲ ကာလအတွင်း တစ်ရက်လျှင် (၂၅)ဒေါ်လာနှုန်း ထောက်ပံ့ပေးတာကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါတယ်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ အဆိုပါ အများပြည်သူလေးစားခြင်းခံရတဲ့ ရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင် အဖွဲ့ဝင်များအား လောလောဆယ် ထောက်ပံ့ငွေများပေးရန် အစီအစဉ် မရှိသေးပါကြောင်းနဲ့ ကော်မရှင် အဖွဲ့ဝင်များအား ထိုက်သင့်တဲ့ ထောက်ပံ့ကြေးပေးရန်နှင့် ရွေးကောက်ပွဲနေ့မှာ မဲရုံအဖွဲ့ဝင်များအား ထိုက်သင့်တဲ့ ထောက်ပံ့ကြေးပေးရန် တိုက်တွန်းအကြံပြုလာပါက ဥပဒေတစ်ရပ် ပြဋ္ဌာန်းချီးမြှင့်နိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ လွှတ်တော်ကော်မတီများ၊ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ညှိနှိုင်းတင်ပြသွားမည် ဖြစ်ပါကြောင်းနဲ့ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းထုတ်ပြန်ပြီးပါက ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင်အနေနဲ့ ဥပဒေနဲ့အညီ ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ရေးအတွက် ဘဏ္ဍာငွေတင်ပြတောင်းခံ ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပါကြောင်း ဖြေကြားအပ်ပါတယ် ခင်ဗျား။

အချိန်၊ ၁၀:၃၉။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ဆက်လက်ပြီး လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် သုံးဦး မေးမြန်းတဲ့ မေးခွန်းတွေဟာ သမ္မတရုံးဝန်ကြီးဌာန(၄)၊ ဒုတိယဝန်ကြီး တစ်ဦးတည်းက ဖြေကြားရမည့်မေးခွန်းများ ဖြစ်ပါတယ်။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက သက်ဆိုင်ရာ မေးခွန်းတွေကို တစ်ဆက်တည်း မေးမြန်းပြီးမှ ဒုတိယဝန်ကြီးက တစ်ခုချင်း ဖြေကြားဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ဆိပ်ဖြူမြို့နယ်၊ ကိုးတောင့်ကျေးရွာအုပ်စု၊ သံဇလုံကျေးရွာသည် ဧရာဝတီမြစ်ရေတိုက်စား၍ ရေစီးကမ်းပါး ပြိုကျနေမှုအတွက် ကျေးရွာမြေနေရာရရှိနိုင်ရေး စီမံဆောင်ရွက်ပေးရန် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိနှင့် စပ်လျဉ်းသည့်မေးခွန်း

အချိန်၊ ၁၀:၃၉။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ပထမဦးစွာ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၉) မှ ဦးသော်ဇင်ဦး က ဆိပ်ဖြူမြို့နယ်၊ ကိုးတောင့်ကျေးရွာအုပ်စု၊ သံဇလုံကျေးရွာသည် ဧရာဝတီမြစ်ရေတိုက်စား၍ ရေစီးကမ်းပါး ပြိုကျနေမှုအတွက် ကျေးရွာမြေနေရာ ရရှိနိုင်ရေး စီမံဆောင်ရွက်ပေးရန် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိနှင့် စပ်လျဉ်းတဲ့မေးခွန်း မေးမြန်းဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၀:၄၀။

ဦးသော်ဇင်ဦး၊ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၉)။ ။ လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တကွ တက်ရောက်လာကြတဲ့ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အဖွဲ့ဝင် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ၊ ပြည်ထောင်စု ဒုတိယဝန်ကြီးများနှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ကြီးများ မင်္ဂလာပါလို့ နှုတ်ခွန်းဆက်သ ဂါရဝပြုအပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၉)က အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးသော်ဇင်ဦး ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမှတစ်ဆင့် မေးမြန်းလိုတဲ့ မေးခွန်းကတော့ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး ပခုက္ကူခရိုင်၊ ဆိပ်ဖြူမြို့နယ်၊ ကိုးတောင့်ကျေးရွာအုပ်စု၊ သံဇလုံကျေးရွာဟာ ဧရာဝတီမြစ်ရေတိုက်စားပြီး ကမ်းပါးပြိုကျမှု အန္တရာယ်နှင့် တစ်ရွာလုံး ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရပါသဖြင့် ကျေးရွာ

ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ရေး၊ မြေနေရာရရှိရေး စီမံဆောင်ရွက်ပေးရန် အစီအစဉ် ရှိ၊ မရှိ မေးမြန်းသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး ဆိပ်ဖြူမြို့နယ်၊ ကိုးတောင့် ကျေးရွာအုပ်စု၊ သံဇလုံကျေးရွာဟာ အိမ်ခြေ (၁၁၇)အိမ် လူဦးရေ (၅၅၃)ဦး ရှိပြီး ဆိပ်ဖြူမြို့မှ (၂)မိုင်အကွာ ချောက်-ဆိပ်ဖြူ-စလင်း ကားလမ်းမရဲ့ တောင်ဘက် ဧရာဝတီမြစ်ကမ်းဘေးမှာ တည်ရှိပါတယ်။ ကျေးရွာရဲ့ တည်နေရာဟာ ကျွန်းမြေနေရာဖြစ်ပြီး လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း (၃၀)ကျော်ကာလက နေထိုင်လာခဲ့ကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်ကစပြီး နှစ်စဉ် ဧရာဝတီမြစ်ရေ တက်ချိန်ရောက်တိုင်း မြစ်ရေ တိုက်စားပြီး ကမ်းပါးပြိုကျခဲ့ရာ ယခုအချိန်မှာ ကျေးရွာအိမ်ထောင်စုရဲ့ တစ်ဝက်ခန့်ဟာ ရွှေ့ပြောင်းခဲ့ရပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ မြစ်ကမ်းပါးပြိုကျမှုကြောင့် ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှာ နေအိမ် (၄) လုံး၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်မှာ မူလတန်းကျောင်းနဲ့ နေအိမ် (၃၂)လုံး၊ ၂၀၁၃ ခုနှစ် မှာ နေအိမ် (၁၄)လုံး စုစုပေါင်း နေအိမ် အလုံး (၅၀)မှာ ကမ်းပါးပြိုကျနေသည့် အန္တရာယ်ကြားက ခဲရာခဲဆစ် ဖျက်ပြီးတော့မှ အိမ်များကို ဆိပ်ဖြူ-စလင်း ကားလမ်းမဘေးမှာ လူများရော၊ ကျွဲနွားတိရစ္ဆာန်များပါ ယာယီတဲများနှင့် ဆောက်လုပ်ပြီး ခက်ခဲပင်ပန်းစွာ နေထိုင်နေခဲ့ကြရပါတယ်။ ပြောင်းရွှေ့ခြင်း မပြုရ သေးတဲ့ ကျန်အိမ်ထောင်စုများ မှာလည်း လာမယ့် ၂၀၁၄ ခုနှစ် မြစ်ရေတက်ချိန်မှာ မြစ်ကမ်းပါးပြိုကျမယ့် အန္တရာယ်နဲ့ ရင်ဆိုင်ကြ ရမယ့် အခြေအနေ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျေးရွာပိုင်မြေနေရာလည်း လုံးဝမရှိ ဖြစ်နေကြပါတယ်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ မေးမြန်းလိုသည်မှာ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး ဆိပ်ဖြူမြို့နယ်၊ ကိုးတောင့် ကျေးရွာအုပ်စု၊ သံဇလုံကျေးရွာ ဟာ ဧရာဝတီမြစ်ရေတိုက်စားပြီး ကမ်းပါးပြိုကျတဲ့ အန္တရာယ်နဲ့ ကြုံတွေ့နေရပါသဖြင့် ကျေးရွာ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ရန် မြေနေရာရရှိရေး စီမံဆောင်ရွက်ပေးရန် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိနှင့် အစီအစဉ် ရှိပါက မည်သည့်အချိန် ကာလတွင် ဆောင်ရွက်ပေးမည်ကို သိရှိလိုပါသဖြင့် ဒေသခံပြည်သူများ၏ ကိုယ်စား ဥက္ကဋ္ဌကြီးမှတစ်ဆင့် မေးမြန်းရခြင်း ဖြစ်ပါတယ် ခင်ဗျား။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

မြိတ်မြို့နယ်အတွင်း အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့သော မြိတ်မြို့သစ်စီမံကိန်း နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် မေးခွန်း

အချိန်၊ ၁၀:၄၃။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဆက်လက်ပြီး တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၇)မှ ဦးမိုးမြင့် က မြိတ်မြို့နယ်အတွင်း အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့သော မြိတ်မြို့သစ်စီမံကိန်းနှင့် စပ်လျဉ်း သည့် မေးခွန်း မေးမြန်းဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၀:၄၃။

ဦးမိုးမြင့်၊ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၇)။ ။ လေးစားအပ်ပါ သော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီး ခင်ဗျား။ ကျွန်တော်ကတော့ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၇)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးမိုးမြင့် ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့် အနေဖြင့် မြိတ်မြို့နယ်အတွင်း အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့သော မြိတ်မြို့သစ်စီမံကိန်းနှင့် စပ်လျဉ်းတဲ့ မေးခွန်းကို မေးမြန်းသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ လေးစားအပ်ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ မြိတ်မြို့သစ်စီမံကိန်းကြီးကို ယခင် တပ်မတော်အစိုးရလက်ထက်က မြိတ်မြို့မှ တိုးပွားလာမယ့်

လူဦးရေနဲ့ တိုးချဲ့ပြီး ရင်းနှီးလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ကြမယ့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများအတွက် ရည်ရွယ်ပြီးတော့ ၂၀၀၅ ခုနှစ်ခန့်က စတင် ရေးဆွဲဆောင်ရွက်ခဲ့တဲ့ စီမံကိန်းလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ မြိတ်မြို့နယ် ကျောက်ဖျာ ကျေးရွာအုပ်စုအတွင်းမှာ ရှိတဲ့ ကျောက်ဖျာ၊ အဒွင်း၊ ကဘင်း၊ အထူးရာကြီး၊ လွတ်လွတ် ကျေးရွာတို့မှ မြေဧရိယာ (၄၀၇၂.၆၆) ဧကနှင့် သဘွတ်ကျေးရွာအုပ်စုအတွင်းရှိ သဘွတ်၊ ဆင်ရိုင်း၊ တားချယ်၊ ဆင်ထဲ၊ လဝဲကျေးရွာတို့မှ မြေဧရိယာ (၁၄၃၀.၈၆) ဧက စုစုပေါင်း မြေဧရိယာ (၅၅၀၃.၅၂) ဧကကို စီမံကိန်းမြေအဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့ကြပါတယ်။

အဆိုပါ မြို့သစ်စီမံကိန်းမှာ စက်မှုလုပ်ငန်းများ၊ အအေးခန်းများ၊ ကုန်လှောင်ရုံများ၊ ဆိပ်ခံ တံတားများနှင့် ဆိပ်ကမ်းနယ်မြေများ၊ စီးပွားရေးဇုန်၊ ဈေးနှင့် ဝန်ဆောင်မှုဇုန်များ၊ ဌာနဆိုင်ရာ များနှင့် အုပ်ချုပ်မှုဇုန်များ၊ လူနေအိမ်ရာများနှင့် ကျေးရွာဧရိယာများ၊ မြို့တွင်းလမ်းအရှည် (၃၀)မိုင် ဖောက်လုပ်ခြင်း၊ ကျောင်း၊ ဆေးရုံ၊ ကစားကွင်းနှင့် အိမ်ရာစီမံကိန်းများ ပါဝင်ကြောင်း သိရှိရပါ တယ်။ အဆိုပါစီမံကိန်းကို မြို့သစ်မြေနေရာချထားရေး လုပ်ငန်းကော်မတီ အနေဖြင့် ဆောင်ရွက် နေခြင်းသာ ဖြစ်ပြီးတော့ ၂၀၀၅ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၃ ခုနှစ်အတွင်း ဆိပ်ကမ်းမြေ သတ်မှတ်ပေးပြီးတော့ ဆိပ်ခံတံတားများ ဆောက်လုပ်ခွင့်ပြုခြင်း၊ ကုန်လှောင်ရုံ တည်ဆောက်ခွင့်ပြုခြင်း လုပ်ငန်းများသာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ နိုင်ငံတော်အနေဖြင့်လည်း သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာ တက္ကသိုလ်တစ်ခုသာ တည်ဆောက် ပေးနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ စီမံကိန်းနယ်မြေအတွင်း စီးပွားရေးအခြေခံ အဆောက်အအုံ ဖြစ်တဲ့ လမ်းဖောက်လုပ်ပေးခြင်း၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားလိုင်းများ သွယ်တန်းပေးခြင်း၊ သောက်သုံးရေ ရရှိရေး ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခြင်း မရှိတဲ့အတွက် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမယ့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မယ့်သူများအနေဖြင့် အခက်အခဲများစွာ ကြုံတွေ့နေရ သလို ၎င်းတို့ဝယ်ယူထားတဲ့ မြေနေရာများအတွက်လည်း ပိုင်ဆိုင်မှု အထောက်အထားများနဲ့ မြေငှားဂရန်များလည်း ချပေးနိုင်ခဲ့ခြင်း မရှိသေးကြောင်း သိရှိရပါတယ်။ စီမံကိန်းနယ်မြေအတွင်း မူလကတည်းက နေထိုင်တဲ့ ဒေသခံပြည်သူများမှာလည်း သိမ်းဆည်းခံရသော မြေများအတွက် မြေနေရာ အစားပြန်ပေးခြင်း လျော်ကြေးနစ်နာကြေးငွေပေးခြင်းမျိုးလည်း မရှိသေးကြောင်း သိရှိရ ပါတယ်။ တောင်သူများ အနေဖြင့် မိမိတို့လုပ်ကိုင်စားသောက်နေတဲ့ လယ်မြေ၊ ဥယျာဉ်ခြံမြေ များကို လည်း မှတ်ပုံတင်ခွင့် မရသလို စိုက်ပျိုးစရိတ် ချေးငွေများကိုလည်း ထုတ်ချေးပေးခြင်း မရှိတော့ပါ။

သို့ပါ၍ စီမံကိန်းနယ်မြေအတွင်းနေထိုင်သော ဒေသခံပြည်သူများ ကိုယ်စား မေးမြန်းလို သည်မှာ (က) မြိတ်မြို့သစ်စီမံကိန်းသည် ဒေသခံပြည်သူ များ၏ ဓနိခြံ၊ ရာဘာခြံ အပါအဝင် ဥယျာဉ်ခြံမြေများကို စီးပွားရေး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ သူများထံ ရောင်းချပြီး ဆောင်ရွက်နေ သော စီမံကိန်းဖြစ်သည်ကို သိရှိပါသလား၊ (ခ) စီမံကိန်းအတွက် အမှန်တကယ် အသုံးချရန် မြေဧရိယာမှာ ဧက(၈၀၀)ခန့် သာဖြစ်ပြီး စီမံကိန်းမြေအဖြစ် မြေဧရိယာ (၅၅၀၀)ဧကကို လန-၃၉ ဆင့်ဆို အမိန့်ချမှတ်၍ ဆောင်ရွက်နေသည်ကို သိရှိပါသလား၊ (ဂ) မြို့သစ်စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော် ရန် မြို့သစ်တည်ဆောက်ရေး အဆောက်အဦမြေ အဖြစ် မည်သည့်ဝန်ကြီး ဌာနက မြေသိမ်းအမှုတွဲ ဖွင့်လှစ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း ရှိ/ မရှိ ကို သိရှိပါသလား၊ (ဃ)စီမံကိန်း ရေးဆွဲခဲ့သည့် ၂၀၀၅ ခုနှစ်မှ ယနေ့အထိ (၈)နှစ်တာ ကာလအတွင်း စီမံကိန်းရည်မှန်းချက်အတိုင်း ပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက် နိုင်ခြင်း မရှိသည်ကို သိရှိပါသလား၊ (င) မြေယာသိမ်းဆည်းခံရ၍ နစ်နာနေသော ဒေသခံပြည်သူများ

အတွက် မည်သည့်သက်သာခွင့်ကို ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည်ကို သိရှိလိုပါ၍ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမှတစ်ဆင့် လေးစားစွာ မေးမြန်း တင်ပြအပ်ပါတယ်။

မင်းဘူးမြို့တွင် ကမ်းနားတာ တည်ဆောက်ပေးရန် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိ နှင့် စပ်လျဉ်း သည့် မေးခွန်း အချိန်၊ ၁၀:၄၇။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ဆက်လက်ပြီး မကွေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၅)မှ ဦးကျော်သူဦးက မင်းဘူးမြို့တွင် ကမ်းနားတာ တည်ဆောက်ပေးရန် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိ နှင့် စပ်လျဉ်းတဲ့ မေးခွန်းကို မေးမြန်းဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၀:၄၇။

ဦးကျော်သူဦး၊ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၅)။ ။ လေးစားအပ် ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တကွ ပြည်ထောင်စု ဒုတိယဝန်ကြီးများ အမျိုးသား လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များအားလုံး ကိုယ်စိတ် နှစ်ဖြာ ရွှင်လန်းချမ်းမြေ့ကြပါစေကြောင်း ဆုမွန်ကောင်း တောင်းရင်း နှုတ်ခွန်း ဆက်သအပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၅) မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးကျော်သူဦး ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့် အနေနဲ့ မင်းဘူးမြို့တွင် ကမ်းနားတာ တည်ဆောက်ပေးနိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ သိရှိလို ခြင်း မေးခွန်းအား အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမှတစ်ဆင့် မေးမြန်းသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီး ခင်ဗျား။ မင်းဘူးမြို့သည် ဧရာဝတီမြစ်ကမ်းပါးဘေးတွင် တည်ရှိပြီး မင်းဘူးမြို့ပေါ် ရပ်ကွက် (၄)ရပ်ကွက်ရှိပြီး လူဦးရေအားဖြင့် (၂၃၄၀၃)ဦးခန့် နေထိုင်လျက် ရှိပါတယ်။ မင်းဘူးမြို့၏ ရပ်ကွက်(၄)ခုအနက် အမှတ်(၂)ရပ်ကွက်၊ အမှတ်(၃)ရပ်ကွက်နှင့် အမှတ်(၄)ရပ်ကွက် တို့တွင် လူဦးရေ (၁၆၂၉၄) ဦးခန့် ရှိပါတယ်။ တင်ပြပါ ရပ်ကွက်(၃)ရပ်ကွက်သည် ဧရာဝတီမြစ်နှင့် အလျားလိုက် ယှဉ်တွဲတည်ရှိနေပြီး နှစ်စဉ်မြစ်ရေ တက်ချိန်ရောက်တိုင်း ရေတက်သည့်ဒဏ်ကို ခံရလျက်ရှိပါတယ်။ အမှတ်(၂)ရပ်ကွက်တွင် ကမ်းနား လမ်းအမှတ်(၃)နှင့် အမှတ်(၄)ရပ်ကွက် ကမ်းနားလမ်းမှ ဦးဩဘာသလမ်းအထိ နှစ်စဉ် မြစ်ရေတက် လေ့ရှိပါသဖြင့် လမ်းများမှာလည်း ကောင်းမွန်သည်မရှိဘဲ ပြုပြင်လိုက်၊ မြစ်ရေတက်သဖြင့် တိုက်စားခံရ၍ ပျက်လိုက်ဖြစ်နေခြင်း၊ နှစ်စဉ် အထက်ပါ လမ်းပေါ်ရှိ ပြည်သူများ မြစ်ရေတက်စဉ် ရေလွတ်ရာ ဘုရားကျောင်းကန်ဇရပ်တို့ကို ရွှေ့ပြောင်းနေကြရပြီး၊ သောက်ရေ အခက်အခဲ၊ ကူးစက် ရောဂါဖြစ်သော ဝမ်းရောဂါ၊ သွေးလွန်တုပ်ကွေးရောဂါ၊ ငှားဖျားရောဂါ တို့ကိုလည်း နောက်ဆက်တွဲ ခံစားရလေ့ ရှိပါတယ်။

ထိုသို့ နှစ်စဉ်ကြုံတွေ့ရသော မြစ်ရေကြီးခြင်းကြောင့် ရေနစ်မြုပ်ရခြင်းရဲ့ နောက်ဆက်တွဲ အဖြစ် ကူးစက်ရောဂါရခြင်း၊ အုပ်ချုပ်သူတို့မှာလည်း လူမှုထောက်ပံ့ရေးတို့ ဆောင်ရွက်နေရခြင်းတို့မှ လွတ်မြောက်လာစေရန်မှာ မင်းဘူးမြို့ အမှတ်(၂)ရပ်ကွက်ရှိ တုတ်ချောင်း နှင့် အမှတ်(၃)ရပ်ကွက်ရှိ ဘုံကျောင်း ချောင်း မြောက်ဘက် အမှတ်(၄)ရပ်ကွက် အစွန်ထိ ပေ(၈၀၀၀)ခန့် အား ကမ်းနား လမ်း တည်ဆောက်ပေးနိုင်မှသာ လွတ်မြောက်နိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ မင်းဘူးမြို့လိုပဲ ဧရာဝတီ

မြစ်ရိုးတစ်လျှောက် မြစ်ရေကြီးသည့်ဒဏ် ကမ်းနားလမ်းများ ပျက်စီးသည့်ဒဏ် ခံနေရတဲ့ မြို့ကြီးများ လည်း များစွာ ရှိနေနိုင်ပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီး ခင်ဗျား။ မင်းဘူး (စကု)မြို့ ကမ်းနားလမ်း မြစ်ကမ်းဘက်ခြမ်းတွင် အမှတ်(၂)ရပ်ကွက် တုတ်ချောင်းတံတားမှ အမှတ်(၄)ရပ်ကွက် အစွန်ထိ ပေ(၈၀၀၀)ခန့် အား ကမ်းနား လမ်းတည်ဆောက်ခြင်း၊ ချောင်းဝများတွင် ရေတံခါးများ တည်ဆောက်ခြင်း လုပ်ငန်းတို့မှာ မင်းဘူးမြို့စည်ပင်နယ်နိမိတ်အတွင်းဖြစ်၍ စည်ပင်၏ လုပ်ငန်း ဖြစ်ပါတယ်။ သို့ရာတွင် လုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်မှု သဘောအရ ဆည်မြောင်းဌာနမှ တည်ဆောက်မှုတွင် ပါဝင်ရမည့် သဘောရှိသည့်အတွက် စည်ပင်မှ ဆည်မြောင်းသို့ လုပ်ငန်းအပ်သည့်သဘော ဆောင်ရွက်ခြင်း သို့မဟုတ် ဆည်မြောင်းကျွမ်းကျင်မှု အကူအညီကို ရယူ၍ စည်ပင်မှ ဆောင်ရွက်ခြင်း တို့ဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည့် သဘော လည်း ရှိပါတယ်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ မင်းဘူးမြို့ ကမ်းနားလမ်းပျောက်တော့မှာ ဖြစ်ပြီး ကမ်းနားလမ်းရှိ လူနေအိမ် များပါ ပျက်စီးပျောက်ကွယ်နိုင်သည့် အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိနေပါတယ်။ ၎င်းမြစ်ကမ်းပါးရှိ လျှပ်စစ်မီးတိုင်များမှာလည်း အောက်ခြေသို့ပေါ်နေပြီး မင်းဘူးမြို့ရှိမြို့၏ ကျက်သရေဆောင် ကမ်းနားလမ်းမှာလည်း မပျက်စီးစေရေးအတွက် ဧရာဝတီမြစ်တစ်ဖက်ကမ်းတွင် မင်းဘူးမြို့ အမှတ်(၂) ရပ်ကွက်ရှိ တုတ်ချောင်းတံတားထိပ်မှ အမှတ်(၄)ရပ်ကွက်အစွန်ထိ ပေ(၈၀၀၀)ခန့် အား ကမ်းနားလမ်း တည်ဆောက်ပေးနိုင်ခြင်း ရှိ၊ မရှိ သိရှိလိုပါသဖြင့် အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမှ တစ်ဆင့် မေးမြန်းအပ်ပါတယ် ခင်ဗျား။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၀:၅၁။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။မေးခွန်းများနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သမ္မတရုံးဝန်ကြီးဌာန(၄)၊ ဒုတိယဝန်ကြီးက တစ်ခုချင်း ဖြေကြားပေးဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ဖြေကြားချက်

အချိန်၊ ၁၀:၅၁။

ဦးအောင်သိမ်း [ဒုတိယဝန်ကြီး၊ သမ္မတရုံးဝန်ကြီးဌာန(၄)]။ ။ ရိုသေလေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ကျန်းမာချမ်းသာပါစေကြောင်း ဆုမွန်ကောင်းတောင်းရင်း နှုတ်ခွန်းဆက်သအပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်က တော့ နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံးဝန်ကြီးဌာန (၄)မှ ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးအောင်သိမ်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့် အနေနဲ့ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၉)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးသော်ဇင်ဦး မေးမြန်းခဲ့တဲ့ မေးခွန်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့ကိုယ်စား ပြန်လည်ရှင်းလင်း ဖြေဆိုသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

၎င်းမေးခွန်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ပခုက္ကူခရိုင်၊ ဆိပ်ဖြူမြို့နယ်၊ ကိုးတောင့်ကျေးရွာအုပ်စု၊ သံလုံကျေးရွာဟာ ဆိပ်ဖြူမြို့မှ (၂)မိုင်ခန့်အကွာ ဆိပ်ဖြူ-စလင်း ကားလမ်းတောင်ဘက် ဧရာဝတီ မြစ်ကမ်းဘေးမှာ တည်ရှိပြီးတော့ အိမ်ခြေ (၁၁၇)၊ အိမ်ထောင်စု (၁၁၇)နဲ့ လူဦးရေ (၅၅၂)ဦးနဲ့ အခြေခံမူလတန်း (လွန်)ကျောင်း (၁)ကျောင်း ရှိတဲ့အပြင် ရွာငယ်တစ်ရွာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဧရာဝတီမြစ်

ရေတိုက်စားပြီးတော့ ကမ်းပါးပြိုတဲ့အတွက်ကြောင့် ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှာ နေအိမ် (၂) လုံး၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်မှာ နေအိမ် (၃၂)လုံး၊ ၂၀၁၃ ခုနှစ်မှာ နေအိမ် (၁၄)လုံး စုစုပေါင်း (၄၈)လုံးကို ဆိပ်ဖြူ-စလင်း ကားလမ်းမိုင်တိုင်အမှတ် ၆၆/၇ အနီးမှာ ပြည်သူ့ ဆောက်လုပ်ရေး လမ်းဧရိယာအတွင်း ယာယီပြောင်းရွှေ့ချထားခဲ့ပါတယ်။

၂၀၁၂ ခုနှစ်မှာ ရေကြီးမှုကြောင့် အ.မ.က မူလွန်ကျောင်းဟာ ဆိပ်ဖြူ-စလင်း ကားလမ်းဘေး ကိုးတောင့်မြောက်ကွင်း ကွင်းအမှတ်(၁၁၆) ဦးပိုင်အမှတ် (၁၇)ဧရိယာ စုစုပေါင်း (၁.၆၆)ဧကမှာရှိတဲ့ မြေပေါ်မှာ ဒေါ်ရင်မေနဲ့ ဦးညာဏ်စော မြေအလှူရှင် (၂)ဦးမှ လှူဒါန်းတဲ့ အတွက်ကြောင့် ပြောင်းရွှေ့ ဆောက်လုပ်လျက် ယခုအခါ မကွေးတိုင်းဒေသကြီးမှာ အစိုးရအဖွဲ့ရဲ့ ရန်ပုံငွေနဲ့ စက်ရေတွင်းအဝီစိ တွင်း(၁)တွင်း၊ ရေစုပ်စက်(၁)လုံး၊ ဂါလံ(၁၀၀၀)ဆုံ ရေလှောင်ကန် (၁)လုံးအား လည်းကောင်း၊ ပညာရေးဌာနရဲ့ ၂၀၁၃-၂၀၁၄ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် ခွင့်ပြုရန်ပုံငွေဖြင့် (၉၀ ပေ x ၃၀ ပေ x ၁၂ ပေ) ကျောင်းဆောင်သစ် တစ်ဆောင်ကိုလည်း ဆောက်လုပ်လျက် ကျောင်းသူ/ ကျောင်းသားများ အေးချမ်းစွာ ပညာသင်ကြားနိုင် ရေးအတွက်ကို ဆောက်ရွက်နိုင် ခဲ့ပါတယ်။

၂၀၁၂ ခုနှစ် မြစ်ရေတိုက်စားမှုကြောင့် ပြည်သူ့ဆောက်လုပ်ရေး လမ်းဧရိယာအတွင်း ယာယီနေရာချထားခဲ့တဲ့ အိမ်ခြေ (၃၄)လုံး၊ အိမ်ထောင်စု (၃၄)စုရဲ့ မြေနေရာ ရရှိရေးအတွက်ကို ကိုးတောင့်ကျေးရွာအုပ်စု၊ တောင်ငယ်လုံး ကျေးရွာမှ တောင်သူ(၁၄)ဦးရဲ့ ယာမြေဧရိယာ (၁၈.၇၁)ဧက ကို ရရှိအသုံးပြုနိုင်ရေးအတွက်ကို သက်ဆိုင်ရာ တောင်သူများနှင့် ညှိနှိုင်းမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ပါတယ်။

ထိုသို့ ညှိနှိုင်းတဲ့အခါမှာ သံဇလုံကျေးရွာရေဘေးသင့် တောင်သူပိုင် ကိုင်းမြေ(၀.၅)ဧက လျှင် ယာ(၁)ဧကနှုန်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ထန်းပင် (၁)ပင်လျှင် ငွေကျပ် (၁၀၀၀၀)နှုန်းဖြင့် လည်းကောင်း သက်ဆိုင်ရာ မြေရှင်များနှင့် ကနဦး သဘောတူညှိနှိုင်းခဲ့ပြီး ယာမြေကို အခြားနည်း အသုံးပြုခွင့် လန/၃၉ ပြုလုပ်ရေး အတွက်ကို သတ်မှတ်ပုံစံနဲ့ မြေရှင်တောင်သူများမှ မြေယာ စွန့်လွှတ်ကြောင်း သဘောတူလက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း မပြုခဲ့တဲ့အတွက် အပြီးသတ် ဆောင်ရွက်နိုင်မှု မပြုနိုင်ခဲ့ပါကြောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ မြေပိုင်ရှင်များအနေနဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်မြေယာ တန်ဖိုးမြင့်တက်လာမှု အပေါ် ၎င်းတို့ရဲ့ မြေယာတန်ဖိုးများကိုလည်း ပိုမိုတိုးမြှင့် ရယူလိုကြောင်း ယခင် ညှိနှိုင်းသဘော တူညီမှုအား ၎င်းတို့အနေဖြင့် တန်ဖိုး အလွန်နည်းသည်ဟု ထင်မြင်ယူဆကြောင်း ကိုးတောင့်ကျေးရွာ အုပ်စုရဲ့ ပတ်ဝန်းကျင် ယာမြေကာလပေါက်ဈေးမှာ ပျမ်းမျှ (၁)ဧကလျှင် ငွေကျပ် (၁၀)သိန်းမှ (၁၅)သိန်း နှုန်းခန့်သာ ပေါက်သော်လည်းပဲ ယာပိုင်ရှင်များအနေနဲ့ (၁)ဧကမှာ ငွေကျပ် သိန်း(၆၀)ကနေပြီးတော့ (၁၅၀)နှုန်း အထိရှိတဲ့အတွက်ကြောင့် အမျိုးမျိုး တိုးမြှင့်တောင်းခံလာ မှုကြောင့် သံဇလုံကျေးရွာ ရေဘေးသင့် အိမ်ထောင်စုများအနေနဲ့ ဝယ်ယူနေထိုင်ရေးအတွက်ကို အခက်အခဲ ဖြစ်လျက်ရှိပါတယ်။

၂၀၁၂ ခုနှစ် လယ်ယာမြေ ဥပဒေအသစ် ပြဋ္ဌာန်းပြီးတဲ့ နောက်ပိုင်းမှာ လယ်ယာမြေကို ယခင်ကကဲ့သို့ လိုအပ်ချက်အရ သိမ်းယူ၍ မရတော့တဲ့အပြင် လယ်ယာမြေ ဥပဒေသစ်အရ လယ်ယာမြေ ပိုင်ဆိုင်ခွင့် လက်မှတ်များ ထုတ်ပေးပြီး ၂၀၁၂ ခုနှစ် လယ်ယာမြေဥပဒေ အခန်း(၃) ပုဒ်မ ၉(ခ)မှာ လယ်ယာမြေကို အားလုံးကိုဖြစ်စေ၊ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကိုဖြစ်စေ လုပ်ပိုင်ခွင့်အား သတ်မှတ် ထားသော စည်းကမ်းချက်များနှင့်အညီ ရောင်းချခွင့်၊ ပေါင်နှံခွင့်၊ ငှားရမ်းခွင့်၊ လဲလှယ်ခွင့်နှင့်

ပေးကမ်းခွင့်ပြုထားတဲ့အတွက်ကြောင့် ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်သူများ နှင့် ယာမြေပိုင်ရှင်များ နှစ်ဦး သဘောတူညီနှိုင်း ဆောင်ရွက်မှုဖြင့်သာ ဆောင်ရွက် နိုင်မည် ဖြစ်ပါတယ်။ ယာမြေပိုင်ရှင်များမှ ယာမြေ တန်ဖိုးကျပ် သိန်း(၁၅၀)ခန့် အထိ တောင်းခံခဲ့ကြသောကြောင့် ပြောင်းရွှေ့လိုသူများအနေနဲ့ ငွေကြေး မတတ်နိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အနီးပတ်ဝန်းကျင်မှာ အစိုးရစီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ရှိတဲ့ မြေလွတ် မြေရိုင်းများ မရှိသောကြောင့် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းမှဥပဒေ၊ လုပ်ထုံး လုပ်နည်းနှင့်အညီ ဖြေရှင်း ဆောင်ရွက်ပေးရန် အခက်အခဲ ရှိတဲ့အတွက်ကြောင့် ကြန့်ကြာခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ နေအိမ်ပြောင်းရွှေ့ လိုသူများနှင့် ယာမြေပိုင်ရှင်များ နှစ်ဦးနှစ်ဖက် ညှိနှိုင်းပြေလည်မှု ရရှိရေး ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ် မည် ဖြစ်ပြီးတော့ နှစ်ဦးနှစ်ဖက် ညှိနှိုင်းအဆင်ပြေမှု ရရှိပါက အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့အစည်း အနေနဲ့ လယ်ယာမြေ အခြားနည်းအသုံးပြုခွင့် လယ-၃၀(က)နှင့်အညီ အခြားနည်း အသုံးပြုခွင့်ရရှိရေး စီစဉ် ဆောင်ရွက်ပေးသွားမည်ဖြစ်ပါကြောင်း ပြန်လည်ဖြေကြား အပ်ပါတယ်။

ဆက်လက်ပြီး ကျွန်တော့်အနေနဲ့ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး အမှတ်(၇)မဲဆန္ဒနယ် မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးမိုးမြင့် မေးမြန်းခဲ့တဲ့ မေးခွန်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး တနင်္သာရီ တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့ကိုယ်စား ကျွန်တော် ကပဲ ပြန်လည်ရှင်းလင်း ဖြေဆိုသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

၎င်းမေးခွန်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး လက်ရှိ မြိတ်မြို့အခြေအနေမှာ လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေး ကောင်းမွန်ပြီး စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်း၊ သတ္တု တူးဖော်ရေးလုပ်ငန်း၊ ကုန်သွယ်မှု လုပ်ငန်းတို့နဲ့ စီးပွားရေး အချက်အချာကောင်းတဲ့ မြို့ဖြစ်ပြီးတော့ လူဦးရေတိုးတက်မှု များပြားလာပြီး တော့ လူနေအိမ်များ ထူထပ် လာတဲ့အတွက်ကြောင့် ယာဉ်လမ်းများ ကြပ်တည်းလာခြင်း ရေ၊ မိလ္လာ၊ လျှပ်စစ်မီး ဖြန့်ဝေမှုများ အခက်အခဲ ရှိလာတဲ့အတွက်ကြောင့် မီးဘေးအန္တရာယ် စိုးရိမ်ရ သည့်အပြင် မြို့အင်္ဂါရပ်နှင့်အညီ ထပ်မံတိုးချဲ့ရန် မြေနေရာ အခက်အခဲများ ကြုံတွေ့ရတဲ့ အတွက်ကြောင့် ၂၀၁၁ ခုနှစ် ကျောက်ဖျာကျေးရွာနှင့် သဘွတ် ကျေးရွာအနီးမှာ မြို့သစ်တည်ဆောက် ရေးအတွက် ရွေးချယ်သတ်မှတ်ခဲ့ပါတယ်။

အဆိုပါ မြို့သစ်စီမံကိန်းကို အုပ်ချုပ်ရေးဇုန်၊ လူနေမှုရပ်ကွက်ဇုန်၊ စီးပွားရေး ဝန်ဆောင်မှုဇုန်၊ အပန်းဖြေဇုန်၊ သာသနာ့မြေ၊ အဆင့်မြင့်အိမ်ရာဇုန်၊ နည်းပညာတက္ကသိုလ်နှင့် အထွေထွေအသုံးပြုရန် မြေနေရာများ ခွဲခြားဖော်ထုတ်ရန် Town Plan ရေးဆွဲပြီးတော့ မြို့ပြ စီမံကိန်းနှင့်အညီ စနစ်တကျ ဖော်ထုတ် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ရာမှာ ကုမ္ပဏီများ၊ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်များရဲ့ ရင်းနှီးမတည်ငွေကျပ်သိန်း (၆၇၀၀)ဖြင့် ဆောင်ရွက် ခြင်း ဖြစ်ပြီးတော့ စီးပွားရေးဇုန် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများထံ ရောင်းချပြီး ဆောင်ရွက်နေတဲ့ စီမံကိန်း မဟုတ်ပါ။

တနင်္သာရီတိုင်း အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ၊ မြိတ်မြို့ရဲ့ ၂-၄-၂၀၁၀ ရက်စွဲပါ စာအမှတ်၊ ၁၇၃၉/ ၅၄၃/ ၅-၄၃/တယက (တနင်္သာရီ)ဖြင့် (၁၄၃၀.၈၆)ဧကနှင့် စာအမှတ်၊ ၁၇၄၀/၅၄၃/၅-၄၃/တယက (တနင်္သာရီ)ဖြင့် (၄၀၇၂.၆၆) ဧက စုစုပေါင်း (၅၅၀၃.၅၂) ဧကကို ၁၉၅၃ ခုနှစ် လယ်ယာမြေနိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ရေးအက်ဥပဒေပုဒ်မ-၃၉ အရ မြိတ်မြို့သစ် တည်ဆောက်ရေး အဆောက်အဦမြေဖြင့် အတွင်းရေးမှူး မြိတ်မြို့သစ် မြေနေရာ ချထားရေး ကော်မတီ (မြိတ်မြို့နယ်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ) အား ချထားပေးခဲ့ပါတယ်။

အဆိုပါ (၅၅၀၃.၅၂)ဧကမှာ ကုမ္ပဏီများအား (၁၇၈.၉၇)ဧက၊ အစိုးရ ဌာနဆိုင်ရာ ရုံးများအား (၂၈၃.၁၇) ဧက၊ ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းများအား (၃၀၉.၀၉) ဧကနှင့် မူလရွာမြေအတွက် (၃၃.၈၆)ဧကစုစုပေါင်း (၈၀၅.၀၉) ဧက သတ်မှတ်ထားရှိပြီး ကျန် (၄၆၉၈.၄၃) ဧကကို လူနေအိမ်ယာမြေကွက်များ ချထားရန် မူလ စီမံချက်မှာ သတ်မှတ်လျာထားခဲ့ပါတယ်။ ကုမ္ပဏီများ၊ အစိုးရဌာနများ၊ ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းများနဲ့ မူလရွာမြေ စုစုပေါင်း (၈၀၅.၀၉)ဧကကို စီမံချက်ပါအတိုင်း မြိတ်မြို့သစ် မြေနေရာချထားရေး လုပ်ငန်းကော်မတီမှ လျာထားသတ်မှတ် ချထား စီမံခဲ့ပြီးတော့ ကျန်လူနေအိမ်ရာမြေကွက်များ ချထားရန် သတ်မှတ်ထားတဲ့ (၄၆၉၈.၄၃)ဧကကို ဆက်လက် စီမံချထားနိုင်ခြင်း မရှိသေးကြောင်းနဲ့ မြိတ်မြို့သစ် စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ရန် မြို့သစ် တည်ဆောက်ရေး အဆောက်အဦ မြေအဖြစ် မြေသိမ်းအမှုတွဲ ဖွင့်လှစ်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း မရှိသေး ပါကြောင်း တင်ပြ အပ်ပါတယ်။

မြိတ်မြို့သစ် စီမံကိန်းကို စီမံကိန်းရေးဆွဲခဲ့တဲ့ ၂၀၀၄ ခုနှစ်၊ စတင် ပြီးတော့ ကော်မတီများ အသီးသီးဖွဲ့စည်းပြီးတော့ ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ၁၈-၁-၂၀၁၁ ရက်နေ့မှာ တနင်္သာရီတိုင်းရုံးအား တိုင်းဒေသကြီး ရုံးစိုက်ရာ ထားဝယ်မြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့တဲ့အတွက်ကြောင့် မြို့သစ်တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းများ တိုးတက်မှု နှေးကွေးခဲ့ပြီးတော့ နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှုများ များတဲ့အတွက် တည်ဆောက် ရေး လုပ်ငန်းများ လျင်မြန်စွာ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရေး တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့ရဲ့ ၁၈-၁-၂၀၁၃ ရက်စွဲပါ စာအမှတ် ၆၂၇၈/၇၂၄/၇-၃၄/ အဖရ တနင်္သာရီရဲ့ မြိတ်မြို့ ကျောက်ဖျာ မြို့သစ် စီမံကိန်းတိုးတက်ရေး ကော်မတီကို ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းခွင့် ပြုခဲ့ပြီးတော့ အဆိုပါ ကော်မတီမှ လုပ်ငန်းများ စနစ်တကျ လွှဲပြောင်းလက်ခံပြီးတော့ စီမံကိန်းရည်မှန်းချက်များအတိုင်း ပြီးမြောက် အောင် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါတယ်။

မြေသိမ်းဆည်းခံရတဲ့ နှစ်နာသူများအတွက် ပြန်လည်စိစစ်ပြီးမှသာ လိုအပ်သလို ဆောင်ရွက်ပေးသင့်ပါကြောင်း ပြန်လည်ဖြေကြားအပ်ပါတယ်။ ဆက်လက်ပြီးတော့ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ မကွေးတိုင်းဒေသကြီးအမှတ်(၅) မဲဆန္ဒနယ် မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးကျော်သူဦး မေးမြန်းခဲ့တဲ့ မေးခွန်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မကွေးတိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့ကိုယ်စား ပြန်လည်ရှင်းလင်း ဖြေဆိုသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

၎င်းမေးခွန်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး မင်းဘူးမြို့မှာရှိတဲ့ ကမ်းနားလမ်း မပျက် စီးရေးအတွက်ကို အမှတ်(၂)ရပ်ကွက်ရှိ တုတ်ချောင်းတံတားထိပ်က နေပြီးတော့ အမှတ်(၄) ရပ်ကွက်အစွန်းအထိ ကမ်းနားတာ တည်ဆောက်မည် ဆိုပါက အလျားပေ(၈၀၀၀)ခန့် ရှိပါတယ်။ အဆိုပါ တာနဲ့အတူ ချောင်း(၄)ချောင်း မှာ ရေထိန်းအဆောက်အဦများလည်း အသီးသီး တည်ဆောက်ပေးရမှာ ဖြစ်ပါ တယ်။ အလျားပေ(၈၀၀၀)ခန့်ရှိ တာဘောင် မြေကြီးဖို့ခြင်းလုပ်ငန်း ကုန်ကျစရိတ် (၁၄၁၅)သိန်းခန့် ကုန်ကျမည်ဖြစ်ပါတယ်။

ရေတံခါးများ တည်ဆောက်ရန်အတွက် အကြိုစူးစမ်းလေ့လာခြင်း၊ တိုင်းတာခြင်း၊ ဒီဇိုင်းပုံစံထုတ်လုပ်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါတယ်။ ဖော်ပြပါ စူးစမ်းလေ့လာခြင်း၊ တိုင်းတာ ခြင်းလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ပြီး ရရှိလာတဲ့ အချက် အလက်များအရ ဒီဇိုင်းနဲ့ ပုံထုတ်ဌာနခွဲ

ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာနရုံးချုပ်မှ ကွင်းဆင်း တိုင်းတာစစ်ဆေးပြီးတော့ ဒီဇိုင်းပုံစံထုတ်လုပ်ပြီး ရရှိလာ တဲ့ ဒီဇိုင်းပုံစံ အရ ခန့်မှန်းကုန်ကျငွေစရိတ် တွက်ချက်တင်ပြနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အဆိုပါလုပ်ငန်းများအတွက် ဒီဇိုင်းပုံထုတ်ပေးနိုင်ရေး လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနဲ့ ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာနကို မကွေးတိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့မှ ညှိနှိုင်းအကြောင်းကြားသွားမည်ဖြစ်ပြီး ရရှိလာတဲ့ ဒီဇိုင်းပုံစံအရ ခန့်မှန်းကုန်ကျငွေ စရိတ်တွက်ချက်ပြီး တွက်ချက်မှုနဲ့အတူ ၂၀၁၄-၂၀၁၅ ဘဏ္ဍာရေး နှစ်မှာ ရန်ပုံငွေရရှိရေး တင်ပြဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပါကြောင်း ပြန်လည် ဖြေကြားအပ်ပါတယ်။ အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးက အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေး ဥပဒေကြမ်းအား အမျိုးသားလွှတ်တော်က ဆွေးနွေးစဉ်းစားရန် အဆိုတင်သွင်းခြင်းနှင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦးက ထောက်ခံခြင်း

အချိန်၊ ၁၁:၀၄။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အစီအစဉ်(၆) ဖြစ်ပါတယ်။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ ယခု အမျိုးသားလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေ ၁၅၄၊ နည်းဥပဒေခွဲ(က)အရ အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေး ဥပဒေကြမ်းကို အမျိုးသား လွှတ်တော်က ဆွေးနွေးစဉ်းစားရန် အဆိုကို ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယ ဝန်ကြီး က လွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၁:၀၄။

ဗိုလ်မှူးချုပ်ကျော်ကျော်ထွန်း (ဒုတိယဝန်ကြီး၊ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန)။ ။

လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ အားလုံး မင်္ဂလာအပေါင်းနဲ့ ပြည့်စုံကြပါစေလို့ ဦးစွာ နှုတ်ခွန်း ဆက်သ ဂါရဝပြုအပ်ပါတယ်။ ဒီကနေ့ အစည်းအဝေးမှာ ပြည်ထဲရေး ဝန်ကြီးဌာနက တင်သွင်းတဲ့ အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေး ဥပဒေကြမ်းနဲ့ စပ်လျဉ်းလို့ ကျွန်တော် ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီးဗိုလ်မှူးချုပ် ကျော်ကျော်ထွန်းက ရှင်းလင်း တင်ပြသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံဟာ အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေးနဲ့ စပ်လျဉ်းတဲ့ ကုလသမဂ္ဂ အပြည်ပြည်ဆိုင် ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းနဲ့ နောက်ဆက်တွဲ စာချုပ်(၁၁)ခုတို့မှာ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ပါဝင် လက်မှတ်ရေးထိုး ထားခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် အာဆီယံအဖွဲ့ကြီးရဲ့ အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေး ကွန်ဗင်းရှင်းမှာ လည်း အဖွဲ့ဝင် အဖြစ်ပါဝင်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် အဆိုပါကွန်ဗင်းရှင်းများ၊ နောက်ဆက်တွဲ စာချုပ်များ၊ ကုလသမဂ္ဂ လုံခြုံရေးကောင်စီ ဆုံးဖြတ်ချက်များနဲ့ လိုက်လျော ညီထွေရှိတဲ့ နိုင်ငံတော်နဲ့ အများပြည်သူအကျိုးစီးပွားကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက် နိုင်တဲ့ ပြည်တွင်းဥပဒေတစ်ရပ် ပြဋ္ဌာန်းရန် လိုအပ်လျက်ရှိတာကို တွေ့ရှိရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါ့အပြင် ၂၀၁၃ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၃၀ ရက်နေ့မှာ တရားမဝင်သော နည်းလမ်းဖြင့် ရရှိတဲ့ငွေကြေးနဲ့ပစ္စည်းများ ဗဟိုထိန်းချုပ်ရေး အဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ပြည်ထဲရေး ဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးထံ လိပ်မူပြီးတော့မှ ငွေကြေးဆိုင်ရာ အရေးယူ ဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့ (Financial Action Tax Force) ဥက္ကဋ္ဌ (Mr. Vladimir Nechaev) ကနေပြီးတော့မှ စာ တစ်စောင် ပေးပို့လာပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ FATF အဖွဲ့နဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ အနည်းငယ် တင်ပြလိုပါတယ်။ ဒီ FATF အဖွဲ့ဟာ စက်မှုဖွံ့ဖြိုးပြီး နိုင်ငံများက ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ အဖွဲ့ဖြစ်ပြီးတော့မှ ဒီအဖွဲ့က ၂၀၀၁ခုနှစ် မတိုင်ခင်က တော့ (Anti Money Laundry - AML)လို့ခေါ်တဲ့ ငွေကြေးခဝါချမှု လုပ်ငန်းတွေကို ဒါလေ့လာ စောင့်ကြည့်ဆောင်ရွက်ခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ ၂၀၀၁ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာ ၁၁ ရက် နေ့ အမေရိကန် ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေး ဗဟိုတိုက်ခိုက်ခံရပြီးတဲ့နောက်မှာတော့ အကြမ်းဖက်မှု ငွေကြေး ထောက်ပံ့ တိုက်ဖျက်ရေးလုပ်ငန်း (Counter Financial Terrorism - CFT) လို့ ခေါ်တဲ့ လုပ်ငန်းတွေကိုပါ သူတို့အနေနဲ့ စောင့်ကြည့်ဆောင်ရွက်လာတာဖြစ်ပါတယ်။ ပါဝင်တဲ့ နိုင်ငံတွေကလည်း စက်မှု ဖွံ့ဖြိုးပြီး နိုင်ငံတွေ ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့်မို့လို့ ဆောင်ရွက်တဲ့လုပ်ငန်းတွေမှာ ငွေကြေးကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်တဲ့လုပ်ငန်းတွေ ဆောင်ရွက်ခဲ့တာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီအဖွဲ့ရဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချလို့ရှိရင် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီးဟာ လိုက်နာဆောင်ရွက် ကြရတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီအဖွဲ့ရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ကနေပြီးတော့ ပေးပို့လာတဲ့ စာမှာတော့ ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၁၄ ရက် ကနေ ၁၈ ရက်နေ့အထိ ပြင်သစ်နိုင်ငံ၊ ပဲရစ်မြို့မှာ ကျင်းပ ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ FATF ရဲ့ မျက်နှာစုံညီ အစည်းအဝေးမှာ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ (ALM/CFT) လုပ်ငန်းတွေ ဆောင်ရွက်မှု တွေကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြကြောင်း ဒီကဏ္ဍမှာ မြန်မာ နိုင်ငံအနေနဲ့ တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်နေ သည်ကို တွေ့ရှိရသော်လည်းပဲ (၁) အကြမ်းဖက်မှု ငွေကြေးထောက်ပံ့ခြင်းအား ပြစ်မှုဖြင့် သတ်မှတ် ရန်၊ (၂) အကြမ်းဖက်သမားများ၏ ပိုင်ဆိုင်မှုများအား ဖော်ထုတ် ထိန်းချုပ်နိုင်ရေးအတွက် လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရန်၊ (၃) အကြမ်းဖက် ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ တရားခံ လွှဲပြောင်းပေးရေး မူဘောင်များ ပိုမိုတိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်ရန်၊ (၄) ငွေကြေးဆိုင်ရာ စုံစမ်း ထောက်လှမ်း ရေးအဖွဲ့ရဲ့ လုပ်ငန်းတာဝန်များ ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်၊ (၅) ငွေကြေး ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များ ပိုမိုပွင့်လင်းမှုရှိစေရန်၊ (၆) ဖောက်သည်များ သိရှိရန်နဲ့ ဝီရိယ စိုက်ထုတ်ခြင်း လုပ်ငန်းများ တိုးတက်ဆောင်ရွက်စေရန်စတဲ့ အားနည်းချက်များကို ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းသွားသင့်ကြောင်း ၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ ဖေဖော် ဝါရီလ ၁၀ ရက် နေ့မှ ၁၄ ရက်နေ့အထိ ပြင်သစ်နိုင်ငံ၊ ပဲရစ်မြို့မှာ ကျင်းပ ပြုလုပ်မယ့် အစည်းအဝေးမှာ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ တိုးတက် ဆောင်ရွက်မှုတွေကို ထပ်မံဆွေးနွေးသွားမှာဖြစ်ကြောင်းနဲ့ သိသာထင်ရှားတဲ့ တိုးတက်ဆောင်ရွက် မှုတွေ မရှိလို့ရှိရင် တိုးမြှင့်အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများ ပြုလုပ်သွားမှာ ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြပေးပို့ လာတာ ဖြစ်ပါတယ်။

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှာ ၂၀၀၁ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၁ ရက်နေ့ က ဖြစ်ပေါ်ခဲ့တဲ့ ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးဗဟိုဌာနကို အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက် ခံရပြီးနောက် ကုလသမဂ္ဂ လုံခြုံရေး ကောင်စီရဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်အမှတ် ၁၃၇၃ အရ အကြမ်းဖက်မှု တိုက်ဖျက်ရေးကော်မတီ (Counter Terrorism Committee- CTC)ကို ဖွဲ့စည်းပြီးတော့မှ ကုလသမဂ္ဂ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများကို ဖိအားပေး လိုက်နာဆောင်ရွက် စေခဲ့ပါတယ်။ ဒီ CTC ရဲ့အောက်မှာ (Counter Terrorism Executive Directorate-CTED) ညွှန်ကြားရေးမှူးရုံးအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းပြီးတော့မှ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံတွေကို စောင့်ကြည့် ခြင်း၊ နိုင်ငံတွေရဲ့ အစီရင်ခံစာတွေကို စိစစ်ခြင်း၊ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံခြင်းစီကို သွားရောက် လေ့လာ

အကဲဖြတ်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံကိုတော့ ၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၁ ရက်နေ့ကနေ ၂၅ ရက်အတွင်း လာရောက်စိစစ်ခဲ့ပါတယ်။

ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးဗဟိုဌာနကို အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်ခံရတဲ့ ၂၀၀၁ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာ ၁၁ ရက်ဖြစ်စဉ်နောက်ပိုင်းမှာ အကြမ်းဖက်မှုအပေါ် ငွေကြေး ထောက်ပံ့ခြင်းကို ထိရောက်စွာ အရေးယူဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့အတွက် FATF ပါ အထူးထောက်ခံချက်(၉)ချက် (9 Special Recommendations on Combating Financing of Terrorism)ကို ချမှတ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံတွေအနေနဲ့ ငွေကြေးခဝါချမှု တိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာထောက်ခံချက် အချက်(၄၀) နဲ့ အကြမ်းဖက်မှုအပေါ် ငွေကြေးထောက်ပံ့ရေးဆိုင်ရာ အထူး ထောက်ခံချက်(၉)ချက် တို့ကို မဖြစ်မနေ လိုက်နာဖို့ တာဝန်ရှိပါတယ်။ မလိုက်နာတဲ့ နိုင်ငံများနဲ့ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိတဲ့ နိုင်ငံများကို (Non-Cooperative Countries and Territories- NCCT)စာရင်းမှာ ထည့်သွင်း ပြီးတော့မှ တိုးတက်မှုကို စောင့်ကြည့် အကဲဖြတ်ပါတယ်။

ထူးခြားတဲ့ တိုးတက်ပြောင်းလဲမှု မရှိလို့ရှိရင်တော့ တန်ပြန်အရေးယူ မှုများ ချမှတ် အရေးယူဆောင်ရွက်တာဖြစ်ပါတယ်။ ၂၀၀၁ခု နှစ်၊ ဇွန်လ ၂၁ ရက် နေ့မှာ FATF က မြန်မာနိုင်ငံကို NCCT စာရင်းထဲမှာ ထည့်သွင်းပြီးတော့မှ စောင့်ကြည့်ခဲ့ပြီး တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းမှု မရှိတဲ့အတွက် ၂၀၀၃ ခုနှစ်မှာ တန်ပြန် အရေးယူရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေနဲ့ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များမှာ နိုင်ငံအချင်းချင်း အကူအညီပေးရေးဥပဒေနဲ့ တရားမဝင်တဲ့နည်းလမ်းနဲ့ ရရှိတဲ့ ငွေကြေးနဲ့ပစ္စည်းများ ထိန်းချုပ်ရေးဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေတွေကို ပြဋ္ဌာန်းနိုင်ခြင်း မရှိတဲ့အတွက်ကြောင့် ၂၀၀၃ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၃ ရက်နေ့မှာ FATF အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများက မြန်မာနိုင်ငံအပေါ်မှာ တန်ပြန်အရေးယူမှု ပြုလုပ်ခဲ့ပါတယ်။

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုက ငွေကြေးနဲ့ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အရေးယူ ပိတ်ဆို့မှုများ (Dollar Sanction and Economic Sanction) ကို ချမှတ်ခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံကို NCCT စာရင်းကနေပယ်ဖျက်နိုင်ရေးနဲ့ ချမှတ်ထားတဲ့ တန်ပြန်အရေးယူမှုတွေကို ပယ်ဖျက်နိုင်ဖို့ အတွက် FATF ရဲ့ လေ့လာ သုံးသပ်ရေး အဖွဲ့ (Regional Review Group-RRG) စနစ်တို့အရ စောင့်ကြည့် အကဲခတ်မှုတို့ကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါတယ်။ တိုးတက်မှု အစီရင်ခံစာ များကိုလည်း ပုံမှန်တင်သွင်းရလျက် ရှိပါတယ်။ ၎င်းတို့ သတ်မှတ်ထားတဲ့ အရည်အချင်း များ ပြည့်မီခြင်းမရှိလို့ရှိရင် NCCT လိုပဲ အရေးယူမှုများ ထပ်မံပေါ်ပေါက်လာမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ယခုအချိန်အထိ မြန်မာနိုင်ငံ အပေါ်မှာ FATF ရဲ့ (International Cooperation Review Group - ICRG) စနစ်နဲ့ အာရှပစိဖိတ် Group ရဲ့ PRG စနစ်တို့အရ စောင့်ကြည့် အကဲဖြတ်မှုတို့ကို ဆက်လက် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။

တိုးတက်မှု အစီရင်ခံစာများကိုလည်း ပုံမှန်တင်သွင်းရလျက် ရှိပါတယ်။ ၎င်းတို့ သတ်မှတ် တဲ့ အရည်အချင်းတွေ မပြည့်မီဘူးဆိုလို့ရှိရင်တော့ NCCT ကဲ့သို့ အရေးယူမှုများ ထပ်မံပေါ်ပေါက် လာနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံရဲ့ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ရရှိဖို့အတွက် ပြည်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ အထူးလိုအပ်ပါတယ်။ ပြည်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွေကို ဆွဲဆောင်တဲ့နေရာမှာ စီးပွားရေးမူဝါဒ၊ ငွေကြေးမူဝါဒ၊ ကုန်သွယ်ရေး မူဝါဒတွေဟာ အရေးကြီးသလိုပဲ ငွေကြေးခဝါချမှု

တိုက်ဖျက်ရေး AML နဲ့ အကြမ်းဖက် ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု တိုက်ဖျက်ရေး CFT တို့ကို ထိရောက်စွာ ထိန်းချုပ်နိုင်မှု၊ လက်တွေ့ ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မှုနဲ့ ထင်သာမြင်သာရှိမှုတို့ ဟာလည်း အရေးကြီးတာ ဖြစ်ပါတယ်။

၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့မှ ၁၄ ရက်နေ့အတွင်း ပြင်သစ်နိုင်ငံ၊ ပဲရစ်မြို့မှာ ကျင်းပပြုလုပ်မယ့် FATF အစည်းအဝေးမှာ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ တိုးတက်မှုကို ထပ်မံဆွေးနွေးမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ သိသာထင်ရှားတဲ့ တိုးတက်မှုတွေမရှိပါက တန်ပြန် အရေးယူမှုများ ပြုလုပ်သွားမှာ ဖြစ်ကြောင်း အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေး ဥပဒေနဲ့ ငွေကြေးခဝါချမှု တိုက်ဖျက်ရေး ဥပဒေ တို့ကို ဆောလျင်စွာပြဋ္ဌာန်းရန် လိုအပ်ကြောင်းကို FATF နဲ့ APT တို့က အကြောင်းကြား လာပါတယ်။ တန်ပြန် အရေးယူခြင်းနဲ့ စီးပွားရေးပိတ်ဆို့မှုခံရ မည်ဖြစ်ရာ နိုင်ငံရဲ့ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်စ အခြေအနေများကို ထိခိုက်စေမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အထက်ပါ ဥပဒေကြမ်း(၂)ရပ် ကို ၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ မတိုင်မီ ဥပဒေအဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းနိုင်ရေးဟာ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အရေးတကြီး လိုအပ်လျက်ရှိပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေနဲ့ AML , CFT ကဏ္ဍမှာ တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက် လျက်ရှိပေမယ့်လည်း ပြီးစီးမှုမရှိသေးတာကြောင့် FATF ဥက္ကဋ္ဌအနေနဲ့ စာရေးသားပြီးတော့ ထပ်မံပေးပို့ခြင်းလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ အတွင်းမှာ ကျင်းပမယ့် FATF ရဲ့ နှစ်ပတ်လည် အစည်းအဝေးမတိုင်မီ ပြီးပြတ်နိုင်တဲ့လုပ်ငန်းများ ပြီးစီးနိုင်ရေးအတွက် ပြည်ထဲရေး ဝန်ကြီးဌာနက ဆက်စပ်ဝန်ကြီးဌာနများမှ သက်ဆိုင်ရာဌာနများနဲ့ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အထက်ကတင်ပြခဲ့တဲ့ FATF ရဲ့ အကြံပြုချက်(၆)ရပ် အနက် (၃)ရပ် ကိုတော့ ဒီဥပဒေရဲ့ အခန်း(၁၂)မှာ ထည့်သွင်းပြဋ္ဌာန်းခြင်းဖြင့် ပြည့်စုံစွာ ဖြေရှင်း ဆောင်ရွက်ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ နိုင်ငံတော်နဲ့ အများပြည်သူရဲ့ အကျိုးစီးပွား ကိုကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပြီးတော့မှ FATF ရဲ့ အကြံပြုချက် (၃)ရပ် ကိုလည်း ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းပြီးဖြစ်စေရန် ဤဥပဒေအား ပြုစုပြဋ္ဌာန်းရခြင်း ဖြစ်ပါသဖြင့် ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက် အတည်ပြုနိုင်ရေး တင်ပြအပ်ပါကြောင်းနဲ့ အမျိုးသား လွှတ်တော်ရဲ့ အဆုံးအဖြတ်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၁:၁၃။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အဆိုကို ထောက်ခံမယ့် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ကို ဖိတ်ခေါ် ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၁:၁၃။

ဦးခင်မောင်ရီ (ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆))။ ။ လေးစားအပ် ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ပြည်ထဲရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးကိုယ်စား ဒုတိယဝန်ကြီးက တင်သွင်း သွားသော အကြမ်းဖက်မှု တိုက်ဖျက်ရေးဥပဒေကြမ်းကို ဤလွှတ်တော်၌ ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်နိုင် ပါရန် ကျွန်တော် ဦးခင်မောင်ရီ၊ ဧရာဝတီတိုင်း၊ မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၆)က ထောက်ခံ အပ်ပါတယ်။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၁:၁၄။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ အကြမ်းဖက်မှု တိုက်ဖျက်ရေး ဥပဒေကြမ်းကို လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များထံ ဖြန့်ဝေထားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဥပဒေကြမ်းနဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ ABG အဖွဲ့ ကလည်း လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌထံ လာရောက် တွေ့ဆုံ ခဲ့ပြီးပါပြီ။ ဒီဥပဒေကြမ်းတွေ အချိန်မီ ပြဋ္ဌာန်းနိုင်ခြင်းမရှိလို့ရှိရင် မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကို ကူညီပေးမယ့် အဖွဲ့အစည်းတွေအနေနဲ့ နှောင့်နှေးမှုတွေ အများကြီး ဖြစ်ပေါ်နိုင်တဲ့ အနေ အထား၊ အခက်အခဲတွေ ရှိနိုင်တဲ့ အနေအထား ရှိပါတယ်။

ဒါကြောင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတကလည်း ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် နာယကဆီကို ကိုယ်ရေးစာ နဲ့ ပေးပို့ထားတာရှိပါတယ်။ ကိုယ်ရေးစာမှာ ပါတဲ့ အချက်ကို ကောက်နုတ်ပြီးတော့ တင်ပြရမယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံအတွက် အရေးကြီးသော ဖန်တီးမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့် အကြမ်းဖက်မှု တိုက်ဖျက်ရေး ဥပဒေနှင့် ငွေကြေး ခဝါချမှု တိုက်ဖျက်ရေးဥပဒေများကို ၂၀၁၄ခုနှစ်၊ ဖေဖော် ဝါရီလ ပထမပတ် အတွင်း ပြဋ္ဌာန်းနိုင်ရန် အရေးတကြီး လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ဥပဒေကြမ်းများကို ၇-၁-၂၀၁၄ ရက်နေ့တွင် လွှတ်တော်သို့ ပေးပို့ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းဥပဒေ(၂)ခုကို မပြဋ္ဌာန်းနိုင်ပါက ငွေကြေးနှင့် စီးပွားရေး ပိတ်ဆို့ အရေးယူခံရမှု ထပ်မံဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ပါသဖြင့် အချိန်မီပြဋ္ဌာန်း ပေးနိုင်ရေး ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါရန် ဆိုပြီး ဒီလိုဖော်ပြထားတာ ရှိပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ ကျွန်တော်တို့ အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေး ဥပဒေကြမ်းကိုတော့ အမျိုးသား လွှတ်တော်ကို ရောက်ရှိ ပါပြီ။ ငွေကြေးခဝါချမှု တိုက်ဖျက်ရေး ဥပဒေကြမ်းကိုတော့ ပြည်သူ့လွှတ်တော်မှာ ဒီကနေ့ စပြီးတော့တင် မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီတော့ ဥပဒေပြုတဲ့ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအရ လွှတ်တော်တစ်ရပ်က ဆွေးနွေးအတည်ပြုပြီးရင် နောက်လွှတ်တော် တစ်ရပ်လည်း ပေးပို့ရဦးမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒါတွေကို လွှတ်တော်အတွင်းမှာ အချိန်ကို တတ်နိုင်သမျှချုံ့ဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဒီနေ့လက်ခံဆွေးနွေးဖို့အတွက် ဆုံးဖြတ်ပြီးတဲ့ အခါမှာ ဥပဒေကြမ်း ကော်မတီအနေနဲ့က သက်ဆိုင်ရာပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနနဲ့ ခေါ်ယူပြီးတော့ ပြင်ဆင်သင့်တဲ့ အချက်တွေကို ပြင်ပမှာ တစ်ခါတည်း အပြီးအပြတ် ညှိနှိုင်းလိုက်ပါ။ ဒီလိုညှိနှိုင်းခြင်းအားဖြင့် လွှတ်တော်ကို တင်ပြတဲ့ အခါမှာ ပြင်ဆင်သင့်တဲ့ အချက်များ ဆိုပြီးတော့ သုံးသပ်တွေ့ရှိချက် တင်ပြစရာ မလိုတော့ပါဘူး။ အလားတူပဲ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များလည်း အခုဥပဒေကြမ်းတွေ ဖြန့်ဝေထားပြီး ဖြစ်တဲ့အတွက် ဒါတွေကို လေ့လာပြီးတော့မှ မိမိတို့ရဲ့ အတွေးအခေါ်အရ ပြင်ဆင်သင့်တယ်လို့ ယူဆလို့ရှိရင် ဒီနေ့၊ မနက်ဖြန်၊ သန်ဘက်ခါ (၃)ရက်အတွင်း ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ နဲ့ ဆက်သွယ်ပြီးတော့ ပြည်ထဲရေး ဝန်ကြီးဌာနနဲ့ အပြတ်ညှိနှိုင်းလိုက်စေချင်ပါတယ်။ ဒါကို ဆွေးနွေးလိုတဲ့ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များကို ဒီဗုဒ္ဓဟူးနေ့မှာအရောက် အမည်စာရင်း တောင်း ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ အဲဒီ နေ့မှာ ဆွေးနွေးစရာ မကျန်အောင် ကြိုတင် ဆွေးနွေးထားပြီးသား ဖြစ်မယ်ဆိုရင် ကြာသပတေးနေ့မှာ အမျိုးသား လွှတ်တော် အနေနဲ့ အတည်ပြုလိုက်ချင်ပါတယ်။ ယခု အဆုံးအဖြတ် ရယူပါမယ်။

အမျိုးသားလွတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌက အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေး ဥပဒေကြမ်းကို လက်ခံဆွေးနွေးစဉ်းစားရန် သင့်၊ မသင့် အမျိုးသားလွတ်တော်၏ အဆုံးအဖြတ်ရယူခြင်း

အချိန်၊ ၁၁:၁၆။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ အကြမ်းဖက်မှု တိုက်ဖျက်ရေးဥပဒေကြမ်းကို အမျိုးသားလွတ်တော်က ဆွေးနွေး စဉ်းစားရန် သင့်၊ မသင့် လွတ်တော်ရဲ့ သဘောထား ရယူမှာဖြစ်ပါတယ်။

အကြမ်းဖက်မှု တိုက်ဖျက်ရေး ဥပဒေကြမ်းကို ဆွေးနွေးစဉ်းစားရန် လွတ်တော်က သဘောတူပါသလား ခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မေးမြန်းပါသည်။ လွတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောမတူတဲ့သူ ရှိပါသလားခင်ဗျား။

[သဘောမတူတဲ့သူမရှိပါ]

သဘောမတူတဲ့သူ မရှိတဲ့အတွက် အကြမ်းဖက်မှု တိုက်ဖျက်ရေး ဥပဒေကြမ်း ကို အမျိုးသားလွတ်တော်က ဆွေးနွေး စဉ်းစားရန် ဖြစ်ကြောင်း ကြေညာပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

အမျိုးသားလွတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌက အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေး ဥပဒေကြမ်းကို ဆွေးနွေးလိုသည့် လွတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များရှိလျှင် အမည်စာရင်းတင်သွင်းနိုင်ကြောင်း ကြေညာခြင်း

အချိန်၊ ၁၁:၁၇။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ အကြမ်းဖက်မှု တိုက်ဖျက်ရေး ဥပဒေကြမ်းကို ဆွေးနွေးမယ့် လွတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များရှိပါက ဆွေးနွေးလိုသည့် အကြောင်းအရာ အကျဉ်းချုပ်ကို ဖော်ပြလက်မှတ်ရေးထိုးပြီး ၂၂-၁-၂၀၁၄ (ဗုဒ္ဓဟူးနေ့) ထက် နောက်မကျဘဲ အမျိုးသားလွတ်တော်ရုံး၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ထံ အမည်စာရင်း တင်သွင်းနိုင် ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အစည်းအဝေးကို (၁၅)မိနစ် ခေတ္တ ရပ်နားပါမယ်။

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အမျိုးသားလွတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီး ပြန်လည် ထွက်ခွာပါပြီခင်ဗျား။

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အားလုံးပြန်လည်ထွက်ခွာနိုင်ပါပြီခင်ဗျား။

[အစည်းအဝေးကို ၁၁:၁၇ နာရီအချိန်တွင် ခေတ္တရပ်နားပြီး ၁၁:၄၇ နာရီအချိန်တွင် ပြန်လည် ကျင်းပပါသည်။]

အချိန်၊ ၁၁:၄၇။

အခမ်းအနားမှူး။ ။အစည်းအဝေး ပြန်လည် ကျင်းပတော့မှာ ဖြစ်ပါ တယ်ခင်ဗျား။

အခမ်းအနားမှူး။ ။အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ အမျိုးသား လွှတ်တော် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ကြွရောက်လာပါပြီ ခင်ဗျား။

[အမျိုးသားလွှတ်တော် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌသည် ဥက္ကဋ္ဌ အတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် စင်မြင့်ပေါ်သို့ ကြွရောက်နေရာယူပါသည်။]

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အားလုံးထိုင်နိုင်ကြပါပြီခင်ဗျား။

အချိန်၊ ၁၁:၄၇။

ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တော် ကြီးများခင်ဗျား။

မနက်ပိုင်းမှာတော့ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဒီ Session ကို ကြီးမှူးကျင်းပခဲ့ ပါတယ်။ အခု ဥက္ကဋ္ဌကြီး ချောင်းတွေလည်း ဆိုးနေတယ်။ မျက်လုံးကလည်း Multi Focal တပ်ထားရတော့ မျက်လုံးလည်း ဝါးနေတဲ့အတွက် နေ့ခင်းပိုင်းကို ကျွန်တော့်ကို တာဝန်ပေးတဲ့ အကြောင်းလေး ကျွန်တော်တင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဦးခင်မောင်ရီ၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆) ၏ နိုင်ငံတော်အနေနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်ခြင်း၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုအပေါ် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေး အမျိုးသားအဆင့်ကော်မရှင် ကဲ့သို့သော ဝန်ကြီးဌာနပေါင်းစုံ ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ NGO/ INGO များ၊ ပညာရှင်များစုံညီစွာ ပါဝင်နိုင်မည့် အမျိုးသားအဆင့် အဖွဲ့အစည်းကို ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးအပ်ခြင်း၊ ရန်ပုံငွေ သတ်မှတ်လျာထားခြင်း၊ နိုင်ငံတကာနှင့် ဆက်သွယ်ပေါင်းစပ်၍ သတင်းအချက်အလက်နှင့် နည်းပညာ ဖလှယ်ရယူခြင်းဖြင့် နှစ်ရှည် အမျိုးသားစီမံကိန်းတစ်ရပ်ကို နိုင်ငံတော်နှင့် ပြည်သူ့အကျိုး မျှော်ကိုး၍ ချမှတ်ဆောင်ရွက် သွားရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်းအဆိုကို လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက ဆွေးနွေးခြင်း၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အဖွဲ့အစည်းဝင်က ပြန်လည်ဖြေရှင်း ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော်၏ အဆုံးအဖြတ် ရယူခြင်း

အချိန်၊ ၁၁:၄၈။

ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဆက်လက်ပြီးတော့ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်

အမှတ်(၆)မှ ဦးခင်မောင်ရီ တင်သွင်းထားတဲ့ နိုင်ငံတော်အနေနှင့် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်ခြင်း၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုအပေါ် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေး အမျိုးသားကော်မရှင်ကဲ့သို့သော ဝန်ကြီးဌာနပေါင်းစုံ ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ NGO/ INGO များ၊ ပညာရှင်များ စုံညီစွာပါဝင်နိုင်မည့် အမျိုးသားအဆင့် အဖွဲ့အစည်းကို ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးအပ်ခြင်း၊ ရန်ပုံငွေသတ်မှတ် လျာထားခြင်း၊ နိုင်ငံတကာနှင့် ဆက်သွယ်ပေါင်းစပ်၍ သတင်းအချက်အလက်၊ နည်းပညာ ဖလှယ်ရယူခြင်းဖြင့် နှစ်ရှည် အမျိုးသား စီမံကိန်းတစ်ရပ်ကို နိုင်ငံတော်နှင့် ပြည်သူ့အကျိုးမျှော်ကိုး၍ ချမှတ် ဆောင်ရွက် သွားပါရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်း အဆိုကို လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်သုံးဦး ဆွေးနွေးဖို့ အမည်စာရင်း တင်သွင်းထားပါတယ်။

ပထမဦးစွာ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈)မှ ဒေါက်တာမြင့်ကြည် စတင် ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန်၊ ၁၁:၄၈။

ဒေါက်တာမြင့်ကြည်၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈)။ ။ လေးစားအပ် ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီး များ၊ ကြွရောက်လာသော ပြည်ထောင်စုအဆင့် ဝန်ကြီးများ၊ ဧည့်သည်တော်များ မင်္ဂလာပါလို့ နှုတ်ခွန်းဆက် ဂါရဝပြုအပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဒေါက်တာမြင့်ကြည် ဖြစ်ပါတယ်။ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၆)မှ ဦးခင်မောင်ရီ ရဲ့ အဆိုကို ကျွန်တော်ထောက်ခံဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဒုဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ဦးခင်မောင်ရီ ရဲ့ အဆိုမှာ နိုင်ငံတော်အနေနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲဖောက်ပြန်ခြင်း၏ အကျိုး သက်ရောက်မှုအပေါ် တုံ့ပြန် ဆောင်ရွက်ရေး အမျိုးသားအဆင့် ကော်မရှင်ကဲ့သို့ ဝန်ကြီးဌာနပေါင်းစုံ၊ ဘာသာရပ် NGO/ INGO များ၊ ပညာရှင်များ စုံညီစွာပါဝင်နိုင်မည့် အမျိုးသားအဆင့် အဖွဲ့အစည်းကို ဖွဲ့စည်း တာဝန်ပေးခြင်း၊ ရန်ပုံငွေ သတ်မှတ်လျာထားခြင်း၊ နိုင်ငံတကာနှင့် ဆက်သွယ်ပေါင်းစပ်၍ သတင်းအချက် အလက်နှင့် နည်းပညာများ ဖလှယ်ယူခြင်းဖြင့် နှစ်စဉ်အမျိုးသားစီမံကိန်းတစ်ရပ် နိုင်ငံတော်နှင့် ပြည်သူ့အကျိုး မျှော်ကိုး၍ ချမှတ်ဆောင်ရွက်သွားရန် ပြည်ထောင်စု အစိုးရအား တိုက်တွန်းတဲ့ အဆိုဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအဆိုဟာ အင်မတန်မှ ကျယ်ပြန့်ပါတယ်။ ဒီမှာ ပါဝင်နေတဲ့ ဟာတွေကလည်း အများကြီးဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ကတော့ အတိုချုံးပြီးတော့ လိုအပ်သလောက် ကျွန်တော်တို့ ဆွေးနွေးတင်ပြသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ပညာရပ်ပိုင်းအနေနဲ့ အသေးစိတ် ကျွန်တော်တို့လေ့လာလို့ ရှိရင် လည်းပဲ အများကြီးရရှိပါတယ်ခင်ဗျား။ သို့သော်လည်း ဒါကို ကျွန်တော် အချိန်ကို လေးစားသောအားဖြင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးများကိုလည်းပဲ လေးစား သောအားဖြင့် ကျွန်တော်အတိုချုပ်ပဲ ဆွေးနွေးသွားမှာပါ။ အဲဒီတော့ ပထမအဆင့်အနေနဲ့ နိုင်ငံတော်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်ခြင်း၏ အကျိုးသက်ရောက်မှု အပေါ် အဲဒီတော့ ဒီ ဦးခင်မောင်ရီရဲ့ ဆွေးနွေးသွားတဲ့ အထဲမှာလည်းပဲ အများကြီး ပါပါတယ်။ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ရင် ဘယ်လိုကိစ္စရပ်တွေ ဖြစ်မလဲဆိုတာ၊ အဲဒီတော့ ဒီ အခု ကမ္ဘာနဲ့တစ်ဝှမ်း ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုကို သေသေချာချာ လေ့လာသုံးသပ် နေကြပါတယ်။ အဲဒီတော့ ကျွန်တော်သိရှိသလောက် ဒီမှာတင်ပြရမယ်ဆိုရင် ၂၀၃၀ အဲဒီနှစ်မှာ ကမ္ဘာကြီးရဲ့ အပူချိန်ဟာ တော်တော်ကိုမြင့်တက်သွားမှာပါ။ ဒါ အသေးစိတ် Data တွေ ရှိပါတယ်။ အဲဒီအခါကျတော့ ကျွန်တော်တို့ တစ်ကမ္ဘာလုံးအနေနဲ့ ဒီ ဦးခင်မောင်ရီ ဒီမှာ ဆွေးနွေးထားတဲ့အတိုင်း ပြဿနာ ပေါင်းစုံ၊ စားနပ်ရိက္ခာကအစ၊ မိုးခေါင်ရေရှားမှုတွေ နောက် ကျွန်တော်တို့ ရေကြီးမှုတွေ၊ မုန်တိုင်းတွေ အဆင့်ဆင့် ဒါတွေကျွန်တော်တို့က တွေ့ရှိခံစားကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

နောက် အဲဒီအချိန်မှာ ကျွန်တော်တို့ ဒီ အာရှနှင့် ပစိဖိတ်ဒေသ၊ ဒီဟာကလည်း ကျွန်တော်တို့ အခုအခါမှာ စီးပွားရေးက တစ်ဟုန်ထိုး တိုးတက် နေပါတယ်။ ဒီ အတိုင်းသွားခဲ့မယ်ဆိုလို့ရှိရင် ကျွန်တော်တို့ အာရှဒေသနဲ့ ပစိဖိတ်ဒေသ၊ ဒီ ဒေသထဲမှာ (Green House Gas)လို့ ခေါ်တဲ့ ဒီ

ထုတ်လုပ်မှု ဟာ တစ်ကမ္ဘာလုံးရဲ့ (၄၅)ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်နေပါတယ်။ ဒါ ကျွန်တော်တို့ အာရှတိုက် ဆိုတော့ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံလည်းပဲ ဒီဟာကို ခံစားရမှာပါ။ တစ်နည်းအားဖြင့် ကာဗွန် ထုတ်လုပ်ခြင်းကို ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအခါမှာ ကျွန်တော်တို့ အာရှ တိုက်မှာ ဆန်စပါးထွက်မှု ရာခိုင်နှုန်းဟာလည်းပဲ (၂၀)ရာခိုင်နှုန်းလောက် ကျဆင်းသွားဖို့ အကြောင်းအရာတွေ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိတယ်ဆိုတာကို ဆန်းစစ် ပြီးတော့ ပညာရှင်များလေ့လာ ထားပါတယ်။

ဒါကြောင့်မို့လို့ စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေး၊ (Food Security) အတွက် နိုင်ငံတိုင်းဟာ ကျွန်တော်တို့နားမှာရှိတဲ့ နိုင်ငံတွေ ကမ္ဘောဒီးယား၊ လာအို၊ ဗီယက်နမ်၊ ထိုင်း စသည့်နိုင်ငံတွေဟာ စီစဉ်တကျချမှတ်ပြီးတော့ ဆောင်ရွက်လျက် ရှိတယ်ဆိုတာ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ တင်ပြလိုပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံအနေနဲ့က လေ့လာဆန်းစစ်ချက်တွေအရ ဆယ်စုနှစ် တစ်စု၊ တစ်စုမှာ အပူချိန်ရဲ့ မြင့်တက်မှု ဟာ (.၀၈) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ဖြစ်ပါတယ်။ ဆယ်စုနှစ်တစ်စုဟာ ဒီလောက်ဆိုပေမယ့် ဆယ်စု၊ ဆယ်စု၊ ဆယ်စု ကျွန်တော်တို့ တွက်ကြည့်လို့ရှိရင် အပူချိန်ဟာ အချိန်နဲ့အမျှ တိုးတက်လာ ပြီးတော့ ဘယ်လောက်လောက်ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံ အပူဒဏ်ကို ပိုပြီးတော့ ခံစားရမှာလဲ ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့က စဉ်းစားကြည့်လို့ရှိရင် ရနိုင်ပါတယ် ခင်ဗျား။ သို့သော်လည်းပဲ ဒီမှာ ထူးခြားတာက အဲဒီလို တက်လာတဲ့ အထဲမှာ မကွေးတိုင်းနဲ့ ပဲခူးတိုင်းကတော့ အပူချိန်ဟာ တက်တာ ထက် သူက အပူချိန်ကျဆင်းတယ် ဆိုတာလည်းပဲ လေ့လာတွေ့ရှိထားပါတယ်။

ဒါကျွန်တော်တို့ ဆန်းစစ်ချက်တွေကနေ ကျွန်တော် အရင်လည်းပဲ စုဆောင်းခဲ့တဲ့ ကိစ္စရပ်တွေကနေ တွေ့ရှိခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ အခုအခါပိုပြီးတော့ ပြောင်းလဲ သွားတာတွေလည်းပဲ ရှိနိုင်ပါတယ်။ နောက်တစ်ချက် ကျွန်တော်တို့ မိုးရွာသွန်းမှု၊ မိုးရေချိန်၊ မိုးရေချိန်လက်မ တွေဟာလည်း ပဲ ပိုများလာပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဒီ ဆယ်စု တစ်နှစ်မှာ မိုးရေချိန်လက်မက၊ လက်မထက် ကျွန်တော်တို့ မီလီမီတာနဲ့ ပြောပါ တယ်။ မီလီမီတာ(၂၀၀)ကျော် မိုးရွာသွန်းမှု တိုးတက်လာပါတယ်။ သို့သော်လည်း ပဲ ခုနပြောတဲ့ ကျွန်တော်တို့ ပဲခူးတိုင်းလို နေရာမျိုးမှာတော့ အဲဒီလောက်အထိ မရှိပါဘူး။ သူ့ရဲ့ တိုးတက်မှုနှုန်းဟာတော့ မိုးရွာသွန်းမှုရဲ့ တိုးတက်မှုနှုန်းဟာ ဒီ (၈၀)မီလီမီတာ ကျော်လောက်ပဲ ရှိပါတယ်။ ဒါ ကျွန်တော်တို့ ဆယ်နှစ်အတွင်း၊ ဆယ်နှစ်အတွင်းမှာ သွားမှာပါ။ ဒါကြောင့် ဒီဟာတွေဟာ အကုန်လုံးက ရေကြီးခြင်းတွေ၊ မုန်တိုင်းဖြစ်မှုတွေ အကုန်လုံး ဒီဟာတွေဟာ ပေါင်းစပ်ပြီးတော့ ပါဝင်နေပါတယ်။ ဒီဟာတွေကို ကျွန်တော်တို့က စီစဉ် ဆောင်ရွက်ဖို့အတွက် ဒီ သက်ရောက်လာမယ့် အကျိုးတွေကို ဘယ်လို ကျွန်တော်တို့က ကြိုတင်ပြီးတော့ နည်းသွားအောင်၊ လျော့ပါးသွားအောင် ကာကွယ်မှာလဲ၊ ကျွန်တော်တို့ ဖြစ်လာမှ ကျွန်တော်တို့ မကာကွယ်ဘဲနဲ့ စီမံချက်နဲ့၊ စီမံကိန်းနဲ့ သေသေချာချာချပြီးတော့ ဆောင်ရွက်ဖို့ လိုပါတယ်။ ဒါကို ဟိုတစ်နေ့တုန်းကလည်းပဲ ဒီမှာအများကြီး ဆွေးနွေး သွားတာပါ။ (Deforestation) သစ်တောတွေ ပြုန်းတီး မှု၊ သစ်ပင်တွေ စိုက်ရမယ်၊ ဒါတွေစီမံချက်နဲ့ အများကြီး ဆောင်ရွက်ရမယ်လို့ ကျွန်တော့်အနေနဲ့လည်းပဲ တင်ပြ ဆွေးနွေးလို ပါတယ်။

နောက်တစ်ချက် ဒါ အမျိုးသားအဆင့် ကော်မရှင်ကဲ့သို့ ဝန်ကြီးဌာန ပေါင်းစုံ၊ အဲဒီတော့ ကျွန်တော်တို့ ဒီ နိုင်ငံမှာ ပြန်ကြည့်လို့ရှိရင် ၁၉၈၀ ခုနှစ် ကတည်းက ကျွန်တော်တို့ဆီမှာ (National Commission for Enviromental Affairs) ဒီဟာကြီး ကျွန်တော်တို့ရှိပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာ

မရှိတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါ့ထက်စောပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ စပြီး နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ ကျွန်တော် တစ်ခါလည်းပဲ ဆွေးနွေးဖူးပါတယ်။ အဲဒီက နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနက၊ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး ကို တာဝန်ယူပြီးတော့ ဒါ ဆောင်ရွက်ခဲ့တယ်။ ဒါတွေ ရှိပါတယ်။ အခု ၂၀၁၄-၂၀၁၇ ဒီဘက်အပိုင်းမှာ တစ်ခါထပ်ပြီးတော့ (National Committee) တစ်ခုထပ်ပြီးတော့ ဖွဲ့ပါတယ်။ သူကတော့ ကျွန်တော်တို့ Enviromental Conservation လို့ ခေါ်ပါတယ်။ (National Enviromental Conservation Committee ဆိုပြီးတော့ တစ်ခါထပ်ပြီးတော့ ဖွဲ့ပါတယ်။ ဒါ ကျွန်တော်တို့ သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနလည်းပဲ သိမှာပါ။ ဒါ Focal Ministry လည်းပဲ ပါပါတယ်။ သို့သော် ဒီမှာကျွန်တော်တို့ ဦးခင်မောင်ရီ ကတော့ အမျိုးသားအဆင့် ကော်မရှင်ကဲ့သို့ ဝန်ကြီးဌာန ပေါင်းစုံလို့ ပြောပါတယ်။ ဒီမှာ ကျွန်တော်တို့ ကော်မတီဖွဲ့ထားတာပါ။ ကော်မတီဖွဲ့ပြီးတော့ ဆောင်ရွက် လျက် ရှိပါတယ်။ ဒါ ကျွန်တော်သိရှိရတဲ့ အပိုင်းက၊ နောက်တစ်ချက်က ဒီ ဟိုဟာတွေ ဖြစ်လာလို့ရှိရင် ပတ်ဝန်းကျင်ဒဏ်တွေ ရိုက်ခတ်လာလို့ရှိရင် ပျက်စီးတာတွေ ဖြစ်လို့ ရှိရင်လည်း ထိန်းသိမ်းဖို့ Myanmar Action Plan on Disaster Risk Reduction ဆိုပြီးတော့လည်းပဲ ဒီဟာလည်း ကျွန်တော်တို့ ဖွဲ့ထားပါတယ်။

ဒါ နိုင်ငံတော်မှာ ဖွဲ့ပြီးတော့ ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါတယ်။ ဒါတွေကတော့ ခုနတုန်းက ဧရာဝတီတိုင်းမှာ ဖြစ်တယ်။ ဖြစ်ရင် ဘယ်လို ကျွန်တော်တို့က သွားပြီးတော့ ကယ်ဆယ်ရေးတွေ လုပ်မယ် စသည်အားဖြင့် ဒီလိုပေါ့။ ဒီလို Plan တွေနဲ့ ဆောင်ရွက်နေတယ်ဆိုတာ သိရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ အမျိုးသားအဆင့် ကော်မရှင်ဆိုတာ ဒါ အရေးကြီးပါတယ်။ အမျိုးသားအဆင့် ကော်မရှင်ဆိုတာ၊ ဘာသာရပ်ပေါင်း၊ ပညာရှင်ကြီးများ ပါဝင်နိုင်တဲ့ ကျွန်တော်တို့ဆီမှာ ပညာရှင် အနေနဲ့ အကြမ်းဖျင်း၊ ဒါကျွန်တော်လည်းပဲ Personal ရင်းနှီးပါတယ်။ ဒီ အပေါ်မှာ စိတ်ဝင်စား၊ အရင်တုန်းက သံအမတ်ကြီး ဦးလှမောင်က ကမ္ဘာကြီးပူဇွန် လာပြီဆိုပြီးတော့ စာအုပ်လေး တစ်အုပ်ထုတ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ပြန်ပြီးတော့ အခုသတိရတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဒီဘက်မရောက်သေး ပါဘူး။ အဲဒီ စာအုပ်ကလေးလည်း သူ ကျွန်တော် လက်ဆောင်ပေးပါတယ်။ သူတို့လည်း စိတ်ဝင်စား တယ်။ နောက် ကျွန်တော်တို့ မိုးလေဝသ ဒေါက်တာထွန်းလွင် တို့လည်း ဒါ စိတ်ဝင်စား လာတယ်။ နောက် ဒေါက်တာစံလှဘော် တို့လည်းပဲ ဒါ မိုးလေဝသပညာရှင်၊ သူတို့လည်းပဲ စိတ်ဝင်စား တယ်။

နောက် ကျွန်တော်တို့ Manglove နဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ အကြီး အကျယ် ဆောင်ရွက်ခဲ့တဲ့ ဆရာကြီး ဦးအုန်း၊ ဦးအုန်း ဆိုလည်းပဲ အသက်ကတော့ တော်တော်ကြီးနေပါပြီ။ (၈၀)တောင် ကျော်နေပါပြီ။ အဲဒီတော့ ဒီပညာရှင်ကြီးတွေလည်းပဲ ရှိပါတယ်။ ဒီမှာ ကျွန်တော်တို့က ခုနတုန်းက ပြောသလို ပညာရှင် နောက် ကျန်တဲ့ ပညာရှင်တွေလည်းပဲ စုဆောင်းပြီးတော့ ဆောင်ရွက်ဖို့လိုမယ်လို့ ကျွန်တော် အနေနဲ့လည်း ပဲ ဒါ ထောက်ခံဆွေးနွေးပါတယ်။

နောက် ရန်ပုံငွေ လျာထားခြင်းနဲ့ ရန်ပုံငွေကတော့ ခု (ADB)ကလည်း ဒါ ဒီလို ပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ သူတို့ ရုံးအနေနဲ့ ချပေးတယ်။ အကူအညီတွေလည်း လုပ်ပါတယ်။ ကုလသမဂ္ဂကလည်းပဲ အကူအညီတွေ ဆောင်ရွက်ပေးပါတယ်။ နိုင်ငံတကာနဲ့ ဖွဲ့စည်း ဆောင်ရွက်ပြီး တော့ ဆက်သွယ် ပေါင်းစပ်ပြီးတော့ဆိုရင်၊ အခုလည်းပဲ ကျွန်တော်တို့ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ နဲ့ ပူးတွဲပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ ဆောင်ရွက်နေတယ်လို့ ကျွန်တော်အနေနဲ့ ထင်မြင်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်

လည်းဆိုတော့ ဒီ ကုလသမဂ္ဂမှာ ကျွန်တော်တို့ ရှိပါတယ်။ (United Nation Framework Convention on Climate Change)ဆိုပြီးတော့ ဒါ ကုလသမဂ္ဂမှာ ဒါကြီးဖွဲ့စည်းထားပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဒီအဖွဲ့အစည်းကလည်း နိုင်ငံတကာကို သွားပြီးတော့ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးကို ဘယ်လို ဆောင်ရွက်ရမလဲ၊ ဒီ နိုင်ငံမှာ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် ဒီ (Climate Change) အတွက် ဘယ်လိုတွေက ဖြစ်နေသလဲ၊ ဘယ်ဟာတွေဟာ အင်အား ပျော့နေသလဲ၊ ဘယ်ဟာတွေကို တော့ ဇောင်းပေးရမယ် ဒါတွေလည်းပဲ နိုင်ငံတကာကို လှည့်လည်ပြီးတော့ ဆွေးနွေး ဆောင်ရွက် ပေးတယ်။ အကူအညီတွေ ပေးတယ်လို့ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ လေ့လာသိရှိရပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဒီ အဖွဲ့အစည်းနဲ့လည်း ကျွန်တော်တို့ကတော့ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိမယ်ဆိုတာ ကျွန်တော့် အနေနဲ့ ယူဆပါတယ်။

ဒါကြောင့်မို့လို့ ဆရာဦးခင်မောင်ရီ ဆိုထားတဲ့အထဲမှာ ပညာရှင်များ၊ ဒီမှာလည်းပဲ သူရေးထားတဲ့အထဲမှာတော့ တစ်ခုရှိပါတယ်။ ဒါ မိုးလေဝသ အဆင့်မြင့် ပစ္စည်းကိရိယာများ သုံးပြီး တော့ သူက ဒီ ပစ္စည်းကိရိယာတွေလည်းပဲ မိုး/လေ၊ ကျွန်တော်က မိုး/လေဌာနကို ဦးတည်ပြီး ပြောတာ၊ မိုး/လေဌာနနဲ့ တော်တော်လေး ရင်းနှီးပါတယ်။ အဲဒီမှာ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခဲ့တဲ့ ခုနတုန်းက ဒေါက်တာ ထွန်းလွင် တို့ကအစ ဒါ ရင်းနှီးတဲ့အပိုင်းရှိပါတယ်။ ပစ္စည်း ပစ္စယ အသင့်သင့်တော့ သူတို့ ရှိကြပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ အခု ဒီ ကနေ့ အချိန်အခါက အင်တာနက်၊ ကျွန်တော်တစ်ခါတုန်းက ရေကြီးခြင်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ဆွေးနွေးတုန်းကလည်းပဲ ဒါ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂက နေ တင်ထားတဲ့၊ နာဆာ က တင်ထားတဲ့ အင်တာနက်ကနေ ဆွဲပြီးတော့ Data တွေကို ကျွန်တော်တို့ အကုန်လုံး ဆောင်ရွက်လို့ ရပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ ပညာရှင်များမွေးထုတ်ရေးဆိုတာ၊ အရင်တုန်းကတော့ ကျွန်တော်တို့ ဒီ အဲဒီ မိုး/လေဌာနနဲ့ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်နဲ့ ပေါင်းစပ်ပြီးတော့ အဲဒီမှာ ပညာရှင်တွေ၊ သူတို့ကို ဘွဲ့ပေးတယ်။ အဲဒါကျွန်တော်တို့ မဟာဝိဇ္ဇာအဆင့် အထိ၊ Ph.D ထိ၊ အဲဒီကလေးတွေလည်း အဲဒီမှာ ပြန်ပြီးတော့ သုံးနေတာရှိပါတယ်။ နောက်ကျွန်တော်တို့ အင်ဂျင်နီယာ၊ အဲဒီမှာလည်းပဲ ပတ်ဝန်းကျင် ဒီပလိုမာတွေ ပေးခဲ့တယ်။ ဒီဟာတွေရှိပါတယ်။ သို့သော် ဒါတွေကိုတော့ ပြန်ပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ မွမ်းမံ ဆောင်ရွက်သင့်တယ်လို့ ပိုပြီးတော့ အဆင့်မြင့်လာအောင်၊ ဒီဟာ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ဆွေးနွေး လိုပါတယ်။

ဒါကြောင့်မို့လို့ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ နိဂုံးချုပ် ပြောရမယ်ဆိုရင် ဦးခင်မောင်ရီ၊ ဧရာဝတီ တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)က တင်သွင်းတဲ့ အဆိုကို ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ထောက်ခံ ဆွေးနွေးရင်း နိဂုံးချုပ်ပါတယ်။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၂:၀၀။

ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ။ ။ဆက်လက်ပြီး မကွေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၆)က ဦးစိုးမြင့် ဆွေးနွေးဖို့ ရှိသော်လည်း ဦးစိုးမြင့် ခွင့်ပန်ကြားတဲ့အတွက် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၆)က ဦးမျိုးမြင့် စတင် ဆွေးနွေး နိုင်ပါပြီ။

အချိန်၊ ၁၂:၀၀။

ဦးမျိုးမြင့်၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)။ ။ အားလုံး မင်္ဂလာ ပါခင်ဗျား။

လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌကြီး၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တော်များ အားလုံးစိတ်၏ကျန်းမာခြင်း၊ ကိုယ်၏ချမ်းသာခြင်း ပြည့်စုံကြပါစေလို့ ဦးစွာဆုတောင်း နှုတ်ခွန်းဆက်သအပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ မန္တလေးတိုင်း ဒေသကြီး၊ မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၆)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ဦးမျိုးမြင့် ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ဒီနေ့ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၆)မှ အမျိုးသား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ကြီး ဦးခင်မောင်ရီ တင်သွင်းခဲ့တဲ့ ရာသီဥတု ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်ခြင်း၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုအပေါ် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေး အမျိုးသားအဆင့် ကော်မရှင်ကဲ့သို့သော ဝန်ကြီးဌာနပေါင်းစုံ၊ ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ NGO/ INGO များ၊ ပညာရှင်များ စုံညီစွာ ပါဝင်နိုင်မည့် အမျိုးသား အဆင့် အဖွဲ့အစည်းကို ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးအပ်ခြင်း၊ ရန်ပုံငွေ သတ်မှတ်လျာထားခြင်း၊ နိုင်ငံတကာနှင့် ဆက်သွယ်ပေါင်းစပ်၍ သတင်းအချက်အလက်နှင့် နည်းပညာ ဖလှယ် ရယူခြင်းနှင့် နှစ်ရှည်အမျိုးသား စီမံကိန်းတစ်ရပ်ချမှတ် ဆောင်ရွက်သွားရန် အဆိုကို ထောက်ခံဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ အချိန်ကိုးညှာသောအားဖြင့် ဘာသာရပ် ဆိုင်ရာ အသုံးအနှုန်းများ ပါရှိတဲ့အတွက် ကျွန်တော့်ကို ဖတ်ကြားခွင့်နဲ့ အင်္ဂလိပ် အသုံးအနှုန်းများ ခွင့်ပြုပါရန်လည်း တစ်ပါတည်း ပန်ကြားအပ်ပါတယ်။ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ကမ္ဘာကြီး ပူနွေးလာမှုနဲ့ ရာသီဥတု ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်လာမှုတို့၌ ဆက်စပ်ပြီး ကြီးမားသော သဘာဝ ရေမြေခန်း ခြောက်မှု၊ ကမ္ဘာ့မုန်တိုင်းကြီးများ (Super Storms)၏ ရိုက်ခတ်မှုများကြောင့် အဆိုးဝါးဆုံး အခြေအနေများကို ကြုံတွေ့ကြရမည်ဖြစ်ပါတယ်။ သိပ္ပံပညာရှင်များရဲ့ နောက်ဆုံး လေ့လာတွေ့ရှိချက် အပေါ် အခြေခံတဲ့ အစီရင်ခံစာများပါ ကမ္ဘာကြီး ပူနွေးလာမှုနဲ့ ရာသီဥတု ပြောင်းလဲလာမှုများ ဆက်စပ်လျက် လူသတ္တဝါတို့၏ ကမ္ဘာသည် မည်သည့်အတိုင်းအတာအထိ ဆိုးဝါးလာနိုင်သည်ကို လေ့လာဂရုပြုကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ Maureenker ရဲ့ အဆို အရ သိပ္ပံပညာရှင်များနဲ့ သုတေသီများက ၁၈၉၁ ခုနှစ်မှ ၂၀၀၅ ခုနှစ် ဝန်းကျင် နှစ်ပေါင်း(၁၁၄)နှစ်ခန့်အကြာ အချိန်ကာလ အတွင်းမှာ Alaska ရှိတဲ့ Muir Glacier ရေခဲမြစ်ကြီးဟာ ကမ္ဘာကြီး ပူနွေးလာမှုနဲ့အတူ ယခုအခါ ပျောက်ကွယ်ပျက်စီး သွားခဲ့ရတယ်ဆိုတာ မှတ်တမ်း အထောက်အထားများဖြင့် ကမ္ဘာကို သက်သေပြခဲ့ပါတယ်။

ကမ္ဘာကြီးပူနွေးလာမှုနဲ့ ကမ္ဘာ့ရာသီဥတု ပြောင်းလဲလာမယ့် ဖြစ်စဉ် တစ်လျှောက်မှာ လူဦးရေ (၁၃၀၀)သန်းကျော်ရှိတဲ့ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံဟာ ဖန်လုံအိမ်ဓာတ်ငွေ့ (Green House Gas) (G.H.G) အများဆုံး ထုတ်လုပ်တဲ့ နိုင်ငံဖြစ်ပါတယ်။ လေ့လာမှု မှတ်တမ်းများအရ ၂၀၁၁ ခုနှစ်က ဖန်လုံအိမ်ဓာတ်ငွေ့ (၉၇၀၀) သန်းတန်ခန့် ထုတ်လွှတ်ခဲ့တယ်လို့ သိရှိရပါတယ်။ ၎င်းအပြင် နိုင်ငံ အရွယ်အစား၊ ယင်းနိုင်ငံရဲ့ လူဦးရေ အချိုးအစားနဲ့ ဖန်လုံအိမ်ဓာတ်ငွေ့ မြင့်မားစွာ ထုတ်လွှတ်တဲ့ နိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်တဲ့ ကမ္ဘာ့အရှေ့အလယ်ပိုင်းမှာရှိတဲ့ ကျွန်တော်တို့ ရေနံပေါကြွယ်ဝတဲ့ ကာတာနိုင်ငံဟာ လူတစ်ဦးချင်းဖန်လုံအိမ်ဓာတ်ငွေ့ ထုတ်လွှတ်မှုမှာဆိုရင် ကမ္ဘာမှာ အများဆုံး ဖြစ်နေတာကို တွေ့ရှိကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ စာရင်းဇယားများအရ ကာတာနိုင်ငံ ဟာ လူတစ်ဦးချင်း ဖန်လုံအိမ်ဓာတ်ငွေ့ (G.H.G)၊ (၅၀)သန်းတန်ခန့် ထုတ်လွှတ်ခဲ့တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

၂၀၁၁ ခုနှစ်အတွင်း ကမ္ဘာ့အများဆုံး ဖန်လုံအိမ်ဓာတ်ငွေ့ ထုတ်လွှတ်ခဲ့တဲ့ ထိပ်ပိုင်းနိုင်ငံ (၅)ခုကိုလည်း ကျွန်တော် Slide-1 ဖြင့် တင်ပြထားပါတယ်။ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံဟာ (၉၇၀၀)သန်းတန်၊ အမေရိကန်ဟာ (၅၄၂၀)တန်၊ အိန္ဒိယဟာ (၁၉၇၀) တန်၊ ရုရှား (၁၈၃၀)တန်နဲ့ ဂျပန်ဟာ (၁၂၄၀)သန်းတန်ဆိုတာ တွေ့ရှိရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

တစ်ဖန်ဆက်လက်၍လည်း ၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ လူတစ်ဦးချင်း ဖန်လုံအိမ် ဓာတ်ငွေ့ ထုတ်လုပ်မှု အမြင့်မားဆုံး ထိပ်ပိုင်းနိုင်ငံ(၅)ခု ကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ Slide 2 နဲ့ ကျွန်တော်ဖော်ပြထားပါတယ်။ Slide 2 မှာဆိုရင် ကာတာ၊ သြစတြေးလျ၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ ဆော်ဒီအာရေးဗီးယား၊ ကနေဒါတို့ ဖြစ်ကြပါတယ်။

ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ လွန်ခဲ့တဲ့ ဆယ်စုနှစ် (၂)ခု ကျော်လောက်က စပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ဟာ ကမ္ဘာကြီးပူနွေးလာမှု လက္ခဏာများ၊ သတိပေးချက်များကို သိရှိလာကြရပါတယ်။ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ဝင်ရိုးစွန်း ဝက်ဝံများ (Polar Bears)၊ ပင်လယ်ရေနေသတ္တဝါများ Whales၊ အာဖရိကဆင်များနဲ့ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များဟာ အမဲလိုက်မှုကြောင့်လည်းကောင်း၊ အခြားအကြောင်း အမျိုးမျိုးကြောင့် လည်းကောင်း ၎င်းတို့ရဲ့နေရင်းဒေသများ ကြောက်ခမန်းလိလိ ပျောက်ကွယ်သွား ရခြင်းမှာ ရေခဲပြင်ဖုန်းလွှမ်းမီယာများ လျော့နည်းကျဉ်းမြောင်းလာမှု၊ သမုဒ္ဒရာ ပင်လယ်ရေ ပူနွေးလာမှု၊ ပျက်စီးဆုတ်ယုတ်လာသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပျက်စီးယိုယွင်းလာမှုတို့ကြောင့် ရေမြေတောတောင်များ ဆုတ်ယုတ်ခန်းခြောက်လာမှု စသည်တို့ဟာ အဓိက ဖြစ်ပါတယ်။ လူ့ သတ္တဝါ များမှာလည်း ရာသီဥတု ဖောက်ပြန်လာမှုကြောင့် တောင်ပစ်ဖိတ်ဒေသမှ အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာ ကမ်းရိုးတန်း တစ်လျှောက် နေထိုင်ကြတဲ့သူများဟာ ၎င်းတို့ရဲ့ အိုးအိမ်ပစ္စည်းများနဲ့ လူမှု အဆောက် အအုံများ ပျောက်ကွယ်ပျက်စီး ဆုံးရှုံးကြရမှုကို မျက်ဝါးထင်ထင် ကြုံတွေ့နေကြရပါတယ်။

ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဟာ ပုံမှန်ရာသီ မဟုတ်သောအချိန်များမှာ ရေကြီးရေလွှမ်းခြင်း၊ အထူးသဖြင့် အာရှနဲ့ ဥပရောပတိုက်နိုင်ငံများအတွင်းမှာ ထူးကဲသော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များနဲ့ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများကို ကြုံတွေ့ရပြီး ရာသီဥတုသည် ပုံမှန်မဖြစ်သော အကျိုးသက်ရောက်မှုများ ပေါ်ပေါက်လာ စေခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဤဖြစ်စဉ်များဟာ ကမ္ဘာ့ရေခဲပြင်များရှိ ရေခဲတုံးကြီးများ (Ice-berg)နှင့် အလွန်ဆိုးရွားသော အကြောင်းတရားများသည် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဖြောင်းဖြူးနေတဲ့ အနာဂတ်ပုံမှန်လမ်းကြောင်းများကို ဟန့်တားပိတ်ဆို့လျက်ရှိတဲ့ အခြေအနေသို့ တွန်းပို့လာနေတယ် လို့လည်း သိပုံပညာရှင်များက သတိပေးချက် များ ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါတယ်။

ရာသီဥတုပြောင်းလဲလာမှု စောင့်ကြည့်လေ့လာရေး ပညာရှင်များအနေနဲ့လည်း ယနေ့ လူသားများနေထိုင်လျက်ရှိတဲ့ ကမ္ဘာဟာ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်မှာ လက်ရှိ ဖန်လုံအိမ် ဓာတ်ငွေ့ထုတ်လုပ်မှု လျော့ချနိုင်ခြင်း ရှိမည်မဟုတ်ဘဲ အပူချိန် (6° Celsius) အထိ မြင့်တက်လာနိုင်မှုကို မည်သို့မျှ နောက်ကြောင်းပြန် ရှောင်ကွင်း၍ ရနိုင်မည် မဟုတ်လို့လည်း ကြိုတင်ခန့်မှန်းထားကြပါတယ်။ ၎င်းအပြင် သိသာထင်ရှားတဲ့ ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ် ထုတ်လုပ် မှုဟာ အမြင့်မားဆုံး ဖြစ်ခဲ့၍ ရပ်တန့်သွားခြင်း မရှိဘဲ ဆက်လက်တိုးတက် ဖြစ်ပေါ်နေမယ်လို့လည်း လေ့လာသိရှိရ ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ကမ္ဘာကြီးပူနွေးလာမှုနဲ့ ရာသီဥတု ပြောင်းလဲလာမှုများ ရင်ဆိုင်လျက်ရှိကြတဲ့ အဆိုးရွားဆုံးဖြစ်စဉ် ပုံဖော်မှု (Worst case Scenarios) အဓိက (၅)မျိုးကို ကျွန်တော့်ကို ဆွေးနွေးတင်ပြခွင့်ပြုပါ။ (က)အဆိုးရွားဆုံးဖြစ်စဉ် ပုံဖော်မှု-၁၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု ဖြစ်ပါတယ်။ ရုပ်ချည်း ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုသည် ရာသီဥတု ပုံမှန်ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ် ချွတ်ချော်သွားခြင်း နဲ့ ဆက်စပ်ပြီး ရာသီဥတုအလွန်အေးခြင်း၊ အလွန်ပူခြင်းတို့ဟာ နောင် ဆယ်စုနှစ် များအတွင်း မြန်ဆန်စွာ ဖြစ်ပေါ်မည် ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါနဲ့တစ်ဆက်တည်းလည်း ပညာရှင်များရဲ့ တွေးခေါ်မျှော်မြင်မှု၊ တွေးခေါ်မျှော်ကြည့်မှု အရ ပျော်ကျနေသော ရေခဲမြစ်များ (Melting Glaciers) ရဲ့ ရေချို (Fresh water) စီးဆင်းမှုပြစ်မှတ်ဟာ ရေခဲခေတ်သစ် (New Ice-age) သို့ ရောက်ရှိလာပြီးတော့ မူလ သဘာဝသမုဒ္ဒရာ ရေစီးကြောင်းများ (Ocean Currents) မှ ကမ္ဘာ့အေးသောဒေသများသို့ အပူထုတ်လွှတ် တွန်းပို့မည်လို့ ဟောကိန်းထုတ်ထားတာ လေ့လာတွေ့ရှိရပါတယ်။ ဆိုလိုသည်မှာ ရေခဲမြစ်ကြီးများဟာ မြန်ဆန်စွာ ပျော်ဆင်းသွားနိုင်ပြီးတော့ ကမ္ဘာကြီးပူနွေးလာမှု နဲ့ ဆက်စပ် ဖြစ်နိုင်သည်မှာ ရေခဲခေတ်သစ်သို့ ဦးတည်လာနိုင်သည် ဆိုတာပါပဲ။

လေးစားအပ်ပါသော ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌကြီး ခင်ဗျား။ တဖန် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ ပညာရှင်များရဲ့ သုတေသန လေ့လာဆန်းစစ်ချက် ဖြစ်တဲ့ (Thermohaline Circulation Model) အရ သမုဒ္ဒရာရေစီးကြောင်းများ (Ocean Currents) များရဲ့ ကမ္ဘာ့ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာ များအတွင်း အပူ(heat) လှည့်ပတ်စီးဆင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာတာတွေကို တွေ့ကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် Slide-3 နဲ့ ပြထားပါတယ်။ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု ရွေ့လျားပတ္တားကြိုး (Global Conveyor Belt) ဖြစ်ပါတယ်။ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ရွေ့လျားပတ္တားကြိုးလို့ သတ်မှတ် ခေါ်ဝေါ်ကြပြီးတော့ အဆိုပါ စနစ်တစ်ခုလုံးကို အပူနဲ့ ပင်လယ်ဆားငန်ဓာတ် မြင့်နိမ့်မှု (Salinity Level)တို့မှ တွန်းအားပေး ဖန်တီးခြင်းဖြင့် ကမ္ဘာ့ဒေသ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ပူနွေးမှုမှာ အဓိကကျတာ တွေ့ရှိကြ ရပါတယ်။ သိပ္ပံပညာရှင်များအနေနဲ့ ရေခဲမြစ်များမှ ပျော်ကျစီးဆင်းလာတဲ့ ရေချို များဟာ ဤပတ္တားကြိုးသဖွယ် ဖြန့်ကျက်စီးဆင်းလျက်ရှိတဲ့ သမုဒ္ဒရာရေစီးကြောင်းများကို ဖြိုခွင်း၍ ရေခဲသစ် ကို ရောက်ရှိမည် ဆိုတာပါပဲ။

အနီရောင်နဲ့ ပြသထားတာကတော့ (One Shallow Current)ဒါ အနက်၊ ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာအတွင်း ရေတိမ်ပိုင်း၊ ဒါ ပူနွေးတဲ့ ရေစီးကြောင်း ဖြစ်ပြီးတော့ အပြာရောင်နဲ့ နက်ပြာရောင်နဲ့ ပြထားတာကတော့ အေးပြီးတော့ အောက်အနက်ပိုင်းမှာ ပင်လယ်ဆားငန်ရေရဲ့ မြင့်နိမ့်အမှတ်ကို သူက တွန်းအား ပေးစီးဆင်းတဲ့ Currents ဖြစ်ပါတယ်။

နောက် အပိုဒ်(ခ)၊ အဆိုးရွားဆုံး ဖြစ်စဉ်ပုံဖော်မှု-၂၊ ဒါကတော့ အင်အားကောင်းသော မကြာခဏ ဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိတဲ့ မုန်တိုင်းကြီးများရဲ့ ရိုက်ခတ်မှု ဖြစ်ပါတယ်။ ၎င်းတို့မှာ ထူးခြားသော မိုးရွာသွန်းမှုနဲ့အတူ လေပြင်းများ ဖြစ်ပေါ်လာပြီးတော့ ၎င်းရဲ့လမ်းကြောင်းတစ်လျှောက် ဖျက်ဆီး ခံရမှုများကို ကြုံတွေ့ကြရပါမယ်။ ကမ္ဘာကြီးပူနွေးလာမှုဟာ မုန်တိုင်းကြီးများရဲ့ ပင်လယ် သမုဒ္ဒရာရေ ကို အပူစွမ်းအင် ထပ်မံပေါင်းစည်းဖြည့်ဆီးပေးတဲ့ သဘောပင် မိုးရွာသွန်းမှု တိုးတက်များပြားစေ ခြင်း၊ ပူနွေးသော လေထုအစိုဓာတ်ကို ထိန်းချုပ်ခြင်း စသည်တို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ရေကြီးရေလွှမ်းမိုးမှု

ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ရသော ပျက်စီးမှုများဟာ ကနဦးလေ့မုန်တိုင်းကြောင့် ပျက်စီးမှုများထက် ပိုမို ဆိုးရွားကြောင်း သတ်မှတ်ခဲ့ကြပါတယ်။ သိပ္ပံပညာရှင်များ ခန့်မှန်းချက်အရ ဆိုက်ကလုံးမုန်တိုင်းများ အင်အားမြင့်များစွာ ခပ်စိပ်စိပ် တိုက်ခတ်ခြင်းကြောင့် အနာဂတ်မှာ သမုဒ္ဒရာပင်လယ်ပြင်များဟာ ဆက်လက် ပူနွေးနေလိမ့်ဦးမယ်လို့ ဆိုတာ ဖြစ်ပါတယ်။

အပိုဒ် ၈၊ အဆိုးရွားဆုံးဖြစ်စဉ် ပုံဖော်မှု-၃၊ ကမ္ဘာကြီး ပူနွေးလာမှုနဲ့ ဆက်စပ်ပြီး ငှက်ဖျားရောဂါ၊ သွေးလွန်တုပ်ကွေးရောဂါ၊ အသည်ရောင် အသားဝါ ရောဂါ၊ ငှက်တုပ်ကွေး စတဲ့ ကူးဆက်ရောဂါတို့ဟာ အပူချိန်များ တက်ရောက် လာခြင်းနဲ့အတူ ဒေသအနှံ့ ကူးစက်ပျံ့ပွားမည်လို့ ခန့်မှန်းကြပါတယ်။ ကမ္ဘာ့ ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ (WHO)က ကမ္ဘာ့လူဦးရေရဲ့ ထက်ဝက်ခန့် ရှိသော လူဦးရေ (၃၃၀၀)သန်းခန့်ဟာလည်း ငှက်ဖျားရောဂါအန္တရာယ်နဲ့ ကြုံတွေ့နိုင်ဖွယ်ရှိတယ် လို့ ခန့်မှန်းထားပြီးတော့ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်၊ ငှက်ဖျားရောဂါ ခံစားရသူပေါင်းဟာ (၂၀၆)သန်း ရှိတယ်လို့ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ကြီးရဲ့ စာရင်းဇယားများအရ သိရှိ ရပါတယ်။

ငှက်ဖျားပိုး သယ်ဆောင်ဖြစ်ပွားစေသော ခြင်္သေ့များဟာ ပူနွေးသော ရာသီဥတုတွင် အသက်ရှင်သန် ပြန့်ပွားနိုင်သဖြင့် သိပ္ပံပညာရှင်များက အဆိုပါ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကြောင့် ကမ္ဘာ့လူသားများ၏ အသက်အန္တရာယ်ကို ခြိမ်းခြောက်လျက်ရှိတဲ့ အနေအထားဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ အပိုဒ် ၉၊ အဆိုးရွားဆုံးဖြစ်စဉ် ပုံဖော်မှု-၄၊ ၎င်းဟာ အစာရေစာ လွန်စွာပြတ်လပ်မှုနဲ့ ဆက်စပ်လျက်ရှိပြီးတော့ တောင်အာရှနိုင်ငံများရှိ လူဦးရေ သန်း(၁၀၀၀)ခန့်ဟာ ၎င်းတို့နေထိုင် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုနိုင်မှုတို့အတွက် နှစ်စဉ်ရွာသွန်းတဲ့ မုတ်သုန်မိုးအပေါ်မှာ မှီခိုလျက် ရှိကြပါတယ်။ သို့သော်လည်း ရာသီဥတု ဖောက်ပြန်မှုကြောင့် တစ်နေ့နှင့် တစ်နေ့ သေချာရေရခြင်း မရှိတဲ့အတွက် ဒေသရဲ့ နှစ်စဉ် ပျမ်းမျှ မိုးရွာသွန်းမှုဟာ (၄၀)ရာခိုင်နှုန်းမှ (၇၀)ရာခိုင်နှုန်းအထိ ကျဆင်းလာနေသည်ဟု သတ်မှတ်ကြပါတယ်။ အလွန်ပူအိုက်သော ရာသီဥတု နှင့် ရေမြေတောတောင် ခန်းခြောက်မှုများဟာ ကမ္ဘာ့ဒေသအနှံ့အပြားမှာ သီးနှံ ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်း၊ သောက်သုံးရေ ခန်းခြောက်ခြင်းတို့ဆီသို့ ဦးတည်လျက် ရှိပါတယ်။ ဒါ့အပြင် အစာရေစာ ငတ်မွတ် ခေါင်းပါးခြင်းနဲ့ နိုင်ငံရေးမတည်ငြိမ်မှု စသည်တို့ကလည်း ကမ္ဘာအနှံ့ရိုက်ခတ် ဖြစ်ပေါ်လျက် ရှိနေတာ လေ့လာတွေ့ ရှိရပါတယ်။ အပိုဒ် (၁၀)၊ အဆိုးရွားဆုံးဖြစ်စဉ် ပုံဖော်မှု-၅၊ ယခု နောက်ဆုံး အချက်ဖြစ်တဲ့ ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ အကောင်းဆုံးသော အဆိုးရွားဆုံး ဖြစ်စဉ်ပုံဖော်မှုမှာ မသိရှိနိုင် သော အခက်အခဲပေါင်းကို ရင်ဆိုင်ကြရခြင်း ဖြစ်ပါမယ်။

လွန်ခဲ့သော ဆယ်စုနှစ်များအတွင်း သုတေသနလေ့လာချက်များ ပြုလုပ်ခဲ့သည့်တိုင် မည်သည့်ပညာရှင်များကမျှ လူ့သမိုင်းတစ်လျှောက် ကမ္ဘာကြီး ပူနွေးမှုကြောင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု ရဲ့ ကွင်းဆက်ဖြစ်စဉ်များကို တပ်အပ် ပြောကြားနိုင်သည့် အဖြေ မရှိသေးပါ။ ဥပမာအနေဖြင့် မကြာမီကာလများအတွင်း အာတိတ်ရေခဲပြင် (Arctic Ice Cap) ဟာ ယခင်က မှန်းဆထားသည် ထက် အလွန်မြန်ဆန်စွာ ပျော်ကျမှုကြောင့် နွေးကွေးစွာ ပျော်ကျနှုန်းကို ကြိုတင်တွက်ဆ ထားခဲ့ကြတဲ့ သိပ္ပံပညာရှင်များကို အံ့အားသင့်စေခဲ့ရပါတယ်။ ဒါ့အပြင် အဆိုးတကားအဆိုးဆုံးမှာ ပျော်ကျစီးဆင်း သော ရေခဲမြစ်မှ မိသိန်းဓာတ်ငွေ့ (Methane Gas) ထုတ်လုပ်မှု ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ ကျွန်တော်တို့အားလုံးအနေနဲ့ ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှု ဖြစ်စဉ်များကို ကြုံတွေ့နေကြရပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ သို့သော်လည်း လေ့လာသိရှိ ရသည်မှာ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ် ကဲ့သို့သော ဖန်လုံအိမ်ဓာတ်ငွေ့ ထုတ်လွှတ်မှု နှေးကွေးစေခြင်း၊ လျော့ကျစေခြင်းတို့ ပြုလုပ်နိုင်စွမ်း ရှိတဲ့ အခြေအနေများပင် ရှိနေသေးတယ်လို့ လေ့လာသိရှိရပါတယ်။ သို့သော် အခြားတစ်ဖက်တွင် လည်း လေထုအတွင်းသို့ ပျံ့နှံ့ရောက်ရှိနေတဲ့ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ် ထုတ်လွှတ်ထား ရှိမှုကို (၆၀)ရာခိုင်နှုန်းမှ (၈၀)ရာခိုင်နှုန်းအထိ ရောက်အောင် လျော့ချရန် အထူးလိုအပ်နေပြီ ဖြစ်ကြောင်း လည်း သုံးသပ်ဖော်ပြထားတာ တွေ့ရှိရပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ယခုကဲ့သို့ ကမ္ဘာကြီး တစ်ခုလုံး ပူနွေးလာမှုနဲ့ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု ဖြစ်စဉ်ရဲ့ ဆိုးကျိုးများကို ဉာဏ်မီသမျှ ဆွေးနွေးရခြင်း မှာ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံအနေနဲ့ ကမ္ဘာမှာလူဦးရေ အထူထပ်ဆုံး နိုင်ငံကြီးများအကြား ပိတ်မိနေခြင်းနဲ့အတူ ဖန်လုံအိမ်ဓာတ်ငွေ့ အမြင့်မားဆုံး ထုတ်လွှတ်နေတဲ့ နိုင်ငံကြီးများနဲ့လည်း ရေမြေ ဆက်စပ်နေလို့ အဆိုရှင် တင်သွင်းသွားတဲ့ ဘာသာရပ်အပေါ် ပိုမိုလေးနက်မှု ရှိစေရေး အမျိုးသားရေးအမြင် ရှုထောင့်မှ ဦးစားပေး လုပ်ဆောင်သင့်တဲ့အချက်များကို တင်ပြလိုခြင်းကြောင့် ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ကျွန်တော် တင်ပြလိုပါတယ်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ မိုးလေဝသနဲ့ လေဗေဒပညာရှင် များ သုတေသီများရဲ့ လွန်ခဲ့တဲ့ (၁၀)စုနှစ်မှ စတင်ပြီးတော့ အစဉ်တစိုက် လေ့လာခဲ့တဲ့ ကမ္ဘာကြီး ပူနွေးလာမှု၊ ကမ္ဘာ့ရာသီဥတု ပြောင်းလဲလာမှုရဲ့ ရိုက်ခတ်မှုကို မြန်မာနိုင်ငံအနေနဲ့ ထိခိုက်မှုများ ရှိတယ်ဆိုတာ ဒုတိယပိုင်းအဖြစ် ဆည်မြောင်းဦးစီး ဌာနက ပြုစုတဲ့ Study on Dry Zone Reservoirs (High Lighting The Potential Climate Change) ကို လေ့လာမှုပြု တိုင်းဒေသကြီး (Candidate Region) အဖြစ် မကွေးတိုင်းဒေသကြီး ကိုဖော်ပြပြီး လည်းကောင်း တိုင်းဒေသကြီးအတွင်းရှိ ဆည်မြောင်း စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများနဲ့ ဆက်စပ်တင်ပြသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဦးစွာမိုးရွာသွန်းမှုကို ဖော်ပြရရင် မုတ်သုံအကုန် စက်တင်ဘာ၊ အောက်တိုဘာလများမှာ မမျှော်လင့်ဘဲ မုန်တိုင်း O2B ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီးတော့ ရခိုင်ပြည်နယ်၊ ချင်းပြည်နယ်၊ မကွေးတိုင်း ဒေသကြီးနဲ့ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးများကို ရိုက်ခတ်ခဲ့တာ တွေ့ရှိရပါတယ်။ ၎င်းမုန်တိုင်းဟာ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး အတွင်းရှိတဲ့ ရေလှောင်တံမံများရဲ့ ဒီဇိုင်းသတ်မှတ် ကန်ရေပြည့်ပမာဏထက် ဆည်ရေများ ပိုမိုစီးဝင်မှုကြောင့် အတော်များများမှာ လျှံကျစီးဆင်းမှုများရှိခဲ့တာဟာ လေ့လာ တွေ့ရှိရပါတယ်။ စလင်းနဲ့ ဆားတောင် ရေလှောင်ကန်များဟာ ကန်ရေပြည့် ရေလှောင်ပမာဏထက် (၂၀၀)ရာခိုင်နှုန်း၊ မုန်းချောင်း၊ နတ်မောက်၊ ငမင်၊ ပလင်း၊ စွန်ချောင်း ရေလှောင်ကန်များဟာ (၁၀၀)ရာခိုင်နှုန်းအသီးသီး ရှိခဲ့လို့ ရေပိုလွှဲများမှ လျှံကျစီးဆင်းခဲ့တာ တွေ့ရှိရပါတယ်။ မုန်းချောင်း ရေလှောင်တံမံ ရေပိုလွှဲပေါ်မှာဆိုရင် (၁၆)လက်မကျော်အထိ ကြောက်ခမန်း လိလိလျှံကျ စီးဆင်းခဲ့ တာ သိရှိရပါတယ်။ သုံးသပ်ရပါလျှင် ၂၀၀၀ပြည့်နှစ် နောက်ပိုင်းတွင် မိုးရွာသွန်းမှုနဲ့ ဆက်စပ်ပြီး မြစ်ချောင်းများ စီးဆင်းရေ ထူထည် ပမာဏ ပုံမှန် ထက်မြင့်မား ပြောင်းလဲလာတဲ့ပုံစံ (Pattern of upward trend) ဖြစ်ပေါ်မှုကြောင့် ကမ္ဘာ့ရာသီဥတု ပြောင်းလဲလာမှုများနဲ့ ဆက်နွှယ်နေတာ ယုံမှားဘွယ်ရာ မရှိပါ။ ရာသီဥတု နှစ်ရှည်မှတ်တမ်းများအရ အပူချိန်များ ပုံမှန်တိုးတက်မြင့်မား ဖြစ်ပေါ်လျက် ရှိတာလည်း တွေ့ရှိရပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌကြီး ခင်ဗျား။ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်မှာ မြန်မာနိုင်ငံ မိုးလေဝသနဲ့ ဇလဗေဒညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာနနဲ့ (Regional Integrated multi- Hazard Warning Systems (RIMES) for Asia and Africa) မှ မိုးလေဝသနဲ့ ဇလဗေဒပညာရှင်များ ပူးပေါင်းအဖွဲ့အနေနဲ့ သုတေသနလေ့လာမှုလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါတယ်။ ဂျာမဏီနိုင်ငံ Max Plank Institute of Meteorology မှ ပညာရှင်များက မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ၁၉၆၀မှ ၂၀၀၉ခုနှစ်အထိ စုဆောင်းထားရှိ အချက်အလက်များကို မိုးလေဝသနဲ့ ဇလဗေဒလေ့လာမှု ပုံစံငယ် Meteorological Model မှာ (Inputs) အဖြစ် ထည့်သွင်းအသုံးချ တည်ဆောက်ထားချက်အရ ဖော်ပြပါ တန်ဖိုးရှိလှတဲ့ အချက်အလက်များကို ရရှိခဲ့ပါတယ်။ ဒါတွေကို ကျွန်တော် Slide 4 နဲ့ တင်ပြထားတဲ့အတိုင်း ၂၁ ရာစုနှစ် ကာလအပိုင်းအခြား(၃)ခု၊ ၂၀၁၀မှ ၂၀၃၉ အထိ၊ ၂၀၄၀ မှ ၂၀၆၉၊ ၂၀၇၀ မှ ၂၀၉၉ အထိ ရာသီဥတု အချက်အလက်များ၊ (ခ) မုတ်သုံရာသီစော၍ဆုတ်မှု၊ မိုးကာလတိုတောင်းလာမှုနဲ့ ဆက်စပ် အချက်အလက်များ၊ (ဂ) ၂၁ရာစု နှစ်ကုန်တွင် အပူချိန် (Temperature) ၅.၂၇ စင်တီဂရိတ်အထိ သိသိသာသာမြင့်တက်လာမှု၊ (ဃ) ဒေသအလိုက် မိုးရွာသွန်းမှု ပုံစံ (Regional Rain fall pattern) ပြောင်းလဲလာမှု၊ (င) မိုးလေဝသထူးကဲ ဖြစ်စဉ်များ ကြိမ်နှုန်းစိပ်စွာဖြစ်ပေါ်၍ မျှော်လင့်မထားသောရေကြီးမှု၊ ခြောက်သွေ့ ခန်းခြောက်မှု ပြဿနာများ စသည်တို့ ဖြစ်ကြပါတယ်။ ရှေ့ပိုင်းမှာ ဆွေးနွေးခဲ့တဲ့ ဂျာမဏီနိုင်ငံ (Max Plank Institute of Meteorology) ရဲ့ ရာသီဥတုပုံစံငယ် -----

ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ။ ။ နိဂုံးချုပ်ပါ။ နိဂုံးချုပ်ပေးပါ။

ဦးမျိုးမြင့်၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)။ ။ အရ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ၂၁ရာစုနှစ် အချိန်ကာလ အပိုင်းအခြား(၃)ခုအတွက် စမ်းသပ်ရရှိကြိုတင်ခန့်မှန်းထားတဲ့ မိုးဇလ ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို Slide (၃) (၄) (၅) တို့ဖြင့် ဖော်ပြထားပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌကြီး ခင်ဗျား။ တစ်ခုနဲ့ တစ်ခု ဆက်စပ်နေတဲ့အတွက် ကျွန်တော့်ကို သတ်မှတ်ချိန်ထက် အနည်းငယ်ကျော်လွန် ခွင့်ပြုပေးဖို့ မေတ္တာရပ်ခံအပ်ပါတယ် ခင်ဗျား။

ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဘယ်လောက်ယူမှာလဲ။

ဦးမျိုးမြင့်၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)။ ။ ကျွန်တော် (၄) (၅)မျက်နှာ လောက်ကျန်သေးတယ်ခင်ဗျ။

ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ကျန်တဲ့ကိုယ်စားလှယ်တွေလည်း ရှိတော့အချိန်ကတော့ (၂၀)မိနစ်က ဥပဒေအရသတ်မှတ်ချက်ပါ။ နောက်ထပ်(၂)မိနစ်ပေးပါမယ်။

ဦးမျိုးမြင့်၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)။ ။ Slide 4 (A)မှာဆိုလို့ရှိရင် ကျွန်တော်တို့ ရာသီဥတုအပူချိန်ခန့်မှန်းချက် ဖော်ပြထား ပေးပါတယ်။ Slide 5 မှာဆိုလို့ရှိရင် တိုးမြင့်လာမယ့်မိုးရေချိန် (Rain fall)ခန့် မှန်းချက်များကို ဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ Slide 6 မှာဆိုလို့ရှိရင် မုတ်သုံ စတင်ဝင်ရောက်ရက် ပုံမှန်ရက်၊ ဆုတ်ခွာရက် စသည်တို့ကို ကျွန်တော် ဖော်ပြ

ထားခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ Slide 7မှာဆိုလို့ရှိရင် ခုနက ကျွန်တော်တင်ပြခဲ့တဲ့ ဒါဆည်များရဲ့ ဒါလျှံကျတဲ့ ရာခိုင်နှုန်းတွေကို ကျွန်တော်ဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ယနေ့ရာသီဥတုပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်ခြင်းရဲ့ ရိုက်ခတ်မှု အပေါ် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေးများအတွက် နိုင်ငံတကာမှာ စနစ်တကျအစီအမံများ ချမှတ် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိကြပါတယ်။ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံ အသီးသီးမှာလည်း ဘာသာရပ်နဲ့ ပတ်သက်လို့ နိုင်ငံတကာအတွေ့အကြုံ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲများ၊ ကွန်ဖရင့်များကျင်းပပြုလုပ်လျက် သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံ အစိုးရများ အနေနဲ့ ထိထိရောက်ရောက် ပါဝင်ပတ်သက် တာဝန်ယူ လုပ်ဆောင်နေကြတဲ့ အခင်းအကျင်းများကိုလည်း လေ့လာတွေ့ရှိ နေရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံမှာလည်း လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း(၅၀)ဝန်းကျင်က လက်ရှိအချိန်အထိ ကာလတစ်လျောက်လုံး ရာသီဥတု ဖောက်ပြန်မှုများ အပူချိန်များ သိသိသာသာ တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် မြင့်တက်လာတာကို ကြုံတွေ့ရ ပါတယ်။ အလျဉ်းသင့်၍ ဆွေးနွေးတင်ပြရပါလျှင် ၁၉၈၈-၈၉ ခုနှစ်ဝန်းကျင်မှာ ကုလသမဂ္ဂ ဖွံ့ဖြိုးမှု အစီအစဉ်နဲ့ UNDPအောက်မှ အထောက်အပံ့နဲ့ အမေရိကန်ဒေါ်လာ(၂)သန်း၊ (၂.၅)သန်းဖိုး တန်ဖိုးရှိတဲ့ ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာနကို ချီးမြှင့်ခဲ့တဲ့ Data Bank ဟာဆိုရင် တစ်နိုင်ငံလုံး အတိုင်းအတာနဲ့ Country-wide Network တည်ဆောက်ပြီးတော့ ရာသီဥတုဆိုင်ရာ အချက် အလက်တွေကို မြစ်ချောင်း များရဲ့ ရေစီးရေလာတွေကို စနစ်တကျ တိုင်းထွာခဲ့ပါတယ်။ ခုအချိန်မှာ တော့ အကြောင်းကြောင်းကြောင့် ဒါတွေ အကုန်လုံးပျက်စီး ယိုယွင်းသွားပြီဆိုတာကို ကျွန်တော် တင်ပြလိုပါတယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ နိုင်ငံခြားသုံးငွေ၊ ပြည်တွင်းသုံးငွေ ဖြည့်ဆည်းမှု အားနည်းမှု ကြောင့် အဆိုပါစီမံကိန်း ကာလများ နှစ်အနည်းငယ် အတွင်းမှာ ထူထောင်ထား နိုင်ပြီးတော့ မိုးလေဝသဇလဗေဒ စခန်း(၃၀၀)ခန့် ဟာ ဒီနေ့အချိန်မှာ (၁၀၀)ခန့်အထိ လျော့နည်းကျဆင်း သွားတာကို သိရပါတယ်။ လက်ရှိ မိုးလေညွှန်ကြားရေးဦးစီးဌာနအောက်မှာ ခန့်မှန်း သိရချက်အရ ဆိုရင် မိုးလေတိုင်းထွာရေးစခန်း (၆၀)ဝန်းကျင်နဲ့ မိုးရေချိန်စခန်း(၃၅၀) ကျော် ထူထောင်ထား ရှိတယ်လို့ သိရပါတယ်ခင်ဗျား။

ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ကျွန်တော် ဒါ နိဂုံးချုပ်ပါတော့မယ်။ နည်းနည်းတော့ ကျွန်တော် ဟိုဟာ လုပ်ပေးပါ။ ခွင့်ပြုပေးပါ။ မျှော်လင့်ချက် ကင်းမဲ့မှုနဲ့ ရှင်သန်မှု မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး ဟူသော အခြေအနေများမှာ နောက်ကျနေပြီလားဆိုတဲ့မေးခွန်းဟာ ယနေ့ရှေ့တန်း သို့ ရောက်ရှိနေ ပါတယ်။ မည်သို့ပင် မှေးမှိန်သော ရောင်ခြည်သန်းနေပြီဖြစ်စေ ကမ္ဘာ့ပြောင်းလဲ မြင့်တက်လာသော အပူချိန်ကို လူသားများစီမံကွပ်ကဲနိုင်ပါက ရင်ဆိုင်ဖို့ မျှော်လင့်ချက် အကြောင်း (၅)ရပ်ကို Slide 8 နဲ့ 8(A) တို့ဖြင့် ကျွန်တော်ဖော်ပြထားပါတယ်။ ကျွန်တော် ဖတ်မပြတော့ပါဘူး။ အဲဒီမှာ ဒါတွေကို ကျွန်တော်တို့ အချက်အလက် (၅)ခုကို လုပ်ပြထားပါတယ်။ ခေါင်းစီးလောက် ဖတ်ပြရရင် လူသားများ ကြားမြင်သိနိုင်စွမ်းပြောင်းလဲလာခြင်း၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ပြဿနာမှအပ ရာသီဥတု ပြောင်းလဲလာမှု၊ ကမ္ဘာ့ကာဗွန်ထုတ်လုပ်မှု၊ မှားယွင်းချက်အပေါ် ပြန်လည် ကုစားလာခြင်း၊ အခြား စွမ်းအင်ရင်းမြစ်များ မြန်ဆန်စွာဖွံ့ဖြိုးဖြစ်ထွန်းလာမှု၊ အခွန်အခများချမှတ်ဒဏ်ခတ်ရန် ဖြစ်ပါ တယ်။ အဲဒီမှာကတော့ နိုင်ငံပေါင်း (၃၃)ခုက ကာဗွန်ဈေးနှုန်း (Carbon prize) သတ်မှတ် ထူထောင်ထားပြီးတော့ ဖန်လုံအိမ်ဓာတ်ငွေ့ထုတ်လုပ်မှု (Carbon အခွန်အခ Carbon Tax)

သို့မဟုတ် Capanel Trade စနစ် ချမှတ်ဒဏ်ခတ်ခြင်းဖြင့် ကမ္ဘာ့စီးပွားရေး (၃၀) ရာခိုင်နှုန်း ပိုမိုထိရောက်မှုနဲ့အတူ လူသား(၈၅၀)သန်းအတွက် ဖန်လုံအိမ်ဓာတ် ငွေ(၂၀) ရာခိုင်နှုန်း လျော့ချ နိုင်တဲ့ မျှော်လင့်ချက် ဖြစ်ပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ နိဂုံးချုပ်အနေဖြင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိတဲ့ အလျောက် လက်ရှိလွှတ်တော် အရပ်ရပ်ပေါ်ပေါက်လာတဲ့ အချိန်မှစပြီးတော့ ရာသီဥတု ဖောက်ပြန်မှုကြောင့် အပူချိန်လွန်ကဲခြင်း၊ မိုးနည်းဒေသများမှာ မိုးရွာသွန်းမှု ပိုမိုလျော့နည်းလာခြင်း၊ မိုးများဒေသများမှာ ထူးကဲရွာသွန်းမှုပိုလာခြင်း၊ ရေကြီးရေလွှမ်း ရေနစ်ခြင်း၊ လယ်ယာမြေ သစ်တောများ ခန်းခြောက်ပျောက်ကွယ်ခြင်း၊ ပြည်သူများအပါအဝင် သက်ရှိသတ္တဝါအားလုံးအတွက် သောက်သုံးရေပြတ်လပ်ခြင်း စသည်တို့ ဖြစ်ပေါ် ကြုံတွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ အချို့သောနှစ်များမှာ ကနဦးဖော်ပြချက်များကို ရုတ်ချည်းပြောင်းပြန်လှန် ဖြစ်ပျက်လာခြင်း Abrupt Chane တို့ကြောင့် ပြည်သူများရဲ့ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး ရိုက်ခတ်ထိခိုက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်ကြုံတွေ့နေရတဲ့အပေါ် လွှတ်တော်အတွင်းမှာ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက အဆိုများ၊ မေးခွန်းများကို တင်သွင်း မေးမြန်းခဲ့ကြတာကို နိုင်ငံအသိဖြစ်ပါတယ်။ သို့သော် တာဝန်ရှိသည့်အပိုင်းမှ လက်တွေ့ရုပ်လုံး ပေါ်အောင် လိုက်ပါအကောင်အထည် ဖော်နိုင်မှသာလျှင် ပြည်သူများအကျိုးအတွက် ထိုက်သင့် သော အကာအကွယ် ရရှိနိုင်မယ်လို့ သုံးသပ်လို ပါတယ်။

အဓိကအကြောင်းအချက်မှာ ထိုက်သင့်တဲ့ငွေကြေး၊ အရင်းအနှီး လျာထားခွင့်ပြုချက် အောက်မှာ တာဝန်ရှိ အဖွဲ့ပေါင်းစုံအောက်မှ ထိရောက်တဲ့ လိုက်ပါဆောင်ရွက်မှု အစီအမံ (Action Plan) ချမှတ်လို့ အောင်မြင်အောင် ကြိုးစားကြရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ကနေ့အချိန်အခါမှာ ဧရာဝတီ တိုင်းဒေသကြီးမှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးခင်မောင်ရီအဆိုဟာ နိုင်ငံရဲ့ ထိပ်တန်း ဦးစားပေး လုပ်ဆောင်သင့်တဲ့ ခေါင်းစဉ်များအောက်မှာ ရောက်ရှိနေပြီလို့ သုံးသပ် ဆွေးနွေးရင်း အဆိုကိုထောက်ခံ ဆွေးနွေးရင်း နိဂုံးချုပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၂:၂၄။

ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ။ ။အဆိုနဲ့စပ်လျဉ်းပြီး ပို့ဆောင်ရေးဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီးက ပြန်လည်ဆွေးနွေးရန်ရှိပါက ဆွေးနွေးနိုင်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၂:၂၄။

ဦးဇင်ယော် (ဒုတိယဝန်ကြီး၊ ပို့ဆောင်ရေးဝန်ကြီးဌာန) ။ ။ လေးစား အပ်ပါသော အမျိုးသားဒုတိယဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ အားလုံးကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ကျန်းမာ ချမ်းသာပါစေကြောင်း ဆုတောင်းမေတ္တာပို့သရင်း လေးစားစွာနှုတ်ခွန်းဆက်သ ဂါရဝပြုအပ် ပါတယ် ခင်ဗျား။ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆) အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စား လှယ် ဦးခင်မောင်ရီ ၏ အဆိုကို ကျွန်တော် ပို့ဆောင်ရေးဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးဇင်ယော် က ပြန်လည်ဖြေကြားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘေးအန္တရာယ်များကို သဘာဝ ကြောင့်ဖြစ်သော ဘေးအန္တရာယ် (Natural Disaster) နဲ့ လူတို့ကြောင့်ဖြစ်သော ဘေးအန္တရာယ်(Man Make Disaster)ဟူ၍ ခွဲခြားနိုင်ပြီး မီးဘေး၊ လေဘေး၊ ရေဘေး၊ ငလျင်ဘေး၊ ဆူနာမီဘေး၊ မြေပြိုခြင်း၊ မိုးခေါင်ရေရှားခြင်း၊ ဆီးနှင်း ကျရောက်ခြင်း၊ မီးတောင်ပေါက်ကွဲခြင်း စသည့် သဘာဝကြောင့်ဖြစ်သော ဘေးအန္တရာယ်များ

နှင့် လူမှုပဋိပက္ခများ၊ စက်ရုံအလုပ်ရုံ ပေါက်ကွဲမှုများ၊ ယာဉ်မတော်တဆမှုများ စသည့် လူတို့ကြောင့် ဖြစ်သော ဘေးအန္တရာယ်များဟူ၍ လေ့လာတွေ့ရှိရပါတယ်။

ယနေ့ ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းမှာ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်ဓာတ်ငွေ့ဟာ ရှိသင့်သည့် ပမာဏထက် ပိုမိုများပြားလာမှု၊ လူဦးရေတိုးတက်မြင့်မားလာမှု သစ်တောများ ပြုန်းတီးမှုတွေကြောင့် ကမ္ဘာကြီး ပူနွေးလာပြီး ရာသီဥတု ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲလာကာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ ပြင်းထန်စွာ ရိုက်ခတ်မှုများကို ဆိုးရွားစွာ ခံစားနေကြရပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေနဲ့လည်း အလားတူ ပါဝင်လျက် ရှိပါတယ်။ ဒါ့အတွက်ကြောင့် နိုင်ငံတော်အနေနဲ့ ဆောင်ရွက်မှုများကို အပိုင်း(၉)ပိုင်း ခွဲပြီးတော့ တင်ပြသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပထမဦးစွာ အမျိုးသားအဆင့် ဖွဲ့စည်းထားရှိမှု ဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံ အနေဖြင့် ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် သဘာဝဘေး အန္တရာယ်များ အပါအဝင် ဘေးအန္တရာယ် အမျိုးမျိုးတို့နှင့်ပတ်သက်၍ စီမံခန့်ခွဲဆောင်ရွက် နိုင်ရန်အတွက် နိုင်ငံတော် အဆင့် တွင် ဒုတိယသမ္မတ(၂)မှ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ယူထားသော အမျိုးသား သဘာဝ ဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး ဗဟိုကော်မတီကို ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာန (၁၉)ခုမှ ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးများ တိုင်းဒေသကြီး ပြည်နယ်(၁၄)ခုတို့မှ ဝန်ကြီးချုပ်များဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း ဖွဲ့စည်းထား ရှိပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

ဒုတိယသမ္မတနှင့် ဥက္ကဋ္ဌ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၊ လူမှုဝန်ထမ်းကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၊ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အဖွဲ့ဝင်၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၊ နယ်စပ်ရေးရာဝန်ကြီးဌာန၊ အဖွဲ့ဝင်၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၊ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အဖွဲ့ဝင်၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၊ ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အဖွဲ့ဝင်၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၊ သမ္မတရုံးဝန်ကြီးဌာန (၅)၊ အဖွဲ့ဝင်၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၊ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ အဖွဲ့ဝင်၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၊ မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အဖွဲ့ဝင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၊ ဆက်သွယ်ရေးသတင်း အချက်အလက်နှင့် နည်းပညာဝန်ကြီးဌာန၊ အဖွဲ့ဝင်၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၊ ပို့ဆောင်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အဖွဲ့ဝင်၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၊ စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာန၊ အဖွဲ့ဝင်၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၊ စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အဖွဲ့ဝင်၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၊ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အဖွဲ့ဝင်၊ ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီး၊ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အဖွဲ့ဝင်၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၊ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အဖွဲ့ဝင်၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၊ အမျိုးသား စီမံကိန်းနှင့် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဝန်ကြီးဌာန၊ အဖွဲ့ဝင်၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၊ ဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ အဖွဲ့ဝင်၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၊ ရထားပို့ဆောင်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ အဖွဲ့ဝင်၊ ဝန်ကြီးချုပ်၊ တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ဝင်၊ အားလုံးအဖွဲ့ဝင်၊ ဒုတိယဝန်ကြီး လူမှုဝန်ထမ်း ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဌာန၊ အတွင်းရေးမှူး၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့ရုံး တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူးတို့ ဖြစ်ပါတယ်။ အမျိုးသားအဆင့် ဖွဲ့စည်းပြီးတဲ့ နောက်မှာ လုပ်ငန်း အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ဖို့အတွက် ထပ်မံဖွဲ့စည်းပါတယ်။

အမျိုးသား သဘာဝဘေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး ဗဟိုကော်မတီ၏ လက်အောက်မှာ ဗဟိုကော်မတီမှ ချမှတ်သော မူဝါဒများ၊ လမ်းညွှန်ချက်များကို ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်

ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် လူမှုဝန်ထမ်း ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးက ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော အမျိုးသား သဘာဝဘေး ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ရေး စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်း ကော်မတီနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဒုတိယဝန်ကြီးများ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်သော အောက်ပါ ဆပ်ကော်မတီ (၁၀)ခုတို့ကိုလည်း ဖွဲ့စည်းထားရှိပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

(၁)သတင်းနှင့် ပြန်ကြားရေးဆပ်ကော်မတီ၊ (၂) အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရေး ဆပ်ကော်မတီ၊ (၃) ရှာဖွေရေးနဲ့ ကယ်ဆယ်ရေး ဆပ်ကော်မတီ၊ (၄) ပျက်စီးမှု ပမာဏ သတင်းရရှိရေးနှင့် အရေးပေါ် ထောက်ပံ့ရေး ဆပ်ကော်မတီ၊ (၅)ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု အတည်ပြုရေး ဆပ်ကော်မတီ၊ (၆) ပို့ဆောင်ရေး နှင့် လမ်းကြောင်းရှင်းလင်းရေး ဆပ်ကော်မတီ၊ (၇)ဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေးနဲ့ အရေးပေါ် အမိုးအကာ ထူထောင်ရေး ဆပ်ကော်မတီ၊ (၈) ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု ဆပ်ကော်မတီ၊ (၉) ပြန်လည် ထူထောင်ရေးနဲ့ ပြန်လည် တည်ဆောက်ရေး ဆပ်ကော်မတီ ၊ (၁၀)လုံခြုံရေး ဆပ်ကော်မတီ တို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

အလားတူပဲ နိုင်ငံတော်အဆင့် ကော်မတီများ ဖွဲ့စည်းထားရှိပြီး ဖြစ်သကဲ့သို့ တိုင်းဒေသကြီး ပြည်နယ်အဆင့်တွင် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ်များက ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက် သော တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့များကို ဖွဲ့စည်းထားရှိပြီး ၎င်းအဖွဲ့များ၏ လက်အောက်တွင် ခရိုင်/ မြို့နယ်/ ရပ်ကွက်/ ကျေးရွာအဆင့် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့များကိုလည်း ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါတယ်။ ဒီအဖွဲ့များ အတွင်း ဆက်သွယ်မှု ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် အရေးပေါ် ဆက်သွယ်ရေးစနစ် တည်ထောင်ထားမှုကို ဆက်လက် တင်ပြပါမယ်။

ပုံမှန်ဆက်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်းများအပြင် သဘာဝဘေး ကြိုတင်ကာကွယ်ရေး ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် အချိန်နှင့် တစ်ပြေးညီ ဆက်သွယ် ဆောင်ရွက်နိုင်စေရေးအတွက် ဗဟိုအရေးပေါ်လုပ်ငန်းအဖွဲ့ ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး အရေးပေါ် ဆက်သွယ်ရေး လုပ်ငန်းအဖွဲ့များနှင့် ဗဟိုအထောက်အကူပြု လုပ်ငန်း အဖွဲ့များကို ဖွဲ့စည်းပြီး သဘာဝဘေးကျရောက်ပါက အရေးပေါ် ဆက်သွယ်မှုစနစ်အား ပြည်တွင်း ဂြိုဟ်တု ဆက်သွယ်ရေးစနစ် လှိုင်းနှုန်းမြင့် ရေဒီယို တယ်လီဖုန်း ဆက်သွယ်ရေးစနစ်နှင့် အရေးပေါ် MPT Satellite Terminal ဆက်သွယ်ရေးစနစ်တို့ဖြင့် ဆောင်ရွက် သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဆက်လက်ပြီး အာဆီယံနိုင်ငံများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို တင်ပြပါမယ်။ ဖွဲ့စည်းထား ရှိသော ကော်မတီများ အဖွဲ့အစည်း အဆင့်ဆင့်များ၏ ကြီးကြပ်လမ်းညွှန်မှုဖြင့် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေး၊ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေး၊ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး စသည့် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများကို ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ အစိုးရမဟုတ်သော နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပြည်တွင်းရှိ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့်လည်း ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။

လူမှုဝန်ထမ်းကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာနဟာ သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများနဲ့ ပတ်သက်၍ Focal ဝန်ကြီးဌာနဖြင့် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး အာဆီယံ သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီ Asean Committee On

Disaster Management ACDM အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ပါဝင်ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါတယ်။ ဒေသတွင်း ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှု အနေဖြင့် လူမှုဝန်ထမ်း ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေး ဝန်ကြီးဌာန လက်အောက်ရှိ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေး ဦးစီးဌာနသည် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ-ဂျက်ကာတာမြို့တွင် တည်ထောင်ထားရှိသည့် အာဆီယံ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ လူသားချင်းစာနာမှု အကူအညီပေးရေး ညှိနှိုင်းမှုဌာန Asean Coordination Center On Humantaties Assistant On Disaster Management အတိုကောက်အားဖြင့် AHA Center ဟာ Center နှင့် ချိတ်ဆက်ပူးပေါင်းပြီး ဒေသတွင်း ဘေးအန္တရာယ် သတင်း အချက်အလက်များ ဖလှယ်ခြင်း၊ ကြိုတင်သတိပေးချက်များ ရယူခြင်း၊ အရေးပေါ် အကူအညီများ ရယူခြင်း၊ ထောက်ပံ့ခြင်း လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ လိုအပ်ချက် ရှိတဲ့အတွက် ထပ်မံတိုးချဲ့ဖွဲ့စည်းမှုကို တင်ပြပါမယ်။

သဘာဝဘေးဒဏ်ကို ခုခံနိုင်သော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ရေးအတွက် ကောင်းမွန် သော စီမံခန့်ခွဲမှုကို ပိုမိုထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာ ချထားရေး ဦးစီးဌာနဟာ လက်ရှိဝန်ထမ်း (၅၉၁)ဦးအပြင် တိုးချဲ့ဖွဲ့စည်းမည့် အရေးပေါ် အခြေအနေ စီမံခန့်ခွဲမှု ဗဟိုဌာန သဘာဝဘေးအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲမှု သင်တန်းကျောင်း နှင့် ခရိုင်ဦးစီးမှုရုံး (၇၂)ရုံး၊ မြို့နယ်ဦးစီးမှူးရုံး(၃၃၀)ရုံး အပါအဝင် ဝန်ထမ်းအင်အား စုစုပေါင်း(၆၉၃၇)ဦး ဖြင့် ဖွဲ့စည်းပုံ ထပ်မံတိုးချဲ့နိုင်ရေး တင်ပြဆောင်ရွက်ထားရှိပြီး သဘာဝဘေး အန္တရာယ်များကို နေရာဖြန့်ခွဲ ဆောင်ရွက်နိုင်မှု စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများကို တစ်နိုင်ငံလုံး အတိုင်းအတာဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် အကျိုးကျေးဇူးကို ရရှိမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ရန်ပုံငွေ နှင့် နှစ်စဉ်လျာထားသုံးစွဲမှုများ ဆက်လက်တင်ပြပါမယ်။ ရန်ပုံငွေ လျာထား သုံးစွဲမှုအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း သဘာဝဘေးများနှင့် အခြားသော အရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များ ဖြစ်ပေါ်လာပါက သုံးစွဲနိုင်ရန်အတွက် နိုင်ငံတော် အရန် ရန်ပုံငွေ ကျပ် (၁၀၀)ဘီလီယံကို ၂၀၁၃-၂၀၁၄ ခုနှစ် ပြည်ထောင်စု၏ ဘဏ္ဍာငွေရသုံးဆိုင်ရာဥပဒေတွင် လျာထားပြဌာန်းခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ၎င်းအပြင် သဘာဝဘေးနဲ့ အခြားသော ဘေးအန္တရာယ်အမျိုးမျိုးတို့အတွက် လူမှုဝန်ထမ်း ကယ်ဆယ်ရေးနဲ့ ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာန ကယ်ဆယ်ရေးနဲ့ ပြန်လည် နေရာချထား ရေးဦးစီးဌာန၏ သာမန်အသုံးစရိတ် ခေါင်းစဉ် ၀၅-၀၃။ ကယ်ဆယ်ရေး၊ စောင့်ရှောက်ရေးနဲ့ ပြန်လည်နေရာချထားရေး ငွေစာရင်းခေါင်းစဉ်အောက်တွင် ကယ်ဆယ်ရေးပစ္စည်း(၉)မျိုး၊ ရေသန့် ခေါက်ဆွဲခြောက်၊ မိုးကာတဲ အိမ်ဆောက်ပစ္စည်း၊ ကျောင်းဆောက်ပစ္စည်း၊ ဆန်ရိက္ခာများ ထောက်ပံ့ပေး နိုင်ရန်အပြင် အရေးပေါ် ကယ်ဆယ်ထောက်ပံ့ရေး အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနဲ့ ပြန်လည် ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်းအတွက်ကိုလည်း သဘာဝဘေးဖြစ်မှုများဖြစ်သည့် ဒေသများသို့ ထောက်ပံ့ပေး နိုင်ရန် နှစ်စဉ်လျာထား တင်ပြဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါတယ်။ ကြိုတင်ခန့်မှန်းဆောင်ရွက်နေမှုများကို ဆက်လက်တင်ပြပါမယ်။

ပို့ဆောင်ရေးဝန်ကြီးဌာန မိုးလေဝသနှင့်ဇလဗေဒ ညွှန်ကြားမှုဦးစီး ဌာနဟာ မိုးလေဝသ တိုင်းထွာချက် ခန့်မှန်းချက်များကို (၂၄)နာရီ ထုတ်ပြန် ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အတွက် မိုးလေဝသဌာနခွဲ၊ ဇလဗေဒဌာနခွဲ၊ မြေငလျင်ဌာနခွဲ၊ လေကြောင်း

မိုးလေဝသဌာနခွဲ၊ စိုက်ပျိုးရေးမိုးလေဝသဌာနခွဲ ကိရိယာနဲ့ ဆက်သွယ်ရေးဌာနခွဲ၊ စီမံရေးဌာနခွဲ၊ အထက်မြန်မာပြည်ဌာနခွဲ၊ အောက်မြန်မာပြည်ဌာနခွဲတို့ဖြင့် လုပ်ငန်းများကို တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက် လျက် ရှိပါတယ်။

ထို့ပြင် ပြည်သူများအား ဝန်ဆောင်မှု ပိုမိုပေးနိုင်ရန်အတွက် ၂၀၁၃ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် အောက်ဖော်ပြပါ ဌာနခွဲ (၇)ခုကို ထပ်မံတိုးချဲ့ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပါတယ်။ (၁)ဘတ်လျက်နှင့်ငွေစာရင်းဌာနခွဲ (၂)အင်ဂျင်နီယာ ဌာနခွဲ(၃) အဝေးအာရုံခံစနစ်နဲ့ ပထဝီသတင်းအချက်အလက် အသုံးချဌာနခွဲ (၄) လူထုဆက်ဆံရေးနဲ့ လေ့ကျင့်သင်ကြားရေးဌာနခွဲ(၅) အက္ခရာနှင့် ရေဒါမိုးလေဝသဌာနခွဲ (၆)သင်တန်း နှင့် သုတေသနဌာနခွဲ နှင့် (၇)ရေအရည်အသွေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ရေးရာဌာနခွဲများ ဖြစ်ကြပါတယ်။ မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာနဟာ အောက်ပါ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို အကောင်အထည် ဖော်လျက် ရှိပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံ အနှံ့အပြား မိုးလေဝသဇလဗေဒ မြေငလျင် စိုက်ပျိုးရေး မိုးလေဝသ စခန်းများ ဖွင့်လှစ်ထားရှိပြီး သက်ဆိုင်ရာအချက်အလက်များ နေ့စဉ် သတ်မှတ်ချိန်အတိုင်း ပုံမှန် တိုင်းတာခြင်း၊ ယင်းတို့နဲ့ မိုးလေဝသတိုင်းတာချက်များကို ကမ္ဘာ့နိုင်ငံ အသီးသီးရှိ မိုးလေဝသဌာန များနှင့် ခေတ်မီဂျိလ်တုဆက်သွယ်ရေးစနစ်များ အသုံးပြုပြီး နေ့စဉ်(၃)နာရီ တစ်ချိန် သတင်းဖလှယ် ခြင်း၊ မိမိနိုင်ငံအတွင်း တိုင်းတာရရှိသော မိုးလေဝသသတင်း တိုင်းတာချက်များနှင့် သတင်းဖလှယ် ရရှိသော ဒေသတွင်း နိုင်ငံများ၏ မိုးလေဝသ အချက်အလက်များကို အသုံးပြုပြီး မြန်မာနိုင်ငံနှင့် အနီးပတ်ဝန်းကျင်ဒေသများအတွက် မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက်များ နေ့စဉ်ထုတ်ပြန်ခြင်း၊ ဇလဗေဒ ခန့်မှန်းချက်များ နေ့စဉ်ထုတ်ပြန်ခြင်း၊ မိုးလေဝသတိပေးချက် ဇလဗေဒ သတိပေးချက်နဲ့ မြေငလျင် သတင်းများ အခါအားလျော်စွာ ထုတ်ပြန်ခြင်း၊ တိုင်းတာရရှိသော မိုးလေဝသ ဇလဗေဒ မြေငလျင် အချက်အလက်များကို ပြုစုထိန်းသိမ်းခြင်းများ ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါတယ်။

မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာနရဲ့ အသုံးစရိတ်များကို တင်ပြပါမယ်။ ဒီဌာနဟာ ၂၀၀၉-၂၀၁၀ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၁၃-၂၀၁၄ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အထိ နှစ်အလိုက် သာမန် ငွေလုံးငွေရင်းစာရင်းများကို စုပေါင်း တင်ပြပါမယ်။ ၂၀၀၉-၂၀၁၀ တွင် (၉၁၆.၈၅၃)သန်း၊ ၂၀၁၀-၂၀၁၁ တွင် (၉၅၄.၁၉၁)သန်း၊ ၂၀၁၁-၂၀၁၂ တွင် (၂၀၀၇.၉၄၇)သန်း၊ ၂၀၁၂-၂၀၁၃ တွင် (၂၂၀၈.၉၂၁) သန်း နှင့် ၂၀၁၃-၂၀၁၄ တွင် (၂၀၃၅.၈၂၅)သန်း သုံးစွဲလျက် ရှိပါတယ်။ တိုးမြှင့် သုံးစွဲလာတာကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ပိုမိုပြီးတော့ ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ပေး နိုင်လျက်ရှိကြောင်း တင်ပြပေးလိုပါတယ်။

နေ့စဉ် ထုတ်ပြန်ပေးနေတဲ့ သတင်းအချက်အလက်များကတော့ နေ့စဉ် မိုးလေဝသသတင်း ခန့်မှန်းချက် (၄)ကြိမ်၊ ဇလဗေဒ သတင်းခန့်မှန်းချက် (၁)ကြိမ်၊ (၁၀)ရက်ပတ် မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒ ခန့်မှန်းချက်၊ နေ့စဉ်ပင်လယ်ရေကြောင်း ခရီးစဉ်ခန့်မှန်းချက်၊ ပြည်တွင်းပြည်ပ လေကြောင်းခရီးစဉ် ခန့်မှန်းချက်၊ အထူး ခန့်မှန်းချက် နေ့စဉ် မြစ်ရေအနိမ့်အမြင့် ခန့်မှန်းချက်၊ ရေနည်းချိန် လအလိုက် မြစ်ရေ အနိမ့်ဆုံး ကျဆင်းနိုင်မည့် ခန့်မှန်းချက်၊ မြစ်ရေ အခြေအနေသတင်း၊ မိုးရာသီ ရေဘူယျ မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက် မိုးဦး မိုးလယ် မိုးနှောင်း မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒခန့်မှန်းချက် လစဉ် မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒ ခန့်မှန်းချက်၊ အထူး မိုးလေဝသအခြေအနေ ထုတ်ပြန်ချက်၊ အနောက်တောင် မုတ်သုံလေ သုံးသပ်ချက် အစီရင်ခံစာ၊ မြေငလျင်နဲ့ ဆူနာမီသတင်းထုတ်ပြန်ချက်၊ အပတ်စဉ်

စိုက်ပျိုးရေးနဲ့ မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက် (၁၀)ရက်ပတ် စိုက်ပျိုးရေးမိုးလေဝသ ခန့်မှန်းချက် ရာသီ အလိုက် မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒ ထုတ်ပြန်ချက်များ ဖြစ်ပါတယ်။

ထို့အပြင် အောက်ပါသတိပေးချက်များလည်း ထုတ်ပြန်ပါတယ်။ မုန်တိုင်းသတိပေးချက်၊ မုန်တိုင်းဒီရေသတိပေးချက်၊ လေပြင်းတိုက်ခတ်မည့် သတိပေးချက်၊ ဆိပ်ကမ်းများသို့ သတိပေးချက်၊ မိုးကြီးမည့် သတိပေးချက်၊ အချိန်အခါမဟုတ် မိုးရွာမည့် သတိပေးချက်၊ မြစ်ရေကြီးမည့် သတိပေးချက်၊ မြစ်ရေနိမ့်ကျမည့် သတိပေးချက်၊ လေဆိပ်များတွင် ထူးခြားသည့် မိုးလေဝသ အခြေအနေ သတိပေးချက်၊ လေဆိပ်များတွင် ဆိုးဝါးသည့် မိုးလေဝသ အခြေအနေသတိပေးချက်၊ မြူထူဆိုင်းမည့် သတိပေးချက်၊ ဆူနာမီ သတိပေးချက်များ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့အတွက် ပညာရှင်များ မွေးထုတ်နေမှုကို ဆက်လက် တင်ပြပါမယ်။ မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒ ညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာနတွင် အရာထမ်း (၁၂၀)ဦး၊ အမှုထမ်း (၆၀၉)ဦး စုစုပေါင်း (၇၂၉)ဦးဖြင့် နိုင်ငံတော်နှင့် ပြည်သူများအတွက် လုပ်ငန်းများကို (၂၄)နာရီမပြတ် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ လူသားအရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် အတွက် ၁၉၉၃-၁၉၉၄ ပညာသင်နှစ်မှ စတင်၍ မိုးလေဝသဂုဏ်ထူးတန်းနှင့် ဇလဗေဒ ဂုဏ်ထူးတန်း သင်တန်းများကို ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ရူပဗေဒဌာန၊ သင်္ချာဌာနများနှင့် ပူးပေါင်း၍ ဖွင့်လှစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ယနေ့အထိ ဘွဲ့ရသင်တန်းသား (၁၀၂)ဦး မွေးထုတ်ပေးနိုင်ခဲ့ပြီး ဌာနတွင် (၃၃)ဦး ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်လျက် ရှိပါတယ်။ ၎င်းတို့ထဲမှ ပြည်ပမှ ပါရဂူဘွဲ့ရသူတစ်ဦး၊ တက်ရောက်ဆဲ(၁)ဦး၊ ပြည်တွင်း ပါရဂူဘွဲ့ရသူ (၆)ဦး၊ ပြည်ပမှ မဟာသိပ္ပံဘွဲ့ရရှိသူ (၆)ဦး၊ ပြည်တွင်း မဟာသိပ္ပံဘွဲ့ရရှိသူ (၉)ဦး ရှိပါတယ်။

ထူးချွန်သော ဝန်ထမ်းများကို နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များသို့ စေလွှတ် ပညာသင်ကြားစေခဲ့ရာ ပြည်ပမှ မဟာသိပ္ပံဘွဲ့ရရှိသူ (၈)ဦး၊ တက်ရောက်ဆဲ(၅)ဦး၊ ဒီပလိုမာ ရရှိသူ (၅)ဦးနဲ့ အခါအားလျော်စွာ ဖွင့်လှစ်သော သင်တန်းများကို စေလွှတ်ခဲ့ပါတယ်။ နေ့စဉ် တိုင်းတာမှုလုပ်ငန်းများကို တင်ပြပါမယ်။ မိုးလေဝသ စခန်း (၆၃)ခု၊ ဇလဗေဒစခန်း (၃၀)ခု၊ မိုးဇလစခန်းပေါင်း (၃၉)ခု စိုက်ပျိုးရေး မိုးလေဝသစခန်း (၁၇)ခု၊ လေကြောင်းမိုးလေဝသစခန်း(၈)ခု၊ မြေလျင်စခန်း(၉)ခု တို့နဲ့ တိုင်းတာမှု များ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒ ဦးစီးဌာနက နိုင်ငံတကာနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုများကို ဆက်လက်တင်ပြပါမယ်။ ထိုင်းနိုင်ငံ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး Agency ၏ အကူအညီဖြင့် မိုးလေဝသတိုင်းကိရိယာများ၊ အထက်လေကြောင်းတိုင်း ကိရိယာများ တပ်ဆင်ခြင်း၊ ဂျပန်နိုင်ငံ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး Agency ၏ အကူအညီဖြင့် ၂၀၁၁ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလမှ စတင်၍ ဂျပန်နိုင်ငံမှ လွတ်တင်ထားသည့် မိုးလေဝသဂြိုဟ်တုမှ မိုးလေဝသ အခြေအနေများကို နေပြည်တော် မိုးဇလဌာနမှနာရီဝက်တစ်ကြိမ် လက်ခံ၍ ဆိုးဝါးသော မိုးလေဝသ အခြေအနေနဲ့ မုန်တိုင်းကဲ့သို့ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များကို စောင့်ကြည့် ထုတ်ပြန်နိုင် ခဲ့ခြင်း ထို့အတူ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုဆိုင်ရာ နည်းပညာများ တိုးတက်ရရှိစေရေးအတွက် အရာထမ်း အမှုထမ်းများအား နိုင်ငံတော်အစိုးရမှ ပြည်ပနိုင်ငံများသို့ နှစ်စဉ် ပညာသင် ဆွေးနွေးပွဲများ သင်တန်းများ ခွင့်ပြုစေလွှတ်လျက်ရှိပါတယ်။

ဤကဲ့သို့ နည်းပညာ ဖလှယ်ရရှိခြင်းကြောင့် ၂၀၁၁-၂၀၁၂ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် ရက်ရှည်ခန့်မှန်းရေးနဲ့ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ အခြေအနေများအတွက် သုတေသနပြုလုပ်ရန်

စက်ပစ္စည်းများ ဝယ်ယူအသုံးပြု နိုင်ခဲ့ပြီး Weather Research and Focus (WRF) Model ကို မိုးလေဝသဌာနမှ အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ပြီး နှစ်ပေါင်းများစွာ သမားရိုးကျ မိုးလေဝသ မြေပုံရေးဆွဲ၍ ခန့်မှန်း ထုတ်ပြန်ခြင်းမှ နိုင်ငံတကာအဆင့်မီ Model ကို ၂၀၁၂ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလမှ စတင် အသုံးပြုထုတ်ပြန်နိုင်မည် ဖြစ်ပါတယ်။ ထို့အတူ တိုးတက်လာသော သတင်း နည်းပညာ ခေတ်တွင် မိုးလေဝသသတင်း အချက်အလက်များကို သက်ဆိုင်ရာ Website များအလိုက် Online မှတစ်ဆင့် ခန့်မှန်းရေးမှူး များက အလွယ်တကူ ရယူအသုံးပြုလျက်ရှိပါတယ်။

၂၀၁၂-၂၀၁၃ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် မိုးလေဝသစခန်းများ အဆင့်မြှင့်တင်နိုင်ရန်အတွက် နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ ခွင့်ပြုရန်ပုံငွေဖြင့် အလိုအလျောက် မိုးလေဝသတိုင်းတာရေးစခန်း (၉)ခုကို ထပ်မံတပ်ဆင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။ မြစ်ကြီးများ မြစ်ရေခန့်မှန်းခြင်းနဲ့ မြစ်ရေကြီးခြင်း သတိပေးခြင်း လုပ်ငန်းများကို ၁၉၆၆ ခုနှစ်မှ စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာမှာ မြစ်ရေကြီးခြင်း မြစ်ရေအမှတ် တိုင်းတာသော ဇလဗေဒ စခန်း (၆၉)ခု ဖွင့်လှစ်ပြီးတော့ မြစ်ရေအမှတ်နဲ့ မြစ်ရေထုစီးနှုန်းများ တိုင်းတာလျက် ရှိပါတယ်။ ထို့အပြင် စခန်းပေါင်း (၆၉)ခုမှ မြစ်ကြီး (၈)စင်းပေါ်ရှိ ဇလဗေဒ စခန်း(၃၀)က မြစ်ရေ ခန့်မှန်းချက်များ မြစ်ရေကြီးခြင်းများကို သတိပေး ထုတ်ပြန်လျက်ရှိပါတယ်။

ဇလဗေဒစခန်း မြို့များမှာ ဧရာဝတီမြစ်မှာ မြစ်ကြီးနား၊ ဗန်းမော်၊ ကသာ၊ မန္တလေး၊ စစ်ကိုင်း၊ပခုက္ကူ၊ ညောင်ဦး၊ ချောက်၊ မင်းဘူး၊ မကွေး၊ အောင်လံ၊ ပြည်၊ ဆိပ်သာ၊ ဇလွန်၊ ဟင်္သာတမြို့များ၊ ချင်းတွင်းမြစ်တွင် ခန္တီး၊ ဟုမ္မလင်း၊ မော်လိုက်၊ ကလေးဝနဲ့ မုံရွာမြို့ ဒုဋ္ဌဝတီမြစ်တွင် သီပေါနဲ့ မြစ်ငယ်မြို့၊ စစ်တောင်းမြစ်တွင် တောင်ငူ နှင့် မဒေါက်မြို့၊ ရွှေကျင်မြစ်တွင် ရွှေကျင်မြို့၊ ပဲခူးမြစ်တွင် ဇောင်းတူနဲ့ ပဲခူးမြို့၊ သံလွင်မြစ်တွင် ဘားအံနှင့် ငဝ်မြစ်တွင် ငသိုင်းချောင်းနဲ့ ပုသိမ်မြို့များမှ တိုင်းတာပေးလျက် ရှိပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြေငလျင်တိုင်းတာရေး လုပ်ငန်းများအတွက် အင်္ဂလန်နိုင်ငံလုပ် မြေငလျင်တိုင်းကိရိယာများကို အသုံးပြုပြီးတော့ ရန်ကုန် ကမ္ဘာအေးတွင် ၁၉၆၁-၁၉၆၂ မှ စတင်၍လည်းကောင်း မန္တလေးမြေငလျင် စခန်းကို ၁၉၆၅-၁၉၆၀ ခုနှစ်မှ စတင်ဖွင့်လှစ်ပြီး မြေငလျင် တိုင်းတာရေးနဲ့ မြေငလျင် သတင်းထုတ်ပြန်ခြင်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၇၇၊ ၇၈ ခုနှစ်မှာ မြေငလျင် လှုပ်ရှားမှုကို အချိန်နဲ့တစ်ပြေးညီ တွေ့နိုင်သည့် Visual Earthquake Recording System ကို အသုံးပြုနိုင်တဲ့ ဂျပန်နိုင်ငံထုတ် မြေငလျင်တိုင်းတာရေးစက်ကို ကမ္ဘာအေးနဲ့ မန္တလေးမြို့ များမှာ တိုးချဲ့တပ်ဆင်ခဲ့ပါတယ်။

၂၀၁၀ ခုနှစ်မှာ ဩစတေးလျနိုင်ငံလုပ် Very Block မြေငလျင် တိုင်းတာရေးကိရိယာများကို နေပြည်တော်၊ ပုသိမ်၊ ဘားအံမြို့များမှာ တိုးချဲ့ တပ်ဆင်ပြီး ADSL အင်တာနက် ဆက်သွယ်ရေးစနစ်ဖြင့် ချိတ်ဆက်၍ နေပြည်တော် အမျိုးသား မြေငလျင် သတင်းအချက်အလက် မှတ်တမ်းဗဟိုဌာနက လက်ခံ ရယူကာ မြေငလျင်တိုင်းတာရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ ၂၀၁၂-၂၀၁၃ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် ထားဝယ်နဲ့ စစ်တွေတွင် တပ်ဆင်ထားသော Analog မြေငလျင်တိုင်း ကိရိယာများ ကို Digital စနစ်သို့ ပြောင်းလဲတပ်ဆင် အသုံးပြုနိုင်ခဲ့ ပါတယ်။

မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒ ညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာနဟာ ခန့်မှန်းရေး အကျိုးပြု ခေတ်မီ စက်ကိရိယာ တပ်ဆင်နိုင်ရေးနဲ့ ဝန်ထမ်းများ စွမ်းရည်မြှင့်တင် နိုင်ရေးအတွက် နိုင်ငံတကာ

အဖွဲ့အစည်းများနဲ့ အောက်ပါအတိုင်း ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါတယ်။ နေ့စဉ် မိုးလေဝသ ခန့်မှန်းရေးနဲ့ မုန်တိုင်းခန့်မှန်းရေး လုပ်ငန်းများ တိုးတက်စေရန်အတွက် JICA အကူအညီဖြင့် MT စက် ဂြိုဟ်တု မိုးလေဝသ တိမ်ပုံဖမ်းစက်ကို ၂၀၁၁ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၅ ရက်နေ့တွင် လည်းကောင်း Global Telecommunication System (GTS) ကို ၂၀၁၂ ခုနှစ် မတ်လတွင်လည်းကောင်း တပ်ဆင်ခဲ့ပါတယ်။

ဂြိုဟ်တုများမှ ပေးပို့သော အချက်အလက်များ (GTS) မှ ရရှိသော သတင်း အချက် အလက်များကို ကွန်ပျူတာ Software များအသုံးပြု၍ ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော် ပစ်ဖိတ်သမုဒ္ဒရာနှင့် အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာတို့တွင် ဖြစ်ပေါ်နိုင်သော မုန်တိုင်းများကို အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ ကြိုတင်သိရှိ ထောက်လှမ်းလျက် ရှိပါတယ်။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကာကွယ်ရေး မြစ်ရေကြီးမှု စောင့်ကြည့် လေ့လာရေး ရေလွှမ်းမိုးမှု ပြင်ဆင်မှုများရေးဆွဲနိုင်ရေး မိုးခေါင်ဖြစ်ထွန်းမှု စောင့်ကြည့်နိုင် ရေး မြစ်ကြောင်းပြောင်းလဲမှုနှင့် သစ်တောဖုံးလွှမ်းမှုဧရိယာများ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် သတ္တုတူးဖော်ရေး လုပ်ငန်းများတွင် အသုံးပြုနိုင်ရန်အတွက် ဂျပန်နိုင်ငံ Ministry of Economy Trade and Industry of Japan ၏ အစီအစဉ်ဖြင့် အသေးစား ကမ္ဘာမြေ လေ့လာရေးဂြိုဟ်တု လွှတ်တင်ရေးကို Marubeni Aerospace Cooperation နှင့် ပူးပေါင်း၍ ပထမအဆင့်အဖြစ် ဖြစ်နိုင်ချေ လေ့လာခြင်း အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲကို ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ဆက်လက်ဆွေးနွေး ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါတယ်။

ဂျပန်နိုင်ငံ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး Agency ဖြင့် ဆိုက်ကလုံး မုန်တိုင်းများ တိုက်ခတ်မှု ကြိုတင်ထောက်လှမ်းနိုင်ရန်အတွက် ဂျပန်ယန်း (၃၈၄၂)သန်း၊ အမေရိကန် ဒေါ်လာခန့်မှန်း(၃၈.၄၂)သန်း တန်ဖိုးရှိတဲ့ မိုးလေဝသ ရေဒါ(၃)လုံးနှင့် ဂျပန်ယန်း (၂၃၁)သန်း၊ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ခန့်မှန်း (၂.၃၁)သန်းတန်ဖိုးရှိ အလိုအလျောက် မိုးလေဝသတိုင်းတာရေးကိရိယာ (၃၀)တို့ အား ၂၀၁၃ ခုနှစ် ၂၀၁၇ ခုနှစ်အတွင်း တပ်ဆင်ဆောင်ရွက်သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ တပ်ဆင် မယ့် မြို့များကတော့ ရန်ကုန်၊ မန္တလေးနဲ့ ကျောက်ဖြူ ဖြစ်ပါတယ်။

မိုးလေဝသ ဆောင်ရွက်ပြီးစီးပါက မြန်မာနိုင်ငံကမ်းရိုးတန်း တစ်လျှောက် မုန်တိုင်းများ၏ တည်နေရာ၊ မုန်တိုင်း၏ အင်အား၊ ဦးတည်ရွေ့လျားရာ လမ်းကြောင်း၊ မုန်တိုင်းများ ကမ်းရိုးတန်း ဖြတ်ကျော်ပြီးနောက် ကုန်းတွင်း မုန်တိုင်းများ ဖြစ်ပေါ်နိုင်မှုတို့ကို ကြိုတင်ထောက်လှမ်းနိုင်ပြီး မုန်တိုင်း ပြု မြေပုံများ ထုတ်လွှင့်နိုင်ခြင်း၊ မုန်တိုင်းနဲ့ မုန်တိုင်း ဒီရေဝင်ရောက်မှု ကြိုတင်သိရှိနိုင်ခြင်း၊ ဆိုးရွား သော မိုးလေဝသအခြေအနေများ ခန့်မှန်းနိုင်ခြင်းအားဖြင့် မိုးလေဝသ ခန့်မှန်းချက်များကို ပိုမို ကောင်းမွန်လာမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အလိုအလျောက် မိုးလေဝသတိုင်းကိရိယာများ တပ်ဆင်ခြင်း အားဖြင့် တိုင်းဒေသကြီး ပြည်နယ်များရှိ မိုးလေဝသအခြေအနေများ အချိန်တစ်ပြေးညီ သိရှိနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

မိုးရေတွင် Acid ပါဝင်မှုကြောင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ယိုယွင်းပျက်စီးမှုများ ကာကွယ် နိုင်ရန်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံဟာ Acid Monitoring Network and EAST Asia အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအဖြစ် ပါဝင်လျက် ဂျပန်နိုင်ငံ၏ Acid ဖြစ်ထွန်းမှု စောင့်ကြည့်ဗဟိုဌာန၏ နည်းပညာအကူအညီအဖြစ် Acid အစို့ ဖြစ်ထွန်းမှု Wet Deposition နှင့် အခြောက်ခံ ဖြစ်ထွန်းမှု (Dry Deposition) တိုင်းတာရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ Time International Cooperation

Agency (TICA)၏ အစီအစဉ်ဖြင့် အထက် လေထုအခြေအနေ တိုင်းတာနိုင်သည့် Radio Soudner Equitment နှင့် မြေပြင် မိုးလေဝသတိုင်းတာရေးကိရိယာ အစုံ(၂၀)နှင့် အခြားဆက်စပ်ပစ္စည်းများကို မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒ ညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာနသို့ ပံ့ပိုးပေးခဲ့ပြီး ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ မေလ ၁ ရက်နေ့မှ စတင်၍ အထက် လေကြောင်းတိုင်းတာမှုကို ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါတယ်။

ထိုင်းနိုင်ငံ အခြေစိုက် အာရှနှင့်အာဖရိကဒေသတွင်း ဘက်စုံ သဘာဝ ဘေးကြိုတင် သတိပေးဌာန Regional Integrated Multi-Hazard Early Warning System for Asia And Africa ရိုင်းစ် နှင့် ပူးပေါင်း၍ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မုတ်သုံ ရာသီဥတုနှင့်ပတ်သက်ပြီး မုတ်သုံ forum ဆွေးနွေးပွဲများကို ၂၀၀၇ ခုနှစ်မှ စတင်ပြီး နှစ်စဉ်ကျင်းပနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ထို့အပြင်မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကမ်းရိုးတန်း ဒေသများ၌ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်သည့် ဆူနာမီ မုန်တိုင်း၊ ဒီရေစသော သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေးဆိုင်ရာ စီမံချက်ကို ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့နှင့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး ကွမ်းခြံကုန်းမြို့နယ် လက်ခုပ်ကုန်း ကျေးရွာများကို Pilot Area အဖြစ် ရွေးချယ်၍ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။

တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ မြေငလျင်ဗဟိုဌာနနှင့်ပူးပေါင်း၍ နေပြည်တော်တွင် ဘက်စုံသဘာဝဘေး ကြိုတင်သတိပေးဌာနတွင် အမျိုးသား မြေငလျင် သတင်းအချက်အလက် ဗဟိုဌာနကို ၂၀၀၈ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် ထူထောင်ခဲ့ပြီးဖြစ်ပါတယ်။ မြစ်ကြီးနားနှင့် နမ့်ဆန်မြို့တွင် လှိုင်းခွင်ကျယ် မြေငလျင်တိုင်းကိရိယာ တပ်ရှိထားသော စခန်းသစ်များ တည်ဆောက် ဖွင့်လှစ်ပြီး ဂြိုဟ်တုဆက်သွယ်ရေး နည်းပညာဖြင့် မြေငလျင်လှုပ်ရှားမှု မှတ်တမ်း အချက်အလက်များကို နေပြည်တော်ရှိ အမျိုးသားမြေငလျင်သတင်းအချက်အလက်ဗဟိုဌာနသို့ အချိန်နှင့် တစ်ပြေးညီ အလို အလျောက် ပေးပို့ခြင်း၊ မှတ်တမ်းများထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ထုတ်ပြန်ပေးခြင်းများ ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အဓိက သက်ရှင်ပြတ်ရွေ့ တစ်ခုဖြစ်တဲ့ စစ်ကိုင်း ပြတ်ရွေ့ရွေ့လျားနှုန်းကို သိရှိနိုင်ရန်အတွက် စင်ကာပူနိုင်ငံ Namyang နည်းပညာတက္ကသိုလ် မြေကမ္ဘာလေ့လာရေး နည်းပညာဌာန၏ အထောက်အပံ့ဖြင့် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ဂြိုဟ်တုတည်နေရာပြစနစ် Global Positioning System (GPS) စခန်း(၈)ခုကို ဂျိုးဖြူ၊ အင်းကလေး၊ ဝေါ၊ ချိုင်းရိပ်တောင်၊ စဉ့်ကူး၊ ရွှေဘို၊ ကနီနှင့် ဟားခါးမြို့များတွင် ၂၀၁၁ နှင့် ၂၀၁၂ ခုနှစ်တို့တွင် စတင်တပ်ဆင် အသုံးပြုခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများတွင် လှုပ်ရှားသော မြေငလျင် မှတ်တမ်းများ တိုင်းတာ ရရှိနိုင်ရန်အတွက် တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ တရုတ်မြေငလျင် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်း၍ ပူတာအို၊ ဟုမ္မလင်း၊ ကလေးမြို့၊ မကွေး၊ ပြည်၊ ရေး နှင့် လာရှိုးမြို့များတွင် မြေငလျင်တိုင်း စက်များတိုးချဲ့တပ်ဆင်ရန် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါတယ်။

ထို့အပြင် အမေရိကန် ဘူမိဗေဒတိုင်းတာရေး ဗဟိုဌာနနှင့် ပူးပေါင်း၍ တစ်ကမ္ဘာလုံး မြေငလျင် စခန်းများနှင့် ချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်သော မြေငလျင် တိုင်းတာရေးကိရိယာများကို ရန်ကုန်၊ မန္တလေး၊ ဟားခါး၊ ကျိုင်းတုံနှင့် ဟုမ္မလင်းမြို့များတွင် တိုးချဲ့တပ်ဆင်နိုင်ရန် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါတယ်။ ကျွန်တော်၏ တင်ပြချက်များကို စုစည်းပြီးတော့မှ အကျဉ်းချုပ်တင်ပြပါမယ်။ ဧရာဝတီ တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)မှအမျိုးသား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးခင်မောင်ရီ ၏

နိုင်ငံတော်အနေနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်ခြင်း အကျိုးသက်ရောက်မှုအပေါ် တုံ့ပြန် ဆောင်ရွက်ရေး အမျိုးသားအဆင့် ကော်မရှင် ကဲ့သို့သော ဝန်ကြီးဌာနပေါင်းစုံ၊ ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ NGO၊ INGO များ၊ ပညာရှင်များ စုံညီစွာပါဝင်နိုင်မည့် အမျိုးသားအဆင့် အဖွဲ့အစည်းကို ဖွဲ့စည်း တာဝန်ပေးခြင်း၊ ရန်ပုံငွေလျာထား သတ်မှတ်ခြင်း၊ နိုင်ငံတကာနှင့် ဆက်သွယ် ပေါင်းစပ်၍ သတင်းအချက်အလက်နှင့် နည်းပညာ ဖလှယ်ရယူခြင်းဖြင့် နှစ်ရှည် အမျိုးသားအဆင့်စီမံကိန်းတစ်ရပ် ဆောင်ရွက်သွားရန် နိုင်ငံတော်နှင့် ပြည်သူ့ အကျိုးမျှော်ကိုး၍ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်း အဆိုနှင့် ပတ်သက်၍ အမျိုးသားသဘာဝဘေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး ဗဟိုကော်မတီ၊ အမျိုးသား သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး စီမံခန့်ခွဲရေးလုပ်ငန်း ကော်မတီနှင့် ဆပ်ကော်မတီ (၁၀)ခု အား ဖွဲ့စည်းထားရှိပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်သဘာဝဘေး အန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့အား ခရိုင်၊ မြို့နယ်၊ ရပ်ကွက်နှင့် ကျေးရွာအဆင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့ များကိုလည်း ဖွဲ့စည်း ဆောင်ရွက်ပြီးဖြစ်ပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း သဘာဝဘေးနှင့် အခြားသော အရေးပေါ်ကိစ္စရပ် များအတွက် နိုင်ငံတော်အရန် ရန်ပုံငွေ (၁၀၀) ဘီလီယံကျပ်ကို ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စု၏ ဘဏ္ဍာငွေ အရသုံးဆိုင်ရာဥပဒေတွင် လျာထားပြထားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပတ်သက်၍ မိုးလေ ဝသနှင့်ဇလဗေဒညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာနက ခေတ်မီနည်းပညာ၊ စက်ကိရိယာများ ဖြင့်တိုင်းတာပြီး ကြိုတင် သတိပေးချက်များ ထုတ်ပြန်ခြင်း၊ ပြည်သူများ အချိန်နှင့် တစ်ပြေးညီ သိရှိနိုင်ရန် ရေဒီယို၊ ရုပ်မြင်သံကြားတို့မှ ထုတ်လွှင့်ပေးခြင်းများ ဆောင်ရွက်လျက် ရှိနေပါတယ်။ နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်း များဖြစ်သည့် အာဆီယံ သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီ နှင့် United Nation Frame Work Covention On Climate Change တွင် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ပါဝင်ဆောင်ရွက်လျက် ရှိခြင်း၊ အာဆီယံ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ လူသားချင်းစာနာ ကူညီပေး ညှိနှိုင်းမှု ဌာန ကုလသမဂ္ဂ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးအစီအစဉ် စသည့် NGO၊ INGO အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဆက်သွယ် ပေါင်းစပ်၍ သတင်းအချက်အလက်နှင့် နည်းပညာ ဖလှယ်ရယူခြင်းများ ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည့် အတွက် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ကြီး အဆိုပါတွင် ပါဝင်ရှိသော တိုက်တွန်းချက်များအပေါ် နိုင်ငံတော်အဆင့် စီမံဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်း တင်ပြလိုပါတယ်။

အရေးပေါ်အခြေအနေ စီမံခန့်ခွဲမှုဗဟို သဘာဝဘေးအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲမှု သင်တန်း ကျောင်းနှင့် ခရိုင်ဦးစီးမှူးရုံး (၇၂)ရုံး၊ မြို့နယ်ဦးစီးမှူးရုံး (၃၃၀)ရုံး အပါအဝင် ဝန်ထမ်း စုစုပေါင်း အင်အား (၆၉၃၇)ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းပုံထပ်မံ တိုးချဲ့ရေး စိစစ်ဆောင်ရွက်ပြီးဖြစ်ပါတယ်။ ပြည်ထောင်စု အစိုးရအဖွဲ့အစည်းအဝေးမှ အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းရန်သာလျှင်အပ်ပါတယ်။ နိုင်ငံတော် အနေဖြင့် ဒုတိယ သမ္မတ(၂)မှ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးဌာန(၁၉)ခုမှ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ၊ တိုင်းဒေသကြီးပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် အဖြစ် အမျိုးသားသဘာဝဘေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဗဟိုကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး လူမှုဝန်ထမ်းကယ်ဆယ်ရေး နှင့် ပြန်လည် နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးက ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက် သော အမျိုးသား သဘာဝဘေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်း ကော်မတီနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဒုတိယဝန်ကြီးများ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်သော ဆပ်ကော်မတီ(၁၀)ခုကိုလည်း ဖွဲ့စည်း ဆောင်ရွက်

ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုဆောင်ရွက်မှုများကြောင့် အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့မှု ဥပမာကို တင်ပြလို ပါတယ်။ အမျိုးသားသဘာဝဘေး စောင့်ရှောက်ရေး ဗဟိုကော်မတီ၏ လမ်းညွှန်မှုဖြင့် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်မှုကြောင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု လျော့ပါးရေးအတွက် ဆောင်ရွက်နိုင်မှု အနေဖြင့် ၂၀၁၃ ခုနှစ် မေလ ၁၀ ရက်မှ ၁၆ ရက်နေ့အတွင်း ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်တွင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည့် ဆိုက်ကလုံးမုန်တိုင်း မဟာဆင်ဖြစ်ပေါ်စဉ်အတွင်း မုန်တိုင်း သတိပေးချက် (၃၂)ကြိမ် ထုတ်ပြန်ပေး ခဲ့ပြီး အမျိုးသားသဘာဝ ဘေးကာကွယ် စောင့်ရှောက်ရေး ဗဟို ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ နှင့် အဖွဲ့ဝင်များ ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် အခြေပြု၍ သဘာဝပေး စီမံခန့်ခွဲရေး၊ မုန်တိုင်းအန္တရာယ် အတွင်း၌ရှိသောဒေသမှ ပြည်သူများ ဘေးကင်းရာသို့ ပြောင်းရွှေ့နိုင်ရေး၊ ကယ်ဆယ်ရေး လုပ်ငန်းများကို အနီးကပ်ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပြီး ထိရောက်သော ကြိုတင်သတိပေးစီမံခန့်ခွဲ ဆောင်ရွက်မှုစနစ်ဖြင့် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်ကို လျော့ချနိုင်ခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားစွာ တွေ့မြင်ရပါတယ်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သတင်းဌာနများ အနေနဲ့လည်း မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ဤမျှသော ပြင်ဆင်မှုဖြင့် ကောင်းမွန်စွာ မုန်တိုင်းအန္တရာယ်ကို ရှောင်လွှဲခဲ့မှုကို ချီးကျူးဂုဏ်ပြုကြောင်း ရေးသားခဲ့ကြပါတယ်။

ထို့အပြင် ယခင်နှစ်မိုးရာသီကာလအတွင်း ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များကို ကာကွယ်ရန် ပြန်လည်ထူထောင်ရန် ၂၀၁၃-၂၀၁၄ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် သဘာဝဘေးနှင့် အရေးပေါ် ကိစ္စရပ်များအတွက် ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်က ခွင့်ပြုပေးခဲ့သော ရန်ပုံငွေ(၁၀၀) ဘီလီယံကျပ်မှ ကျပ်သန်းပေါင်း (၁၃၇၅၃.၉၈၆)ကို အသုံးပြုခဲ့၍ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ အတွင်း မြစ်ရေတင်မှုများ၊ မြစ်ကမ်းပါးပြိုမှုများ မြစ်ရေတိုက်စားမှုများကို ကာကွယ်ခြင်း၊ ပြန်လည် တည်ဆောက်ခြင်း လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆) အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးခင်မောင်ရီ၏ အဆိုအတိုင်း နိုင်ငံတော် နှင့် ပြည်သူ့အကျိုးကိုမျှော်ကိုး၍ ပြည်ထောင်စုအစိုးရက ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှုများ၊ လက်ရှိဆောင်ရွက် နေမှုများ၊ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်မည့် အစီအစဉ်များကို တစိုက်မတ်မတ် အကောင်အထည်ဖော် လုပ်ဆောင်နေပါသဖြင့် အဆိုကိုမှတ်တမ်းတင်ထားပေးပါရန် လေးစားစွာ တင်ပြအပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။

အချိန်၊ ၁၂:၅၃။

ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ။ ။အဆိုရှင် ဦးခင်မောင်ရီ က မိမိရဲ့အဆိုကို ရုပ်သိမ်းလိုခြင်း ရှိ/မရှိ သဘောထားတင်ပြပါ။

အချိန်၊ ၁၂:၅၃။

ဦးခင်မောင်ရီ၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)။ ။ လေးစားအပ် ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌကြီး၊ ပြည်ထောင်စု အဖွဲ့အစည်းဝင် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများနှင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ဒုတိယဝန်ကြီး ရှင်းပြသွားတာကို ကျေးဇူးအများကြီး တင်ပါတယ်။ အားလည်းနာပါတယ်။ တော်တော်လည်း ကြာသွားပါတယ်။ ကျွန်တော်နဲ့က ညီအစ်ကိုလို ချစ်ခင်ရင်းနှီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်း ဖြစ်ကြပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒုတိယဝန်ကြီးရှင်းသွားတာကို ကျွန်တော် ခြုံကြည့်လိုက်ရင် (၁)ကတော့ ဗဟိုကော်မတီနဲ့ လုပ်ငန်းကော်မတီဖွဲ့ပြီးပြီ ဆိုတာ တင်ပြသွားပါတယ်။ လုပ်ငန်း(၃)ခုကို အကျယ်ရှင်းသွားပါတယ်။ မိုးဇလဌာနရဲ့လုပ်ငန်း၊ ငလျင် တိုင်းတာရေးလုပ်ငန်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးလုပ်ငန်းဆိုပြီးတော့ ရှင်းသွားတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အားလုံး

ဟာ ဘယ်မှာသွားပြီး Consertration ရှိလဲဆိုတော့ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲရေး၊ ကယ်ဆယ်ရေးအပေါ်မှာ သွားပြီးတော့ ရှင်းပြသွားတာ တွေ့ရပါတယ်။ အဓိကတော့ ဒီကော်မတီတွေ ရဲ့လုပ်ငန်း R (၃)လုံးလို့ ခေါ်ပါတယ်။ Rescue ကယ်ဆယ်ရေး၊ Revenue ကယ်ဆယ်ရေး ထောက်ပံ့ခြင်းနဲ့ Rehabilitation ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်း ဆိုပြီးတော့ လုပ်ငန်း(၃)ခု ရှိပါတယ်။

ကျွန်တော် တင်ပြတဲ့အဆိုဟာ အဲဒီထပ်ပိုပြီးတော့ ကျယ်ပြန့်တဲ့ Climate Change နဲ့ပတ်သက်ပြီး ဖြစ်လာနိုင်တဲ့ဟာတွေဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် အရမ်းကျယ်ပြန့်တဲ့ ဘာသာရပ် ဖြစ်ပါတယ်။ စောစောက ဒေါက်တာမြင့်ကြည်နဲ့ အဘဦးမျိုးမြင့် လည်း ရှင်းပြသွားပြီးဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ကတော့ နိုင်ငံတော် အကျိုးကိုမျှော်ကိုးပြီးတော့ အဆိုတင်တာဖြစ်တဲ့ အတွက်ကြောင့် ကျွန်တော့်ဘက်ကတော့ တာဝန်ကျေပါတယ်။ သို့သော် ဒါနဲ့ပတ်သက်လို့ ဆုံးဖြတ်ရန်ကတော့ ကျွန်တော့်ထက် ဆင်ခြင်တုံတရားပိုမိုကြီးမားသော လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များရဲ့ အဆုံးအဖြတ်ကိုပဲ ကျွန်တော်ခံယူမှာဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၂:၅၄။

ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ။ ။အဲဒီတော့ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၆)က ဦးခင်မောင်ရီ တင်သွင်းတဲ့ နိုင်ငံတော်အနေနှင့် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်ခြင်း၏ အကျိုး သက်ရောက်မှု အပေါ် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေး အမျိုးသားအဆင့်ကော်မရှင်ကဲ့သို့သော ဝန်ကြီးဌာန ပေါင်းစုံ ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ NGO/ INGO များ၊ ပညာရှင်များစုံညီစွာ ပါဝင်နိုင်မည့် အမျိုးသား အဆင့်အဖွဲ့အစည်းကို ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးအပ်ခြင်း၊ ရန်ပုံငွေသတ်မှတ် လျာထားခြင်း၊ နိုင်ငံတကာ နှင့် ဆက်သွယ်ပေါင်းစပ်၍ သတင်းအချက်အလက်နှင့် နည်း ပညာဖလှယ်ရယူခြင်း ဖြင့် နှစ်ရှည် အမျိုးသားစီမံကိန်းတစ်ရပ်ကို နိုင်ငံတော် နှင့် ပြည်သူ့အကျိုးမျှော်ကိုး၍ ချမှတ်ဆောင်ရွက် သွားရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်း အဆိုကို ဦးခင်မောင်ရီက လွှတ်တော်ရဲ့ အဆုံးအဖြတ်ကို ရယူလိုကြောင်းတင်ပြသွားတာကိုတွေ့ပါတယ်။

လွှတ်တော်၏ အဆုံးအဖြတ်ရယူရာတွင် အမျိုးသား လွှတ်တော် ဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေ ၁၇၊ နည်းဥပဒေခွဲ(တ)၊ နည်းဥပဒေခွဲငယ်(၁)အရ စက်ခလုတ် အသုံးပြု၍ လျှို့ဝှက်စွာ ဆန္ဒပြုတဲ့ နည်းလမ်းဖြင့် ဆောင်ရွက်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ယခု လွှတ်တော်ရဲ့ ဆန္ဒကို ရယူပါမယ်။ ဆန္ဒမဲပေးကြဖို့ အသင့်ရှိစေလိုပါတယ်။ ဆန္ဒမဲပေးနိုင်ကြပါပြီ။

ထောက်ခံဆန္ဒမဲပေါင်း (၄၈)၊ ကန့်ကွက်ဆန္ဒမဲပေါင်း (၉၁)၊ ကြားနေဆန္ဒမဲပေါင်း(၁၆) ဖြစ်တဲ့ အတွက် ကန့်ကွက်ဆန္ဒမဲပေါင်းများတဲ့အတွက် ဦးခင်မောင်ရီ ရဲ့ အဆိုကို အတည်မဖြစ်ကြောင်း ကြေညာအပ်ပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ။ ။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ အစီအစဉ် တစ်ခုတော့ ကျန်ပါတယ်။ ဒါလေးကို ဆက်သွားချင်ပါတယ်။ သဘောတူ/မတူလေး ဆန္ဒခံယူပါတယ်။

[သဘောတူပါတယ်]

ဗိုလ်မှူးချုပ်ခင်မောင်အေး၊ တပ်မတော်သားကိုယ်စားလှယ် (အဖွဲ့ဝင်၊ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် ဥပဒေရေးရာ ကော်မရှင်)၏ ပင်လယ်ရေကြောင်းဆိုင်ရာ အမှုစီရင်ပိုင်ခွင့်(Admiralty or Maritime Jurisdiction) အာဏာအပ်နှင်းနိုင်ရန် ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေး ဥပဒေကို လိုအပ်သလို ပြင်ဆင်နိုင်ရေးအတွက် ပြည်ထောင်စုတရား လွှတ်တော်ချုပ်အား တိုက်တွန်းကြောင်း အဆိုကို လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်က ဆွေးနွေးခြင်း၊ ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်က ပြန်လည်ဖြေရှင်းဆွေးနွေးခြင်းနှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော်၏ အဆုံးအဖြတ် ရယူခြင်း

အချိန်၊ ၁၂:၅၇။

ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဗိုလ်မှူးချုပ်ခင်မောင်အေး၊ အဖွဲ့ဝင်၊ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် ဥပဒေရေးရာကော်မရှင် ၏ ပင်လယ်ရေကြောင်းဆိုင်ရာ အမှုစီရင် ပိုင်ခွင့် (Admiralty or Maritime Jurisdiction) အာဏာအပ်နှင်း နိုင်ရန် ပြည်ထောင်စုတရား စီရင်ရေးဥပဒေကို လိုအပ်သလို ပြင်ဆင်နိုင်ရေးအတွက် ပြည်ထောင်စုတရား လွှတ်တော်ချုပ်အား တိုက်တွန်းကြောင်းအဆိုကို လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်က ဆွေးနွေးခြင်း အစီအစဉ်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါနဲ့ ပတ်သက်လို့ စစ်ကိုင်းတိုင်း ဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၇)မှ ဦးတင်မြ က ဆွေးနွေးဖို့ အမည်စာရင်း တင်သွင်းထားပါတယ်။ ဦးတင်မြ ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန်၊ ၁၂:၅၇။

ဦးတင်မြ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၇)။ ။လေးစားအပ်တဲ့ အမျိုးသား လွှတ်တော် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တော်များ၊ တက်ရောက်လာတဲ့ ပြည်ထောင်စု တရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးနှင့် ဧည့်သည်တော်များ အားလုံး မင်္ဂလာပါလို့ ရှေးဦးဂါရဝပြု နှုတ်ခွန်းဆက်သ အပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး၊ မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၇) အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးတင်မြ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ဗိုလ်မှူးချုပ်ခင်မောင်အေး တပ်မတော်သား အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် တင်သွင်းခဲ့တဲ့အဆိုနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့မှ ထောက်ခံတင်ပြ ဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုဆွေးနွေးတဲ့ အခါမှာ နိုင်ငံတကာမှာ ကမ်းရိုးတန်း တစ်စိတ်တစ်ဒေသပါဝင်တဲ့ နိုင်ငံတစ်ခုရဲ့ အမြင့်ဆုံး ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော် တရားရုံးချုပ်ရဲ့ စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာကို ချီးမြှင့်အပ်နှင်းလိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ အကြံပြု တင်ပြ ဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

(၁) နိုင်ငံရဲ့ တည်ရှိမှုကို ကြည့်မယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံဟာ ကုန်းတွင်းပိတ်နိုင်ငံ မဟုတ်ပါဘူး။ ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းနဲ့ တစ်စိတ်တစ်ဒေသ ဆက်စပ်နေတဲ့ နိုင်ငံဖြစ်ပါတယ်။ အလားတူပဲ ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းနဲ့ ဆက်စပ်နေတဲ့ တစ်စိတ် တစ်ဒေသ ဆက်စပ်နေတဲ့ နိုင်ငံဖြစ်တဲ့အတွက် လက်ရှိနိုင်ငံရဲ့ ဆက်ဆံရေးမှာလည်းပဲ စီးပွားရေးအရ ကျွန်တော်တို့က ရေကြောင်းနဲ့ ကုန်သွယ်စီးပွား ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်တဲ့ ကိစ္စရပ်တွေ ရှိလာခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီလို ရှိလာခဲ့တဲ့ အခါမှာ နိုင်ငံတကာရဲ့ စီးပွားရေး ဆိုင်ရာ ရေယာဉ်တွေဟာလည်းပဲ ဆိုက်ကပ် ဆက်သွယ် ပတ်သက်လာကြမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဒီလိုရေယာဉ်တွေ ဆက်သွယ်ပတ်သက် ဆက်စပ်လာတဲ့ အခါမှာ သက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံတိုင်းဟာ ရေယာဉ်တွေနဲ့ ပတ်သက် ပြီးတော့မှ သက်ဆိုင်ရာ မိမိ မိခင်နိုင်ငံရဲ့ နယ်မြေမှာ မှတ်ပုံတင်ရပါတယ်။ သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံမှာ မှတ်ပုံတင်သလိုပဲ သင်္ဘောမှာလည်းပဲ သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံရဲ့ အလံကို လွှင့်ထူ

ရပါတယ်။ အဲဒီအခါမှာ အဲဒီ ရေယာဉ်ဟာ သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံရဲ့ နယ်မြေ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ် သက်ဝင်သွားပါတယ်။

အဲဒီလို သက်ဝင်တဲ့ သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံရဲ့ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်တဲ့ ရေယာဉ်တွေဟာ မိမိတို့ ကမ်းရိုးတန်းနိုင်ငံ မြန်မာနိုင်ငံကိုလည်းပဲ ဈေးကွက်စီးပွားရေး စနစ်အရ ဝင်/ထွက် သွားလာကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဒီလိုဝင်/ထွက်သွား လာတဲ့အခါမှာ ကျွန်တော်တို့က ဒီရေယာဉ်တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့မှ ကုန်သွယ်မှု ဆောင်ရွက်တဲ့ အခါမှာ (SUIT IN REM) ဆိုတဲ့ ငွေကြေးနဲ့ ပစ္စည်းနစ်နာဆုံးရှုံးမှုရဲ့ လျော်ကြေး၊ နစ်နာကြေးတွေကို တောင်းဆို တရားစွဲ ဆောင်ရွက်နိုင်တဲ့ ကိစ္စတွေ ပေါ်ပေါက်လာ တတ်ပါတယ်။ အဲဒါနဲ့ ပတ်သက်လို့ ပေါ်ပေါက်လာနိုင်တဲ့ ကျွန်တော်တို့ ငွေကြေးနဲ့ နစ်နာဆုံးရှုံးမှုတွေရဲ့ SUIT IN REM ဆိုတဲ့ Servial Nature တရားမမှု အမျိုးအစားများကို ဒုတိယ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား၊ ဥပမာအားဖြင့် ကျွန်တော်တင်ပြလိုပါတယ်။ ဥပမာ (၁) သင်္ဘောချင်းတိုက်မိပြီးတော့မှ ပျက်စီး ဆုံးရှုံးသွားတဲ့အတွက် လျော်ကြေး၊ နစ်နာကြေးတွေကို တောင်းဆိုမှု ရှိလာတတ်ပါတယ်။ (Suit For Damage by Collision) ပါ။ (၂)က သင်္ဘောကို ဆွဲခ ရလို့မှု၊ (Suit For Towage) ဒီလိုမျိုးတွေလည်း ရှိလာတတ်ပါတယ်။ (၃) သင်္ဘော ရေကြောင်းပြုကိစ္စနဲ့ ရေကြောင်းပြခ အငြင်းပွားမှု၊ ကျွန်တော်တို့ Suit For Pilotage Fees ဒီလိုမျိုးလည်း ရှိလာတတ်ပါတယ်။ (၄) သင်္ဘောသားနဲ့ သင်္ဘောကို ဆယ်ယူကယ်တင်ပေးရတဲ့အတွက် ရပိုင်ခွင့်နဲ့ ဆယ်ယူခများအတွက်လည်းပဲ ရှိလာတတ် ပါတယ်။ (Suit For Salvage)၊ (၅) ပင်လယ်ပြင်မှာ စွန့်ပစ်ထားတဲ့ သင်္ဘောပျက်နဲ့ မျောပါနေတဲ့ ကုန်ပစ္စည်းတွေအတွက် ရပိုင်ခွင့်နဲ့ အခွင့်အရေးများ အငြင်းပွားမှုလည်း ဖြစ်လာတတ်ပါတယ်။ (Suit For Driots Of Admiralty)။ (၆)က သင်္ဘောနဲ့ ကုန်စည်များ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်နဲ့ ပတ်သက်လို့လည်းပဲ အငြင်းပွားမှု ရှိလာတတ်ပါတယ်။ (၇)က သင်္ဘောအပေါင်အငြင်းပွားမှု (Suit For Mortgages)။ နောက် (၈)က သင်္ဘောနဲ့ ကုန်စည်တွေကို အပေါင်ထားမယ်၊ အဲဒီ ခံဝန်ချုပ်ကို ဖောက်ဖျက်တဲ့အမှု ဖြစ်လာတတ် ပါတယ်။ (Suit For Bottomry Bond) ပါ။ ဆိုတော့ ဒီဟာတွေဟာ Servial Nature အရ ရှိလာမယ့်အခါမှာ ကမ်းရိုးတန်းနိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံအနေနဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အမြင့်ဆုံး တရားလွှတ်တော်ချုပ် မှာ ဒီရဲ့ စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာတွေကို အပ်နှင်းထားဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ ဒါကျွန်တော်တို့ လွှတ်တော်ဥပဒေပြု အဖွဲ့ရဲ့ တာဝန်တစ်ရပ်ဆိုရင်လည်း မမှားတဲ့ ကိစ္စတစ်ရပ် ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဒါတွေကို ကျွန်တော်တို့က ပြန်ကြည့်တဲ့အခါမှာ အစဉ်တစ်စိုက်၊ ကာလ အလိုက် အပ်နှင်းထားခဲ့တဲ့ မှတ်တမ်းတွေ ရှိပါတယ်။

ဥပမာ အစောဆုံးကိုဆိုရင် ၁၈၄၀ ပြည့်နှစ်က ကိုလိုနီ ပင်လယ် ရေကြောင်းဆိုင်ရာ တရားရုံးများ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၆၊ ၇၊ ၈ အရ အောက်မြန်မာနိုင်ငံ တရားရုံးချုပ်ကို အာဏာအပ်နှင်းခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ နောက် ၁၈၆၁ ခုနှစ်မှာ ဆိုရင်လည်းပဲ ကျွန်တော်တို့က ကိုလိုနီ ပင်လယ်ရေကြောင်းဆိုင်ရာ တရားရုံး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅ နဲ့ ၃၅ အရ၊ အောက်မြန်မာနိုင်ငံ တရားရုံးချုပ်ကို အပ်နှင်းထားခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ နောက် အလားတူပဲ ၁၈၉၀ ပြည့်နှစ်မှာလည်းပဲ ကိုလိုနီပင်လယ်ရေကြောင်းဆိုင်ရာ တရားရုံးများ အက်ဥပဒေအရ ပြုလုပ်တဲ့ နည်းဥပဒေနဲ့ အမိန့်တွေအရ အောက်မြန်မာနိုင်ငံ တရားရုံးချုပ်ကိုပဲ ဒီစီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာကို အပ်နှင်းပေးခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။

နောက် လွတ်လပ်ရေးမရခင် ၁၉၂၂ ခုနှစ်မှာ ရန်ကုန်မြို့၊ တရားလွတ်တော်ကို တည်ထောင်ဖွဲ့စည်းခဲ့တဲ့ ပဉ္စမမြောက် ဂျော့ဘုရင်ရဲ့ ၁၁-၁၁-၁၉၂၂ ခုနှစ် စာချွန်လွှာမှာလည်းပဲ အပိုဒ် (၃၀)၊ (၃၁)အရ ကျွန်တော်တို့က ရန်ကုန်မြို့ ရှိ တရားလွတ်တော်ကို စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ အပ်နှင်းခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုပဲ လွတ်လပ်ရေးရပြီးတော့လည်းပဲ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေနဲ့ ၁၉၄၈ ခုနှစ် ပြည်ထောင်စုတရားစီရင်ရေးဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၉ အရ ဖွဲ့စည်းခဲ့တဲ့ ကျွန်တော်တို့ တရားလွတ်တော်ကိုပဲ ဒီစီရင်ခွင့်အာဏာ အပ်နှင်းခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ နောက် ကျွန်တော်တို့ ၁၉၇၄ ခုနှစ်ကနေပြီးတော့မှ ၁၉၈၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလအထိ ဒီကာလမှာလည်းပဲ တစ်နည်းအားဖြင့် နိုင်ငံတော်ကောင်စီလက်ထက်မှာ ကျွန်တော်တို့ ပြည်သူ့တရားသူကြီးအဖွဲ့ဥပဒေ ပ.တ.ဖ ပုဒ်မ ၁၆၊ ပုဒ်မခွဲ (က)အရ ပြည်သူ့ တရားသူကြီး အဖွဲ့ကို ဒီ စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ အပ်နှင်းခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။

နောင် ဒီလိုပဲ န.ဝ.တနဲ့ န.ယ.က လက်ထက်မှာလည်းပဲ ၁၉၈၈ ခုနှစ် တရားစီရင်ရေးဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၊ ပုဒ်မခွဲ(ဈ)အရ တရားရုံးချုပ်ကို အပ်နှင်းခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ နောက် န.ယ.က လက်ထက်မှာပဲ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ် တရားစီရင်ရေး ဥပဒေမှာ ကျွန်တော်တို့ က ပုဒ်မ ၅၊ ပုဒ်မခွဲ(ဈ)အရ တရားရုံးချုပ်ကိုပဲ ဒီ စီရင်ခွင့် အာဏာကို အပ်နှင်းခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။

သို့သော်လည်းပဲ လက်ရှိ ကျွန်တော်တို့ အစိုးရသစ်တာဝန်ယူလာတဲ့ အခါမှာ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်၊ ပြည်ထောင်စုတရားစီရင်ရေး ဥပဒေအရ ကြည့်မယ်ဆိုရင် တော့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဥပဒေပုဒ်မ ၁၁၊ ပုဒ်မခွဲ(ဃ)မှာ အပ်နှင်းထားပြီးသား ဖြစ်တာပဲလို့ သာမန်အားဖြင့် မှတ်ယူစရာအကြောင်း ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ပုဒ်မ ၁၁၊ ပုဒ်မခွဲ(ဃ)မှာ ပင်လယ်ဓားပြမှုများ၊ နိုင်ငံတကာပင်လယ်ပြင် သို့မဟုတ် ကောင်းကင်ယံ၌ ကျူးလွန်သောပြစ်မှုများ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေကို ဖောက်ဖျက်၍ မြေပြင် သို့မဟုတ် နိုင်ငံတကာပင်လယ်ပြင် သို့မဟုတ် ကောင်းကင်ယံ၌ ကျူးလွန်သော ပြစ်မှုများ ဆိုပြီးတော့မှ အဲဒီလို ပြဋ္ဌာန်းအပ်နှင်းထားပါတယ်။ ဒီမှာ သေချာဖတ်မယ်ဆိုရင် ပြစ်မှုများဆိုတဲ့၊ ပြစ်မှုဆိုတဲ့ ဖော်ပြချက် အတိအကျတွေ့ရပါတယ်။ ဆိုလိုတာကတော့ ဒါဟာပင်လယ်ပြင်အမှုနဲ့ ပတ်သက်လို့ ပြစ်မှုကိုသာ အပ်နှင်းခံရခြင်းနဲ့ စီရင်ပိုင်ခွင့် ရရှိထားခြင်း သဘော သွားသက်ရောက် နေပါတယ်။ ဒါကို ကျွန်တော်တို့ ဥပဒေနဲ့ ပြန်စိစစ်မယ်ဆိုရင် အစောပိုင်းကလို ကာလအလိုက်မှာ အပ်နှင်းထားခဲ့ တာတွေ ရှိခဲ့သလို ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေမှာလည်း ကျွန်တော်တို့က ဇယား (၁)မှာ ပြည်ထောင်စု ဥပဒေပြုစာရင်းမှာ အမှတ်စဉ်(၁၁)ရဲ့ တရားစီရင်ရေးကဏ္ဍ မှာ(ည)မှာဆိုရင် ပင်လယ်ရေကြောင်း စီရင်ပိုင်ခွင့်ဆိုတဲ့ ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့်ကို ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေမှာ တရားဝင် ပေးထားခဲ့ပါတယ်။ (ဋ)မှာကတော့ ခုနကပြော သလို ပင်လယ်ဓားပြမှုများ၊ နိုင်ငံတကာ ပင်လယ်ပြင် သို့မဟုတ် ကောင်းကင်ယံ၌ ကျူးလွန်သော ပြစ်မှုများ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေကို ဖောက်ဖျက်၍ မြေပြင် သို့မဟုတ် နိုင်ငံတကာပင်လယ်ပြင် သို့မဟုတ် ကောင်းကင်ယံ၌ ကျူးလွန်သော ပြစ်မှုများ ဆိုပြီးတော့မှ ဒီလို ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ဇယား(၁)ရဲ့ ပြည်ထောင်စု ဥပဒေပြုစာရင်းမှာ (၁၁)တရားစီရင်ရေးကဏ္ဍရဲ့ (ည)နဲ့ (ဋ)မှာ အပ်နှင်းထားတာ ကို (ဋ)ကိုသာလျှင် ကျွန်တော်တို့က ၂၀၁၀ ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေးဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁၊ (ဃ)အရ လက်ခံရယူအပ်နှင်းခံထားရတဲ့ သဘော စိစစ်တွေ့ရှိရပါတယ်။

တကယ်ကတော့ ကျွန်တော်တို့က ပင်လယ်ရေကြောင်းဆိုင်ရာအမှု စီရင်ပိုင်ခွင့်နဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့မှ တရားမမှုနဲ့ ပတ်သက်လို့ အပ်နှင်းခြင်း၊ လက်ခံ ရရှိထားခြင်း မရှိတဲ့သဘော သွားတွေ့ရပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ကမ်းရိုးတန်းတစ်စိတ် တစ်ဒေသ နိုင်ငံဖြစ်တဲ့ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံဟာ နိုင်ငံတကာအလယ်မှာ ဈေးကွက် စီးပွားရေးစနစ် တံခါးဖွင့်စီးပွားရေးစနစ်ကို ကျင့်သုံးနေတဲ့ အခါမှာ နိုင်ငံတကာရဲ့ ရေယာဉ်များ ကုန်သွယ်သွားလာမယ့်အခါမှာ အစောပိုင်းတင်ပြခဲ့တဲ့ ဥပမာပြ (စု တင် ဝင်) အမျိုးအစားမျိုးဖြစ်တဲ့ တရားမမှုမျိုးတွေနဲ့ ပတ်သက်၍ ကျွန်တော် တို့ရဲ့ နိုင်ငံတရားစီရင်ရေး အမြင့်ဆုံးအာဏာကို ရယူထားတဲ့ ပြည်ထောင်စုတရား လွှတ်တော်ချုပ်မှာ စီရင်ပိုင်ခွင့် မရှိသလို ဖြစ်ရပါတယ်။ အဲဒီအခါကျတော့ နိုင်ငံတကာ အလယ်မှာ ကျွန်တော်တို့ အရှင်းဆုံးပြောရင် မျက်နှာငယ် ရတဲ့ သဘောရှိပါတယ်။

ဒါကြောင့်မို့လို့ တင်ပြခဲ့တဲ့ အထောက်အထား၊ အခြေအနေများအရ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အာဏာကြီး(၃)ရပ်ကို ကျင့်သုံးတဲ့ နိုင်ငံတော်ရဲ့ အမြင့်ဆုံး တရား စီရင်ရေးအာဏာကို ရယူထားတဲ့ ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်ကို ပင်လယ်ရေကြောင်းဆိုင်ရာစီရင်ပိုင်ခွင့် တစ်နည်းအားဖြင့် ပင်လယ်ရေကြောင်းဆိုင်ရာ တရားမမှုများနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ မှုခင်းများကို မူလ အမှုစီရင်ပိုင်ခွင့်အဖြစ် ကျွန်တော်တို့ ပြည်ထောင်စု တရားလွှတ်တော်ချုပ်ကို ဂုဏ်သိက္ခာချီးမြှင့်တဲ့ အနေနဲ့ ကျွန်တော်တို့ အပ်နှင်းသင့်ကြောင်း ဗိုလ်မှူးချုပ်ခင်မောင်အေး၊ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ရဲ့ အဆိုပြု တင်ပြချက်ကို အလေးအနက်ထောက်ခံရင်း နိဂုံးချုပ်အပ်ပါတယ်။ အားလုံး ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၃း၁၀။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အဆိုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်၊ တရားသူကြီးက ပြန်လည်ဆွေးနွေးရန် ရှိပါက ဆွေးနွေးဖို့ ဖြစ်ပါ တယ်။

အချိန်၊ ၁၃း၁၀။

ဦးစိုးညွန့် (တရားသူကြီး၊ ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်)။ ။ လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် အမျိုးသား လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များအားလုံး မင်္ဂလာအပေါင်းနဲ့ ပြည့်စုံပါစေလို့ နှုတ်ခွန်းဆက်သအပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ပြည်ထောင်စု တရား လွှတ်တော်ချုပ်၊ တရားသူကြီး ဦးစိုးညွန့် ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် ဥပဒေရေးရာကော်မရှင် အဖွဲ့ဝင် ဗိုလ်မှူးချုပ် ခင်မောင်အေး ၏ ပင်လယ် ရေကြောင်းဆိုင်ရာ အမှုစီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ အပ်နှင်းရန် ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေးဥပဒေကို လိုအပ်သလို ပြင်ဆင်နိုင်ရေးအတွက် ပြည်ထောင်စု တရားလွှတ်တော်ချုပ်အား တိုက်တွန်းကြောင်း အဆိုနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး ရှင်းလင်းတင်ပြ မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်ရဲ့ တရားစီရင်ရေး သမိုင်းကြောင်းမှာ ပင်လယ်ရေကြောင်း ဆိုင်ရာ စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာကို အမြင့်ဆုံး တရားစီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာရှိတဲ့ တရားလွှတ်တော် သို့မဟုတ် တရားလွှတ်တော်၊ တရားရုံးချုပ် အာဏာ အပ်နှင်းခဲ့တာကို တွေ့ရပါတယ်။ သို့သော်လည်း တည်ဆဲ ပြည်ထောင်စုတရား စီရင်ရေးဥပဒေမှာတော့ ပင်လယ်ရေကြောင်းဆိုင်ရာစီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာကို အပ်နှင်းထားခြင်း မရှိတဲ့အတွက် အပ်နှင်းရန် လိုအပ်တာ အမှန်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ပြည်ထောင်စု

တရားလွတ်တော်ချုပ်ကလည်း စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာအပ်နှင်းဖို့ အတွက် မူလကတည်းက ပြည်ထောင်စုတရားစီရင်ရေးဥပဒေကို ပြင်ဆင်ဖို့အတွက် ဆောင်ရွက်နေတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် အခု စစ်ကိုင်းတိုင်းမဲဆန္ဒနယ် အမျိုးသားလွတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ကြီး ဦးတင်မြ က ပြည်ထောင်စုတရား လွတ်တော်ချုပ်ကို ဂုဏ်သိက္ခာချီးမြှင့်အပ်နှင်းရန် လိုတဲ့အတွက် တင်ပြချက် အပေါ် မှာ ကျေးဇူးအထူးတင်ပါကြောင်း ပဏာမ ရှေးဦးစွာ ပြောကြားလိုပါတယ်။

သို့သော်လည်းပဲ တင်ပြရန် တစ်ချက်ရှိပါတယ်။ အဲဒါကတော့ ပင်လယ် ရေကြောင်းဆိုင်ရာ စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာကို အပ်နှင်းတဲ့အခါမှာ ပြည်ထောင်စု တရားလွတ်တော်ချုပ်ကို အပ်နှင်းမယ့်အစား တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် တရားလွတ်တော်များကို အပ်နှင်းသင့်ကြောင်း၊ ဒီလိုအမှုများကို စီရင်ခဲ့တဲ့ အတွေ့ အကြုံများ အပေါ်မှာ အခြေပြုပြီးတော့ တင်ပြခွင့်ပြုပါရန် လေးစားစွာ ခွင့်တောင်း အပ်ပါတယ်။

ပင်လယ်ရေကြောင်းဆိုင်ရာ အမှုများမှာ တစ်နိုင်ငံမှ တစ်နိုင်ငံသို့ သင်္ဘောနဲ့ ကုန်ပစ္စည်း များကို သယ်ယူပို့ဆောင်ကြရာမှာ အငြင်းပွားတဲ့ အမှုတွေ အများဆုံးဖြစ်ပါတယ်။ ခုန ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီး တင်ပြသွားတဲ့ အတိုင်းပဲ သင်္ဘောချင်း တိုက်မိရာမှ အငြင်းပွားမှုတွေလည်း ရှိတတ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ အထူးသဖြင့်ကတော့ တခြားတစ်နိုင်ငံမှ ပုဂ္ဂိုလ်များနဲ့ ဖြစ်ပွားတဲ့ နိုင်ငံတကာ အငြင်းပွားမှုများ ဖြစ်တာများပါတယ်။ ဒါကြောင့် ပင်လယ်ရေကြောင်းဆိုင်ရာ စီရင် ပိုင်ခွင့်အာဏာ ရရှိထားတဲ့ တရားရုံးများက ပင်လယ်ရေကြောင်းဆိုင်ရာ အမှုများကို စီရင်တဲ့နေရာမှာ တစ်ဖက်အမှုသည် ပိုင်ဆိုင်တဲ့ သင်္ဘောတွေ၊ အငြင်းပွားနေကြတဲ့ ကုန်ပစ္စည်းများကို တင်ဆောင်လာတဲ့ သင်္ဘောတွေ၊ မြန်မာနိုင်ငံဆိပ်ကမ်းများကို ဝင်ရောက်ဆိုက်ကပ်လာတဲ့အခါမှာ အဲဒီသင်္ဘောတွေကို စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံ ရေကြောင်းပိုင်နက် အတွင်းကနေပြီးတော့ ထွက်ခွာသွားခြင်း မရှိခင်လေးမှာ ထွက်ခွာ သွားခြင်းမရှိအောင် သင်္ဘောကို ဝရမ်းဖမ်းဆီးဖို့အတွက် ရှေးဦးစွာ အမှုသည်များက လျှောက်ထားလေ့ရှိကြပါတယ်။

အဲဒီလို လျှောက်ထားတဲ့အခါမှာ တရားရုံးကစိစစ်ပြီးတော့ လိုအပ် တယ်ဆိုလို့ရှိရင် တရားရုံးအရာရှိကချက်ချင်းပဲ သင်္ဘောပေါ်တက်ပြီးတော့ တားဆီး မိန့်ထုတ်ပြန်ရခြင်း၊ သင်္ဘောကို ချက်ချင်း ဝရမ်းဖမ်းဆီးရခြင်း၊ သင်္ဘောပေါ်မှ ကုန်ပစ္စည်းများကို ဆိပ်ကမ်းမှ ချစေခြင်းစတဲ့ အမိန့်တွေများကို ချမှတ်ရပါတယ်။ မိမိ နိုင်ငံရေကြောင်းပိုင်နက်မှ ဒီလိုသင်္ဘောများထွက်ခွာသွားခြင်း မပြုမီ ဒီအမိန့်တွေကို အချိန်နဲ့ တစ်ပြေးညီ အတည်ပြုဆောင်ရွက်ရပါတယ်။ ဒီလိုဆောင်ရွက်နိုင်မှ လည်း အမှုကို လျင်မြန်စွာ စစ်ဆေးပြီးပြတ်နိုင်မှာ၊ အမှုပြီးပြတ်သွားတဲ့ အခါကျတော့လည်း တရားရုံးရဲ့ ဒီဂရီကို ထိရောက်စွာ အတည်ပြုနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ အဲဒီလို ဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ဆိုလျှင် အငြင်းပွားမှုနဲ့ဆိုင်တဲ့ သင်္ဘောများ ဆိုက်ကပ်ထားရာ ပင်လယ်ဆိပ်ကမ်းမှာရှိတဲ့ တရားလွတ်တော်များ ကသာလျှင် လျင်လျင်မြန်မြန်နဲ့ ဆောင်ရွက်နိုင်ကြမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ယခင်ကတော့ တရားရုံးချုပ် တည်ရှိရာ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး ပိုင်နက်အတွင်းမှာရှိတဲ့ ပင်လယ်ဆိပ်ကမ်းမှာ သင်္ဘောများကို ဖမ်းဆီးရတာ ဖြစ်တဲ့အတွက် တရားရုံးချုပ်အနေနဲ့ စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာကို ကျင့်သုံးရာမှာ အခက်အခဲ ပြဿနာ တစ်စုံတရာ မရှိခဲ့ပါဘူး။ သို့သော်လည်းပဲ အခုအခါမှာတော့ ပြည်ထောင်စု တရားလွတ်တော်ချုပ်ဟာ နိုင်ငံတကာက သင်္ဘောများဆိုက်ကပ်ရာ ပင်လယ်ပြင်နဲ့ ဝေးကွာတဲ့နေရာမှာ

တည်ရှိနေတဲ့အတွက် ပင်လယ် ရေကြောင်းဆိုင်ရာ အမှုများကိုထိရောက်စွာ စီရင်ဖို့ အခက်အခဲတွေ ရှိလာပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ခုနကတင်ပြခဲ့တဲ့ လတ်တလောဆောင်ရွက်ရမယ့် သင်္ဘောများကို ဖမ်းဝရမ်းထုတ်ဖို့အတွက် ဆောင်ရွက်တဲ့ နေရာမှာ အင်မတန်မှပဲ အချိန်မီဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ အခက်အခဲ ရှိပါတယ်။ အချိန်နဲ့ တစ်ပြေးညီဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့လည်း မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ ဒီလိုမဆောင်ရွက်ဘူးဆိုရင် တရားရုံးရဲ့ ဒီဂရီကို ထိရောက်စွာ အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်မှာ မဟုတ်တဲ့အတွက် အမှုသည်များသာ နစ်နာကြဖို့ ရှိပါတယ်။ အထူးသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံက အမှုသည်များ နစ်နာစေမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် နိုင်ငံတကာက သင်္ဘောများ ဝင်ထွက်သွားလာနေတဲ့ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဆိပ်ကမ်းများ တည်ရှိရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် တရားလွှတ်တော်များကို ပင်လယ် ရေကြောင်းဆိုင်ရာ စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာအပ်နှင်း မယ်ဆိုရင်တော့ ဒီလိုပြဿနာမျိုးကို တရား လွှတ်တော်များ က အဆင်ပြေချောမွေ့စွာ စီရင်နိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့လည်း ပြည်ထောင်စု တရားလွှတ်တော်ချုပ် တည်ရှိရာ ပထဝီဝင် အနေအထားအရ ပင်လယ်ရေကြောင်းဆိုင်ရာ စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာကို ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်ကို အပ်နှင်းမယ့်အစား အခြားနိုင်ငံများမှာကဲ့သို့ (High Code)လို့ ခေါ်တဲ့ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်များကို အပ်နှင်း နိုင်ပါရန် တင်ပြချက်နဲ့ အဆိုကို ထောက်ခံပါကြောင်း ရှင်းလင်း တင်ပြအပ်ပါတယ်။

ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အဆိုရှင် ဗိုလ်မှူးချုပ်ခင်မောင်အေး သဘောထား တင်ပြပါ။

အချိန်၊ ၁၃:၁၃။

ဗိုလ်မှူးချုပ်ခင်မောင်အေး(အဖွဲ့ဝင်၊ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် ဥပဒေရေးရာကော်မရှင်)။ ။

ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ကျွန်တော်တို့ ဒီနိုင်ငံတကာမှာလည်း ကျင့်သုံးတာတော့ အမြင့်ဆုံး တရားရုံးချုပ် ပေါ့။ နောက် ကျွန်တော်တို့ အဆို တင်သွင်းတုန်းကလည်း ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာ ခုန လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ကြီး ဦးတင်မြ တင်ပြသလို အမြင့်ဆုံးမှာပဲ တရားရုံးမှာပဲ ကျင့်သုံးကြရ ပါတယ်။ သို့သော်လည်း ကျွန်တော်တို့ အဓိကကတော့ ကိုယ့်နိုင်ငံ ကိုယ့်လူမျိုးတွေအတွက် မနစ်နာဖို့က အဓိကဖြစ်တဲ့အတွက် ကျွန်တော်တို့က ဒီမှာ အခြေခံဥပဒေမှာပါတယ်။ နောက် သူတို့ ပြည်ထောင်စု တရားစီရင်ရေးမှာ မပါတဲ့အတွက် ကျွန်တော်တို့က ထောက်ပြခြင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ကိုယ့်နိုင်ငံသူ၊ နိုင်ငံသားများ မနစ်နာရေးအတွက် ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးအဖွဲ့အနေနဲ့ လိုအပ်သလို ပြင်ဆင်ဖို့အတွက် ကျွန်တော့် အနေနဲ့ ကန့်ကွက်ရန် အကြောင်း မရှိပါဘူးခင်ဗျား။

အချိန်၊ ၁၃:၁၄။

ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ။ ။ကောင်းပါတယ်။ တရားရုံးချုပ်တရားသူကြီးကလည်း ဒါပဲပြောသွား တာလေ၊ ဒီ (Reglastion)ကို (Supreme Code)၊ အခုတော့ (Supreme Code)ပေါ့လေ၊ (Supreme Code)ကို ပေးမယ့်အစား (High Code)၊ (High Code) ဆိုတာက တိုင်းဒေသကြီး တွေမှာ (High Code) ရှိတယ်။ အဲဒီ (High Code)မှာ ပင်လယ်ရေကြောင်းရှိတဲ့ (High Code)တွေ ကို ပေးသင့်/မပေးသင့် ဒါ စဉ်းစားသင့်ပါတယ်။ ဒါလေးသူပြောပြီးတော့ ဗိုလ်မှူးချုပ်ရဲ့ အဆိုကို သူထောက်ခံသွားတာပါ။ ဒါကတော့ ကျွန်တော်တို့ ဥပဒေရေးဆွဲတဲ့ အခါကျမှ ကျွန်တော်တို့ဆက်ပြီး

စဉ်းစားရမယ့် အပိုင်းဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် မို့လို့ ဗိုလ်မှူးချုပ်ခင်မောင်အေး ရဲ့ အဆိုကိုတော့ တရားလွတ်တော်ချုပ်က ထောက်ခံ သွားပါတယ်။

ဒါနဲ့ပတ်သက်လို့ လွတ်တော်ရဲ့ သဘောထားရယူပါမယ်။

လွတ်တော်က သဘောတူပါ သလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မေးမြန်းပါသည်။ လွတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

အဲဒီတော့ လွတ်တော်က သဘောတူတဲ့အတွက် ဗိုလ်မှူးချုပ် ခင်မောင်အေး ရဲ့ အဆိုကို အတည်ပြုကြောင်း ကြေညာပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

အမျိုးသားလွတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌက အမျိုးသားလွတ်တော် တတိယနေ့ အစည်းအဝေး ရပ်နားကြောင်းနှင့် စတုတ္ထနေ့ အစည်းအဝေး ဆက်လက် ကျင်းပမည့် နေ့ရက်နှင့်အချိန်ကို ကြေညာခြင်း

အချိန်၊ ၁၃:၂၀။

ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ။ ။အဲဒီတော့ ဒီကနေ့ အမျိုးသားလွတ်တော် နဝမပုံမှန် အစည်းအဝေး တတိယနေ့ကို ရပ်နားပါမယ်။ ပထမအကြိမ် အမျိုးသား လွတ်တော် နဝမပုံမှန် အစည်းအဝေး စတုတ္ထနေ့ ကျင်းပမယ့် နေ့ရက်နဲ့အချိန်ကို ကြိုတင်အသိပေးသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ကြေညာပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

အခမ်းအနားမှူး။ ။အမျိုးသားလွတ်တော် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ပြန်လည် ထွက်ခွာပါပြီ ခင်ဗျား။

အခမ်းအနားမှူး။ ။အားလုံး ထွက်ခွာနိုင်ပါပြီ ခင်ဗျား။

[ပထမအကြိမ် အမျိုးသားလွတ်တော် နဝမပုံမှန်အစည်းအဝေး တတိယနေ့ကို ၁၃:၂၀ နာရီ အချိန်တွင် ရပ်နားပါသည်။]